

dei pro quo pane tibi domine
cotidie militamus pro quo
tota die mortificamus ut in
tua vita vivamus Amen **De**
mutatis ad cenam magnam

Capitulum lxxviii

Quia nonnulli
terrenis vel cum
sensu vel volup
tatibus munda bo
dediti. huc pane
de quo domini est
fidelemus quasi odorando pa
puit dulcedine vero eius ac
tingere veraciter gustando fas
tidium ideo ad ostendendum ta
lum reporem celestibus epu
lis non esse dignum subiungit
dominus parabola in qua demon
strat diuine largitatis afflu
entia et arguit multiplicem
indecor iniquitatis. qui
preteritis gentibus fuerunt
mutati ad celestem beatitu
dinem. primo per prophetas
secundo per ipsum christum. tertio per
apostolos et tamen remuerunt
venire per fidem et ita vo
cati sunt gentiles. Dicit ergo
homo quidam id est christus
verus homo. verus deus. qui
dicit homo ratione veritate
naturae humane. quidam ra
tione singularitatis persone
respectu aliorum. fecit cenam mag
nam id est parauit. futura
glorie et vite eterne refectio
nem et celestem seu eternam
beatitudinem. quia tantis au
libi ab eterno parauit dominus. qui
vocatur cena eo quod est refectio
ultima. quia post cenam parauit
declinante die. post quam nul

la refectio sequitur. sic vite
eterna datur. post die pri
tis vite. ubi nihil aliud
exspectatur. Item dicitur
cena magna vmo sic ma
ut eis immensitas in cor bo
minis non posset ascendere
et vocauit multos. quia multi
omnes homines saluos fieri
et beatos. Vocauit dominus qu
dam per angelos quosdam
per prophetas. quosdam per
seipsum. quosdam per apostolos
quosdam alios. predicatores
verbi. quosdam inspiran
tibus interius quosda
beneficiis et prosperis. qu
dam flagellis et aduersis.
Et misit seruum suum id est
predicatore euangelii hunc et hunc
sunt isti serui personarum partium
et habituum diuini statum. tamen
dicit et esse. fidei et
caritatis unitate. hora ce
ne id est ultima etas et
tempe gratie. hora cen
e finis est seculi. sicut et
ultima etas. nam et si in
aliis caribus homines ad
cenam mutabatur. nullo
tamen ad cenam recipie
batur. sed omnes ad lim
bum descendebat. dicere
sunt ut venirent ad
ad remendum per bona
opera se parauit et tam
parata sunt omnia. tunc
aduenit christus nondum
erat christus cena parata
quia nullus poterat in
gredi vitam eternam si
agno christo immolato.

omnia a beatitudine celesti ex
cludenda. quia ut ait iohes
Omne quod est in mundo aut
est concupiscentia carnis aut
concupiscentia oculorum aut su
perbia vite. Unde augustinus
Et qui ad cenam dei venitis
nolite dilige mundum neque ea
que in mundo sunt. Amor rerum
terrenarum viscus est quia
huc pennam. **S**im omnia
que in mundo sunt. concupis
centia carnis sunt. et concupis
centia oculorum et ambitio se
culi. Concupiscentia carnis
vorem ducit. concupiscentia
oculorum. quicquid iuga laum
em ambitio seculi. villam
em. Collam. ego de medio
excusationes malas et vanas
et veniamus ad cenam qua in
transcensuram faciemur. Non
nos impediat ex tollentia
superbia non extollat. non nos
teneat curiositas illorum et
auertat a deo. non nos impe
diat voluptas carnis a vo
luptate cordis. Veniamus et
faciemur. **H**ec augustinus. **Q**ue
candum est postea? **C**oncupiscentie
videntur rationabiles excu
sationes occasionis esse. tam
hinc distans. et si necessaria
fuerint que detrahunt omnibus
prima facie spiritualia. **C**oncupiscentie
quippe omnia que plus terrena
quam celestia diligit. etiam si se
ad celestia respiciat dicit. **E**t
hodie clares et religiosi multi
obiciunt. quia etiam et po
tenter. riantur habent de
terrenis et omnibus quibus laici
et occupantur ut nulla dif
ferentia in talibus inter hos

et illos videatur. Unde gre
gorius. **Q**uod certe inter hec
pensare possumus. quod per
corda nostra respondeant.
Aculis enim potest per
cogitationibus distare. **E**t
cursus nolumus. ad illud eni
supreme refectionis communis
et vocari et venire grati
lamur. loquentes nobis ta
lia mentes nostras. **V**erum di
cunt. si non plus terrena
quam celestia diligit. si non
amplius rebus corporalibus
quam spiritualibus occupantur. **H**ec
etiam gregorius. **E**t reuerentius per
miseriam nostram. **H**ec domno
predicatorum exierit ad pre
dicationem reuerentius ad dei
contemplationem. **I**ndia
quid agitur per interiori
confessionem. **T**unc natus pa
terfamilias. **P**atet dicitur. **Q**ui
familia sui dominus angli
domus electi fideles contra
sue rene contemptores. na
non affectus. sed effectus
que punit ut natus. **R**am
idem augustinus. **I**ta dei o
mnidicta pater. **E**t iuste natus
deus de negligentia homi
ni. **P**atet enim pro eis eterne
vite cenam contempnunt. et
multis aliis mentem impla
natis. in qua dicitur. **S**ecus pro
predicatorum euangelio. **P**er
habet ab omni studio. et contem
plationis. ad publicum actionis
et predicationis in plateas et
vicos euntes. **P**er
et plateas civitatis que si
habet clausura habent me
ligitur. **V**ocatio indecom
clausa erant legalibus ob
secratis et quasi dei ciuitas

et legem te nates.
quidam erant in
id est in laici ma
et voluptatis qui
in viciis id est in angli
et tribuli
et pauperes propter
grate et virtutes
desunt propter defectum hoc
et accipit de
vite cognoscit et
desunt propter defectum re
et intentionis. **L**e
sumus qui se tales re
et intrare desiderat
desunt. tales enim
desunt ad penitentiam
et ad suam communem
desunt. **R**am principii
et peccatoribus ac legis
et iudeis propter magna
desunt et superbia dimis
desunt et relictis. **H**um
simplices et pudicam
desunt populi qui vocati.
desunt in apostolis et pluri
desunt de decuplicatione
desunt. **Q**uia
desunt superbi remittunt
desunt eligunt. **Q**ui infima
desunt deus ut confu
desunt. peccatores superbi
desunt respiciunt. et per
desunt humiles eliguntur
desunt deus quos des
desunt. quia plerumque
desunt hominem reuo
desunt. **P**aupe
desunt et debiles et et elau
desunt et veniunt quia
desunt quia in hoc
desunt plerumque tam

vtpote eius legem te metes.
 quorum quidam erant in
 plateis. id est in lata via p[ro]
 penitentie et voluptatis qui
 dam in vias id est in angus-
 tia aduersitatis et tribula-
 tionis. Viri enim arciores
 qui platea. et pauperes p[ro]
 defectu gratie et virtutis
 ac debiles p[ro]
 operacionis. et ceteros p[ro]
 defectu vere cognicionis et
 claudos p[ro]
 affectionis et intentionis. l[et]
 est humiles qui se tales re-
 putant. et intrare desperat
 introducitur huc. tales enim
 vult d[omi]n[u]s ad penitentiam
 vocari. et ad suum commun-
 introducti. Nam principi-
 bus et sacerdotibus ac legis
 peritis iudeos p[ro]
 ingratitudine et superbiam d[omi]n[u]s
 p[ro]
 a deo et relictis. humi-
 les simplices et publicam
 illius populi p[ro]
 vocati.
 ut patet in ap[osto]lis et pluri-
 bus alijs ex decursum euan-
 gelij. Unde gregorius. Quia
 ergo venire supbi rennuunt
 pauperes eligunt. q[uod] infima
 mundi elegit de[us] ut confu-
 dat fortia. peiores superbi
 respiciunt respiciuntur. et per-
 cutores humiles eliguntur.
 hos itaq[ue] elegit de[us] quos des-
 piciat mundus. quia plerumq[ue]
 ip[s]a despectio hominem reuo-
 cat ad semetipsum. Pauperes
 ergo et debiles ceteri et clau-
 di vocantur. et veniunt quia
 infirmi quiq[ue] atq[ue] in hoc
 mundo despecti. plerumq[ue] tam

to celerius vocem dei audiunt
 quato in hoc mundo non habet
 unde delectentur. Unde et au-
 gustinus. Et qui venerunt in me-
 dia debiles claudi ceteri. Illi
 autem non venerunt. Diuites
 nam quasi bene ambulantes et
 acute ceteri habet multum de se p[re]
 sumentes et ideo tanto despera-
 tiores. quato supbiore. Veni-
 ant meridui. quia ille iurat
 qui p[ro]
 nos factus est paup-
 erum diues esset ut illius pau-
 ptate mendici ditaremur. Ve-
 niant debiles. quia non est
 opus sanis medicus sed male
 habentibus. Veniant claudi qui
 ei dicant compone gressus
 meos in semitis tuis. Veniant
 ceteri qui dicunt. Illumina oculos
 meos ne unquam obdormiam
 in mortem. hoc augustinus.
 Et ait seruus Domini factus
 est ut imperasti. non tantum
 quod imperasti. sed etiam eo
 modo ut imperasti et sic notat
 p[er]fecta obedientia scilicet in
 spe. et in modo. et adhuc lo-
 cul[us] est. Quasi dicit multos
 introduximus de iudeis. sed
 adhuc est locus ubi recipiat
 gentiles. hoc etiam ideo dicit
 quia ecclesia plures recipere semp[er]
 est parata. Et ait d[omi]n[u]s seruo
 Exi cito in vias et sepes id est
 extra iudeam. discurrendo
 ad gentilem populum. per vias
 enim id est et sepes intelligit
 vocatio gentilitu[m]. qui tanquam
 agrestes in viis et sepi[bus] erat
 dispersi. et direptionem hostium
 expositi. in viis scilicet mu-

vobis ea em que omnibus ho-
 nis mundus exhibet. queins
 silueret honores diuitias et
 delicias et ideo sicut vos re-
 pon parati estis ita tempus
 paratu est vobis. **N**ondum
 ergo habent tempus glorie
 paratu quia eadem amat
 que mundus et mudo co-
 temnat et ideo querunt
 quod semper inueniunt puer
 et vero qui querunt gloria
 pualtem. non habent h' tem-
 pus paratu quia vni pe-
 rant que mundus amat et
 mudo contempnit. **E**t ideo
 dicit Non potest mundus
 ad est mudo modis vos
 quia cu mudo et eueniens
 et de amatoribus eius estis.
 et similitud in voluntate et vo-
 to et ope non est odium sed
 amor et amicitia. **V**nde in
 postom. **R**ualit' eos mudo
 dicit qui eadem cu mudo
 voluit et pro eo student.
Ergo aut et inces dicit ppter
 dissimilitudine que est in
 voluntate voto et opere
 quia opera eius mala no
 appbam. sed magis redargui
 finis. **E**rgo aut due sunt
 glorie ita et diuersa sunt
 festa. mudo em habent
 festa temporalia silueret gau-
 dere epulati et amor deli-
 cias exteriores. sancti vero
 habent festa pualia que
 consistit in delationibus
 pualibus. et ideo bñ subdit
 vos qui gloriā mudi. et festa
 gaudio mudo. **N**ondum
 ascendite ad diem festu huius
 in quo videri et vide in va-

nitate et concupiscentia vultus
 id est ad festu leticie temporalis
 vbi laus huana et voluptas
 querit. **I**bi carnalia gaudia
 extendunt. ego qui talibus no
 delector. non ascendam silueret
 vobiscum ad diem festu istu
 et hoc modo sicut vos vultis
 silueret quereis gloriā q' tem-
 pus meu id est glorie mee pñ
 huamitate. ad qua pueniendi
 est. impleta prius humilita-
 te. nondum est impletu. non
 em nisi impleta humilitate
 passiois. sequit' tempus glorie
 et immortalitatis. **V**el vos
 ascendite ad diem festu huius
 id est ad principiu solemp-
 nitatis huius. quia iudei ma-
 gis vacabant epulis et leti-
 cie in principio festi q' in
 fine. ego autem non ascendam
 ad diem festu istu silueret pñ
 mudo. quia tempus meu nondum
 est impletu. tempus em aptu
 doctrine veritatis ppter quam
 saluator venerat non sit erat
 in principio solempnitatis
 ppter pñceda. sicut circa fine
 quia tunc paratiores sunt omnes
 ad doctrinā. **D**icendo autem
 vos ascendite non consula nec
 pcepta nec eos ad talia iurāt
 sed pñcedit et pñcedit ac osten-
 dit quid ipsi querebant q' mudo
 dana tñ adhuc sapiebant.
Isti semp volebant esse in festo
 et non in vigilia. quia semp
 volebant habere mudi laudem
 et voluptatem et nulla ferre
 mudi molestiam. **S**imiles sunt
 multi in pñci vna qui semp
 voluit habere festa. et ideo in

futuro faciem vigilia. voluit
em modo esse in comessan
one et ebrietate ac risu et va
nitate et ideo semper erunt
in fame et sit ac fletu et tri
bulatione. Istud autem festum
diabolicum triplici de causa
non est faciendum. primo
quia hec vita est vigilia id
debemus ieiunare et penitati
mā plange. ut possim⁹ ad
festum celestis patrie puen
ire. Unde mathei. Beati qui
iugent. ecce vigilia. qm nō co
solabuntur. ecce festu. Sed va
m homines voluit hic facere fes
tum et ideo venient ad vigi
liam. Unde luce. Ne vobis qui
satiati estis. ecce festu. q est
ietis. ecce vigilia. Secundo
quia ista vita est exiliu et
stultus esset ille pegrinus q
in exilio positus vellet facere
festu. sed debet expectare q
usq ad patria sua redeat. pa
tria autē nostra est regio ce
lestis. que nos expectat et q
petitores de hoc exilio patria
faciet ideo a patria celesti
exules et banniti semp erunt
¶ Tercio quia ista vita est loco
laboris. et ideo seru dei sup
in labore continuo. et de labo
re veniunt ad quietem. Vam
autē homines voluit esse morio
et ideo de ocio veniunt ad la
borem. hic ergo ostendit⁹ dis
cretio seu distinctio bonoru
a malis. tempus em glorie
malorum semp est in pnti.
¶ Vbi dies mali sunt et mali flo
rent. tempus vero glorie
bonoru erit in futuro qm

tum xpo regnabit ad qua
 quam per passionem et in
 dulationem puenit. Dicit
 ergo deuoti alijs ad conui
 uia et laetitia eos iura
 tibus Vos ascendite ad diem
 festum huius. nos qui talia
 non appetimus non ascendimus
 Non enim debet seruus xpi
 in talibus delectari quia de
 licatus miles est qui vult
 simul gaudere cum seculo
 et regnare cu xpo tu dnm
 sic ve lms qui in bonis du
 citur dies suos. quia in pur
 to hore descendunt ad in
 fermi nouissima. et rece
 pit enim bona in vita sua
Vnde aug⁹ Primus ergo
 recti corde. tempus glorie
 nre nondum venit. Dicit
 tur amatoribus seculi huius
 quales erant fratres dmi
 Tempus vrm semper est
 paratu. tempus nostru
 nondu venit. Audeamus
 em et hoc dicere et nos Et qm
 corpus dmi in ihu xpi
 sumus. qm membra eius
 sumus. qm caput in m gra
 tianter agnoscamus. dicamus
 prorsus. qm ppter nos et
 xpe dignatus est dicere. qm
 nobis insulant amatores
 huius seculi dicamus et Tem
 pus vrm semper est paratu.
 tempus nre in nondu venit
 hoc augustinus Tempus ena
 diuitiu semper e paratu
 quia e in bursa eoru sem
 est frigus bene se indunt
 vel aliter calefaciunt. s et
 calor habent domos frig

aliamentiones alias
 in aliis defecti
 in populi promptu ha
 re tendit. et ideo se
 in semper est paru
 in pso totu habent
 etiam ad alter ent
 in cala et cu dix
 in mangu in guli
 in rione sup adu
 in au apenderit
 in au duobus die
 in lant asten
 in. **Quia** em no
 in pmpio festiu
 in habus pps ma
 inobis videtur
 in noluit si omio
 in. nec dnam
 in omite qua pnc
 in. **Respondit** ergo ad
 in. sed non ad illu
 in. et tunc eius asten
 in. ut illi scilicet
 in. et tu magna co
 in. et ut videret ab
 in. ne occasione ma
 in. dicit iudeis
 in. non cupiebat gloria
 in. ad aliquid do
 in. dormi. coram
 in. eterno admonet
 in. ab hoc seculo auer
 in. in deu conueri. sed
 in. quia in occulto
 in. et confidens fidei
 in. in morte moris or
 in. et tunc ne se ho
 in. splendore fauorem
 in. quia. quia dicit
 in. non docet ius.
 in. non in facie

das uel subuentiones alias
et similiter in alijs defecti-
bus corporis promptum ha-
bent remedium. et ideo te-
pus eorum semper est patet.
pauperes uero totum habent
econtrario. sed aliter erit
in alio seculo. **H**ec cum dix-
isset ihu mansit in gali-
lea ex ratione supradicta
postquam autem ascenderunt
fratres eius duobus die-
bus transactis latenter ascen-
dit sine eis. **S**icut enim no-
luit esse in principio festiui-
tatis. ne fratribus plus ma-
lum persuaderetur videtur
facere. sic noluit se omnino
subtrahere. nec doctrinam
salutis obmittere quia vene-
rat docere. **A**scendit ergo ad
diem festum sed non ad illud
ad quod fratres eius ascen-
derunt nec ut illi scilicet
manifeste et cum magna co-
mitula et ut videretur ab
hominibus ne occasione ma-
ioris iudicij daret iudeis
quia non cupiebat gloriam
temporaliter. sed aliquid do-
ceat salubriter. homines corri-
ge de festo eterno admoneat
amorem ab hoc seculo auer-
tere. et in deum conuertere sed
ascendit quasi in occulto
in hoc condescendens fide-
libus qui timore mortis oc-
cultandi erant. et ne se ho-
minibus ostendens fauorem
humani quereret. quia dies
festus domini non oculus.
sed interior. non in facie.

sed in mente agitur. de quo in
psalmo dicitur. qui cogitatio
hominis confitebitur tibi. et re-
liquae cogitationis diem festum
agent tibi. **E**cce ergo age die
festum per ad tua festiuitatem
vis uenire ihu. **Q**uia enim a-
git in manifesto et ut ab ho-
minibus videantur receperunt mer-
cedem suam. **U**bi **bedas** **A**ristotele
autem designatur quod singulis
quibusque carnalibus humana glo-
riam querentibus dominus manet
in galilea que interpretatur tras-
migrationis facta id est in membris
suis que transmigrant de vi-
tibus ad virtutes et in eis perfici-
antur. **P**ostmodum uero dominus as-
cendit. quia membra christi non
huius vite sed eterne glori-
am querunt. occulte autem dominus as-
cendit quia omnis gloria eius ab-
initus id est de puro corde et co-
scientia bona et fide non ficta.
Hec **bedas**. **N**ota quia dominus doc-
turus immaculatus in omni-
bus magnis opibus potencie
et virtutis sue gloria fugit
nolens periculis habere vel in-
dignos pambulos ut patet hic
et in pluribus alijs. **Q**uasi di-
ceret. quanto maior es humili-
lia te in omnibus. **I**n operibus
vero humilitatis turbam co-
mitem habuit uenies ad pas-
sonem. et discipulos permittit
ut sibi asinam et pullum ad-
duceret. **E**tiam comesturus
agnum paschalem permittit qui
parent locum. sed hoc fecit in
tanti sacramenti misterium quod
quod non debet sumi nisi cum
magna preparatione virtutum

dicat sapiens usque ad morte
recta pro iusticia. De omni
bus seruis xpi hoc idem
dicunt. sed non mirum si de
eis inquit homines aliqui ma
le loquuntur. cu de ipso dei fi
lio talia loquerentur. Unde
augustinus. De omnia seruis
eius intelligendum hoc dicitur
modo. Quicunque apparuit
in aliqua gra spuali. an
dicunt bonus est. alii non. sed
sedunt turbis. Quod dictu
est ergo de dno. valet ad co
platione man. de quocumq
hoc dnm fuerit opmno. Ita
augustinus. Sed si hi compa
ras hoc maloru dei opatio.
comendatio est. Unde qd qd.
Gulielm valde est si illis place
querimus quos non placere
deo scimus. Quocumq autem
derogano vite nre approbatio
est. quia iam ostenditur ali
quid iusticie nos habere. si illis
dysplicet incipimus. qui no pla
cent deo. In omni igitur quod
de nobis dicitur semper tate
lectum ad merem debemus.
interiore testem et iudicem
querere. Quid em prodest si
omnes laudet cu consuetudine
accuset. aut quid poterit ob
esse si omnes derogent. et
sola consuetudine defendat. In
hoc autem itaq nichil e quod
admireris si in hoc vite palo
triumphantibus agitemur. p
cellis. quibus hoc maxime
proptu est pessimis dysplicet.
Unde etiam Seneca. Tam
turpe est laudari a turpibus
q laudari ob turpia. Vel ee
turpem. Et iterum. Nemo in
hi plus videt estimare viri

tutem. nemo illo magis deuo
tus. q qui boni viri fama pda
dit. ne constiam pderet. Ho
nesta turpitudine est pro bona
causa. hoc Seneca. Iam aut
die festo mediante id est in
medio solemnitatis publicae die
quarta. in eadem deus ab tino
mundi. choruscare fecit lumen
in celis. ascendit illesus in tem
plu publice q ibi erat locus
cois aptus doctrine et docebat
quia in principio festi. hns q
festi erant magis intendebant
et ideo postea xpm attenuus
audiebant. Euangeliste quq
more iudeoz dies septe qbz
celebratas du abat. diem festu
pt vnam festiuitate appella
uerunt. Etiam aut dies de
integritate scenophegie no eat
et tamen totus celebris mane
bat. fiebat em in eo collecta ad
opus pauperu et in necessita
tes fabrice et templu eius. Et
quidam de turba dicebat eu
vere prophetam et xpm. Alndi
cebant eu babe demoniu qd
paret manifeste falsu q demo
nia expellebat per xpm. d
nimis aut non turbatus pd tra
quillus non reddidit maledm
pro maledicto. sed tranquille ad
omnia respondit. In quo scdm
bedam nobis pacencie reliquit
exemplu. ut quocumq nobis ab
aliquo falsa obiciuntur conuicia
patienter tolemus. et vera que
possumus non obiciamus. sed salu
taria monita pducamus. Et que
rebant apprehende eu ad occide
dum. sed repressi sut diuina
virtute. et nemo inist man
in illu q nichil ei facere pote

rant inquit quatum et quoniam ipse per
mittat. quia nondum venerat
eius hora id est ab eo ordina
ta de captione sua. Voluit
enim pmissa longa pene pcom
oportuno tempore nasci et sile
p. dicto euangelio oportuno
tempore mori. Quidam autem de
turba huiles et pauperes p. d. a
tione et miraculis eius moti
credebant in eum. Verba et facta
eius glorificantes. Non dicit
de principibus. quia quanto
maiores erat tanto magis
sanciebant. Audientes autem pri
ncipes et pharisei turbam de il
lo bona secreto murmurare
et eum glorificantem quia tur
be non audebat confiteri in
palam et ppter contrarias de
eo opinionones. dissentione de
eo in turbam factam. Iudicia
comoti miserunt ministros sili
cet satellites p. p. d. s. quos ad
hoc conduxerat ut eum appre
henderet. Non putavit autem ne p
sonaliter ad capiendum eum
timore turbam. sed miserunt
ministros tamquam periculis ex
positos. quia tales p. p. d. s. plem
p. d. s. non timet se periculis ex
ponere. Ipsi quidem maiores sta
tes in litore non timent alius
submergere. Insaniam audito mu
ltere q. d. p. d. a turba glorifica
retur et tanta bona de ipso di
cerentur. Doluerunt valde et
queriebant eum occidere. Dixit er
go eis ibi et erudies ad salute
etiam p. p. d. s. p. d. s. p. d. s. p. d. s.
Ad huc modum tempus vobis
sum. Quid festinatis me mi
fite. parum tempus sili
septem mensium expectate. Ad

modo facere vultis facere estis
sed non modo. quia iam nolo
Quasi dicitur. Non modo
implebitis quod vultis quia
adhuc modum tempus volo
manere in ipso ad docendum
et miracula faciendum. In
vram laboratis et vos et
principes v. d. quia non in
vra sed in mea potestate
est ut me apprehendatis. Ex
pectate dum tempus adveni
at cito vos relinquit et per
fecto ope redemptionis p. p. d. s.
quod vobis fu. vado q. d. p. d. s.
pontane. sili. p. p. d. s. p. p. d. s.
vnam et morte ad eum qui
misit me sili. ad patre
Imple debet mea dispensa
tione p. p. d. s. sili. et
miracula faciendo et sic pue
rit ad meam passionem
completo dispensationis
officio. Sueritis me et no
ninemus. hoc s. d. s. august.
fuit post xpi ascensione
qm multi iudei compuncti
ad p. d. s. p. d. s. p. d. s. p. d. s.
didicunt. Ipsi autem corde
accidit. quia xpi multi
querunt et non inveniunt
quia querunt eum non ibi
ubi est. sed ubi non est. Cris
tus enim non est in delictis
nec in diuitiis nec in ho
noribus. et ideo ibi non
veniunt. Unde in iob. Non
invenit in terra quas
p. p. d. s. p. p. d. s. p. p. d. s. p. p. d. s.
lucrosos. abyssus dicit non
est in me. quatu ad aua
ros quorum cupiditas non
habet fundum. et mare lo
quitur non est meum quatu

ad superbos qui semper sunt
tumidi et inflati. Implem-
tate et aqritate quia ibi est
Ha est tua dicit in huc mu-
du veniens secum portavit
et cum istis natus voluit. In
m. a. i. m. c. m. e. t. u. s. i. n. f. a. n. t. e. m.
ecce quata humilitas pauperis
incoluit. ecce quata paup-
tas et postu in p. p. p. o. e. t. e.
quata aqritas. In nouis-
simo aut die festivitatis si-
liger die septimo qui sicut
simus et ne celeberrimus. et
in quo maior erat populi
concurus. Vel in nouissimo
id est in octauo. quia post
septem diebus festivitatis
habebatur. In octauo
die erat festum ceteris vel
collecte. et dicebat illa di-
es sanctissima in lege quia
figurabat congregationem
sanctorum in superna felicitate
stabat ihesus p. m. e. q. u. i. p. e. n. u.
qua deflebat a rectitudine
et constanter clamabat p. d. i.
c. a. n. d. o. v. e. r. b. u. d. e. i. p. u. b. l. i. c. e.
Vocat dñs ihc non vtriusq.
loquendo sed clamando voc-
mencio. ut omnes possent
eu audire. In quo ostendit
su sermone desiderium et af-
fectus magnitudine ad inam
informationem et salutem. Se-
cundu crisostomu. primo die
laudibus et sacrificiis dedi-
ti erant m. m. e. d. n. s. diebus
epulando cora dño volup-
tan vacabat. In ultimo die
seruicus audiebat ut doc-
trine aliquid perit receden-
tes portaret. et ideo illo die

dñs magis doctrine instabat. et
quasi viatica salutis in doctri-
na dabat. que percipientes sem-
meditarentur. usq. ad aliud festu
quo iteru doctrina perperem
Septem aut isti dies significat
septem festa cordis que dño
agim. in quoru primo san-
ctiu laudis offerim. quig. aut
sequetibus refectiones cora dño
agim. pmo quidem in pa-
ne lacrimaru pro peccis. p. d. o.
in confortatione consuetudine et
refectione virtutis. t. e. r. t. i. o. m.
p. a. m. e. s. e. r. e. n. a. t. e. c. o. n. s. u. e. t. u. d. i. n. e. a.
p. e. t. o. r. i. u. m. r. e. l. i. q. u. i. s. q. u. a. r. t. o. m.
r. e. f. e. c. t. i. o. n. e. d. e. s. i. d. e. r. i. m. q. u. i. t. o. m.
c. o. n. s. o. l. a. t. i. o. n. e. s. p. u. s. s. a. n. c. t. i. s. e. x.
t. o. m. r. e. f. e. c. t. i. o. n. e. s. a. c. t. i. a. m. e. n. t. i. s. s. e. p.
t. i. m. o. d. i. e. s. i. n. q. u. i. t. i. h. e. s. u. s. r. e. f. i. c. i.
e. n. s. i. n. p. a. n. e. v. e. r. b. i. Quid aut
dorebat subdit. Si quis sitit
stillet intus id est desiderat
aqua gracie. doctrinam vite
et q. a. m. s. p. u. s. s. a. n. c. t. i. n. e. m. e. n.
c. o. m. p. e. l. l. o. s. e. d. p. q. u. i. s. m. u. l. t. u. d. e. s. i.
d. e. r. a. t. e. t. f. e. r. u. e. s. d. e. s. i. d. e. r. i. u. m. h. a. b. e. r.
h. u. c. e. g. o. v. o. c. o. G. e. n. e. r. a. l. i. t. e. r. l. o. q. u. i. t.
p. q. u. i. s. n. u. l. l. u. e. x. o. r. i. p. i. e. n. d. o. c. u. i. u. s.
c. u. i. q. u. i. s. t. a. t. u. s. e. t. c. o. n. d. i. c. i. o. n. i. s. q. u. i. l. i.
b. e. t. s. e. d. m. s. u. a. s. t. i. m. p. o. t. u. m. u. e.
i. n. e. t. a. p. u. d. d. e. u. Si quis in qua
sitit veniat ad me fonte aque
vive. Veniat aut non corpis
sed fidei formate pagibus. non
pedibus. sed affectibus no m.
grando. sed me amando et ab
amore mundi recedendo et bi-
bat habundant aqua sapientie
salutans et spm sanctu non
solu ad sufficientia sed etiam
ad redundancia et tunc flumina
aque vive purgantes mentes

ex lege dicit. Nudquid lex
ma homines iudicat mī po
audient ab ipso. et cogno
uent quid faciat. Nemo
enī pōm legem condemp
nat mī ex se confessus
vel ab alijs conuictus. et
pms non absens qm dāp
natione hoīs non leuiter
est pcedendū. Nam enā
pōm leges ciuiles diliges
inquisitio debet pcedē pen
tentiā. Sed illi volebat
puerpe ante esse damp
natores qm cognitores.
Credebat methodem? si
fatimodo dnm ihm vel
eū paret audire q ver
bū xpi esset tante effi
cacie q forte similes fie
rent illis qui ad tenendū
eū mīsi fuerat. et ad ver
ba eius conuersi sūt in eo
facto ad quod mīsi erat
et crederet sicut illi cre
diderūt. Et ideo volebat
per hoc eos mducē ad au
diendū xpm ut conuer
terentur per verba eius.
sicut etiā npe fuit conuer
sus pharisei. vero iūdā
et inuidia agitati nō
recipietes de veritate p
suasione. sed magis in
thodemo contradicentes
tandem reuersi sūt confus
in domū suā. et in pūla
nullo pfecto negotio. vacui
fide et fraudati a malo
desiderio suo. vel in domū
suā. id est in pūla cordis

malicia pducit in infidelitate
et impietatem suā. Valde de
leues q facere non potuerūt
voluntatis sue ppositū. quia
complū eorū per diuisione
fuit dissipatū. Ite autem
qui mīsi loquēte vīstribus
habudabat pcedit in mon
tem oliueti. in cuius late
bethama erat et domus
marthe in qua hospitari
solebat. Nam dñs qm
sibi consuetudine fecerat
ut per diem qm iherosoli
mis erat in diebus festis
in templo pcederet signa
et miracula ostendēt. et
in sero reuertebat in betha
mā ut ibi hospitando qui

Omnine ihu xpe. Ieset
da michi corde et deinde
no ascende ad diem festū
solempnitatis etne. et me
semper ad illam parat ut
tū tempus visitationis tue ad
ueniat ad contemplantū te
facie ad facie merear illuc fe
liciter puenire. O fons aqua
vive pūo et desidero ego in
ser gram tuā venio et suspi
ro ad te toto affectu requies
eam da ergo michi bibē et
tam habudamē de ea pēpe
ut dona grātiā et michi
sufficiat et per bermuolentia
la me ad pūmos fluant eūq
pfiat ut tu vides in me o
pus misericordie mouearis
amplioem grātiā michi in
funde. Amen.

**De muliere in adulterio
deprehensa lxxviii cam.**

Sequenti autē die ut
dilectulo venit ih̄s
in templū in quo
ostenditur in eo ze
lus amari. et
om̄s p̄p̄s venit
ad eū in quo p̄as deuotio au
diens et sedens docebat eos
de salute animarū. **S**cribe vero
qui habebat notitiam scripturaz
et pharisei qui videbant p̄e
alijs religiosi mundantes et
invidias ei quia stiebat eū
mansuetū et misericordie p̄e
dicatore. et ob hoc habē p̄p̄i
graciam et fauore adduxer
unt ei mulierē in adultēio
dephensam. et ob hoc p̄m
legem lapidandam. et statu
erunt eam in medio. ut om̄ ore
condempnaret^r ad mortē rep
tando exasperantes xpi p̄m
et quererēs quid de ip̄o fa
ciendū esset ut si eam lapi
dari iudicaret. quasi crude
lem et contrariū misericordie
eū videret et non habente
misericordiam quā ip̄o p̄di
cabat p̄ter quā etiā ip̄ius
eū diligebat. si autē dimitti
decerneret quā contrariū ius
ticię et p̄uicatoris legis q̄
adultera lapidari p̄cepit
eū ip̄a adultera vel mortē
iudicaret. Putabat deū vel
misericordem et in iudican
do vel iniustū. De iusticia
facienda non curabat sed
opm̄ in sermone capere vo
lebant. Ipse autē ut alijs ca
lumpniā prudentē euitauit

quia et iusticia in iudicio
securauit et a misericordia
non declinauit. **P**rocul
enim iustu iudicio saluam
securordia et sic suu sermo
nem temperauit ut et legi
non contradicere et pietati
tem non amitteret. **R**on
statim iudicauit. sed prius
inclinans se humiliter a
gradu iusticie digressus
bebat in terra tamquam
Augustinus illos tales in
terra scribendos significat
ret non in celo. **S**ed in al
cōmuni. per terra cor hu
manu ostendit quod bo
nariū vel malariū actio
ni. potest reddere fructus
per digressu aut qui arti
culorum compositione flexi
bilis est. subinnotat distri
ctionis et exprimitur. **N**os
ergo instruit ut auditis ma
lis proximi non statim ea
tame iudicemus. sed prius
ad consuetudinem cordis hu
miliū reuersi digressu distri
ctionis ea sollicite disquirā
nos etiam ipsos si pōne pō
sumus. melius districte
Iudex igitur qui audit ac
cusantes non debet statim
dare sententia sed discere
et ea que audit debet in
corde scribere id ē districte
inquire et que agenda sunt
videre. **D**igressu quidē dicit
in terra scribebat ac si eu
diceret. vos legis michi tes
timonia affectis. et leg

veluti narratis. qui legem
ipam non intelligunt. Hic
est digitus ille qui quon-
dam ipam legem scripsit
in lapide. Precepit enim lex
intuerem huius lapidare
sed non sicut vos intelligit
neque a talibus quales vos
estis. Quamvis legem
legem imple cupiebant.
Unde cum in temeritate pro-
uerat interrogantes eum
exeruit se ad eorum impor-
tunitate respondendum et
proposuit eis sententiam iusti-
tie dicens. Qui sine peccato
est virum. primus in illam
lapidem mutat. Eius
peccato id est sine crimine po-
test enim aliquis sine cri-
mine esse. sed vult sine pec-
cato. Et hanc dicit. Ascendat
unusquisque tribunal men-
tis sue et inueniet se pec-
catorem esse. Aut ergo ista
dimittite aut simul cum
illa penam legis scripse-
re puniatur peccatorum. sed
non a personibus impleat-
lex quod allegatis. sed non
a legis promissis. prout
iusti suis postea ream pu-
niant. Etenim plena iustitia
ut iustus nulla puniatur
non tenet. Vbi Augustinus
Non dicit non lapidetur
ne contra legem dicitur. Vi-
deretur. absit aut ut di-
ceret lapidetur. venit enim
non potest quod inueniat
sed potest quere quod pe-

nerat. Hec Augustinus. Si quis
ergo in mortali est neminem
iudicare debet. quia qui aliud iudicat
de illo vel consimili quo ipse
tenetur obnoxius. sed in
hoc dampnat vel dampnadum
ostendit. Ergo antequam aliquid
iudicemus constemus iram
deam et iusta examinatione
dirimamus. Rigor enim diuine
iusticie exigit ut nemo aliud
de crimine arguat. accuset tes-
timonium ferat. iudicet. si de pa-
tri vel de maiori redarguen-
dus est. Sed nos huius vigorem
minus temperamus. et magis quam
iustus est. relaxamus. Iudex de
hoc et Genetam. Te primus
exhibe bonum. et sic quere aliam
similem tuam. Vide si adhuc ma-
lius es et similibus parce. Hec
Genetam. Quid aut dicit in ter-
ra scripsit ad luterum inuentum. e
Augustinus tamen dicit quod scripsit
illud quod voce expressit et eis
respondit. scilicet qui in pro-
prio est virum et cetera. Et sic ipse
secundum modum iudicatis sua
sententiam. primo scripsit. sedo pro-
prie. Ieronimus autem in quadam
epistola videtur velle ad scrip-
psit. terra terra absorbe viros
iustos abdituros. Vel secundum om-
nibus. terra terra accipias. Vel
secundum quosdam. primo se metipsum
scripsit. verba hec. tra. tra. tra.
mea est equitas mea est iudi-
cium. mea est iudicare illi. vel
illam. Secundo vero se metipsum
scripsit. tra terra accipias meum

.no.

autem est iudiciu. **V**el scdm glo
sam scribebat per a coru ut eos
ostenderet mepro ad huius
sentencie executione que illi
legentes pro veretudine exire
rnt. Et erat illa scriptura tante
virtutis q quilibet eoz cog
noscebat in ea per a sua. Non
scribebat per singula. sed po
tuit facere virtute diuina q
in aliqua figura ab eo perac
ta quilibet eoz videt sua
per a per a et non alia. Et ita
se melius scribebat eade de
vno in terra. Quasi dicit. **E**
ista est peccatus vo et vos pili
qas peccatores. Et adem demio
inclinatus stetit ut ostenderet
maioris sentencie pte firmi
tatem. et eos sua dispoie in
dignos esse. Unde cu eos
zelo iusticie percussisset non e
dignatus eos attendere. sed ob
scutu ab eis auertit. In quo do
cet nos sicut pns sicut prius
ante corruptione alteri. ita
et post. nos ipsos humiliter
inuestigare. ne idem uel aliqd
simile in nobis sit. Inclina
uit se et ver vultu alio ver
te benignus dno etia pro e
mulis et aduersariis suis qua
p dissimulas. ut a stulticia sua
declinaret. et ut conuicti
tudine confiteri. libera exem
di facultate eis daret. quos
cruis eximios qm plura
interrogatos pvidebat. **E**
cu eos intueret in facie ma
gis erubesceret exone. fac si
mle ac confusus condole

et in facie noli respicere
Hic instrum ex op ar
tione qualis in iudiciis
promouit defectibus. fidelis
quisq debeat se habere. Ad
quod sciendu q pmo debet
homo ante oculos cordis
per a et defectus pnos si
dere ut sit seipm iudicat
et tunc dignior sit alios iu
dicare. Vbi cadit questio. b
tu peccator possit iudicare et
rephende alios. Ad quod
dicendu q iudicat aut est
meritus sola cordis pns
et leuibz. et tunc ad corn
piendu non redditur indig
nus. aut eodem pto vel
maiori de quo corripit a
liu. et tunc aut peccat cor
ripientis est manifestu aut
occultu. **E**t manifestu tunc
non pot corripere p pxi
m scandalu. **E**t occultu
aut peccat et tunc potest
cu humilitate corripere alios
ut et ipi de suis pns ped
teant aut non peccat. et
tunc nullo modo dignus e
alios rephende quia talis
correctio non pcedit ex ca
ritate vel ex vray detesta
tione. quia alias pns de
testaretur in se qm in alio
nec homo debet plus di
lige pxi qm seipm. y
mo in hoc casu in quo ipi
aliu iudicat. seipm con
demnat. **E**t hoc har aut
pnotu defectu compde
tatione gnatur humilitas
et hec humilitas docetur in

et in facie noli respicere
Hic instrum ex op ar
tione qualis in iudiciis
promouit defectibus. fidelis
quisq debeat se habere. Ad
quod sciendu q pmo debet
homo ante oculos cordis
per a et defectus pnos si
dere ut sit seipm iudicat
et tunc dignior sit alios iu
dicare. Vbi cadit questio. b
tu peccator possit iudicare et
rephende alios. Ad quod
dicendu q iudicat aut est
meritus sola cordis pns
et leuibz. et tunc ad corn
piendu non redditur indig
nus. aut eodem pto vel
maiori de quo corripit a
liu. et tunc aut peccat cor
ripientis est manifestu aut
occultu. **E**t manifestu tunc
non pot corripere p pxi
m scandalu. **E**t occultu
aut peccat et tunc potest
cu humilitate corripere alios
ut et ipi de suis pns ped
teant aut non peccat. et
tunc nullo modo dignus e
alios rephende quia talis
correctio non pcedit ex ca
ritate vel ex vray detesta
tione. quia alias pns de
testaretur in se qm in alio
nec homo debet plus di
lige pxi qm seipm. y
mo in hoc casu in quo ipi
aliu iudicat. seipm con
demnat. **E**t hoc har aut
pnotu defectu compde
tatione gnatur humilitas
et hec humilitas docetur in

inclinatione dñi deo quoniam
ip̄s ad terrā. **S**ed debet
etiam homo antequā aliud
corripiat. cū summa discre-
tione disquire. duo p̄mo
pone dispositionē. an scilicet
ut sit ut dispositus. ut ex
hoc emendetur. aut non
secundo facti qualitate et cir-
cūstantiā an scilicet factū
quod reprehendit in alio sit
secundū se malū. et tūc de-
bet corripere. aut ad vtrū
liber ut scilicet bene fieri
possit et male. tūc ē in me-
liore parte interpretandū.
¶ Etiam debet disquire p̄p̄a
intentionē. an scilicet ex
caritate moueat ad talem
correctionē. uel ex p̄p̄ia
ostentatōe uel ex p̄p̄ia
uel sup̄bia. de talibz iudi-
cis teneantur dñi. alibi
nolite iudicare ut nō iudi-
cem. At illi discesserunt om̄s
vniū post aliud. quia om̄s
peccatores se esse sciebant. quod
et ip̄s abcessu de se confessi
sūt interpretēs a semetip̄s. et
quia grauioribus implicati
erant p̄p̄is et cūmbus. tūc
quia melius cognoscebat
equitate sententię placere.
et euascerunt cor̄ astutiae
¶ Remasit ih̄s solus stili-
et ab illis calumpniato-
ribz. quia discipuli et mul-
tudo ppli manserunt in eo
et mulier stans in medio
feliciter sūt duo scilicet ih̄esus
misericordia. et mulier im-
pura. Et mento remasit

misericordia cū misera quia
misericordia necessaria est miseri-
cordia. Postea ergo timore ius-
titię. consequit̄ dñs n̄m tem-
pat dulcore misericordię. Nam
confutatis calumpnatoriibz. erigit
se uterū ih̄s dñi. mulier. Tu
sūt qui te accusabat. Quasi di-
ceret. Quis venerat ad quendam
iusticiā fugati sūt iudicio iusti-
cię. Ille aut qui aduersarios repu-
lebat lingua iustitię lenas in
illa oculos mansuetudinis mis-
erogauit eam dices. Nemo te con-
demnauit. Ruc respondit. Ni-
mo dñe. Jam enī recesserat. et
quolibet cor̄ se similiter iniqui-
tatis p̄p̄asbat. sciebant. Unde au-
gustinus. Ideo enī liberauit do-
minus peccatorem quia non
erat qui iuste mitteret lapidem.
¶ Quomodo lapidaret qui se la-
pidandū cognosceret. hec augustinus.
¶ Et quia mulier cessata potest
timere. ne ip̄e qui p̄mo peccato
est eam plumeret. et timens ei
diceret. In nemo quippe me con-
demnauit. tu aut qui p̄mo
peccato es si vis potes. quia tibi
soli peccaui. ideo subdit. op̄i ab-
solutio. Audiuisti ergo supra vo-
cem iustitię. audiamus nūc vocē
misericordię. Nam dñi et ih̄s
¶ Ret ego te condemnabo a q̄
forte te dampnari timuisti. q̄
in me peccatū non inuenisti. nec
mirū quia veni peccatores sal-
uare non condemnare. Noli
timere. sed securā sis crede tan-
tūmodo meis consiliis. Non
abicio peccatores. suscipio peni-

qui condempnet. Audiat
tamen de cetero vxo tua
vade et iam amplius noli
peccare hec ancilum. Et q
lus dñs ihesus mulierem
a culpa absolvendo et ne
amplius peccaret mē di
cendo nullam aliam mu
geret et penitencia seu pe
nam. In hoc factu op no
est trahendu ad consequen
ciam et in consuetudinem
ut exemplo dñi aliquis
absq̄ confessione et pene in
flictoe quemq̄ absolvat
quia xpi excellencia i
sacramentis habent et potuit
conferre effem sacramenti
sine sacramento. q̄ nullu
purus homo potest. vmo
debent sacerdotes in foro
penitentiali imponere pnam
sibi conditione peccatis
et pē. quia non habent
talem potestate remitti
poterit etia xps illi mu
lieri tantā contricione da
re q̄ sufficit ad deletionē
totius culpe et pene et illa
contricione cognosce non
se autē alijs sacerdos p
qui nec movet cor nec in
det. Simili modo cotidie
dñs recipit adultera. cu
per grācia recipit qualibz
amma a diabolo corrup
tam per culpa. Per mu
lierem em in adulterio de
prehensa significat quelibz
p̄sona xpo per fidē
desponsata. sed postea per
mortale peccm cu diabolo

adulcerata. per scribas vero
et phariseos significat de
mones. qui dicuntur hic scri
be. quia peccata nra retinent
memoriter tamqua firme
scripta. et pharisei id ē dñs
recte dicit. quia a xpo et
sanctorū consortio separatur.
In muliere ad iudiciū ad
ducit. quia dampnatione
homi sollicitate querit. Et q̄
dñs non vult moue peccatō
sed ut magis conuertatur et
vniat. ideo ei dicit vade et
noli amplius peccare q̄ sibi
sufficit vera penitencia de pre
teritis et cautela contra reci
dū. pro futuris oratio.

Ihesu clemens qui dephen
sam in adulterio clemens
ab accusatoribz liberasti et a
te in condempnata in pace mi
sericordie dimissi. stat cor a
te aia mea adulteratix que
tonces a te vero sponso recessit
quoniam suggestiombz aduhte
rantis inimici consensit. accu
sat consuetudine accusant oped
et actio q̄ aua non mites dñe
in iudicio ad ea ne meminer
iniquitatu eius antiquaru
libera ab accusatoribz pecca
torem et ream. et dimitte in
pace sibi constiam a tuo tre
mendo iudicio absolutā. q̄
tibi p̄riu est miseri semper
et parce. et non est numerus
tue misericordie. Amen.
De q̄busdā verb dñi pro quibz
voluerit cū iudei lapidare.
Octuagesimū quartū capi
tulum. Et sequitur Quia

Ouia vero scdm alch
ymum iherus nu
luerem absoluit
a crimine ne aliq
dubitaret an ille
quem videbant
veru hominem possent pnd
dmute. dignatus ipe aper
cuis diuinitatis sue potentia
demonstrare vnde dicitur
Iheru ligo locutus e eis ihe
dicens Ego su lux mundi si
lucet totius. non pculanier
gentis vnus Et ideo accedes
ad eu per fidem et deuotio
nem ab eo illuminatur ad salu
tem. ab eo vero recedes obte
nebrat ad icherna. Christus
scdm vtriusq natura dicit lux
quia scdm diuinitate illumiat
intus anima et scdm humanita
tem informat exterius vita
et hoc tripliter scilicet multu
lis pditionibus et exemplis
et prmu est potencie. scdm po
tentie sapientie. tertiu bonita
tis Ipe quippe est lux que il
luminat omnem homines ven
ientem in huc mundu. q ipe
vniuersalis omnes illuminat
et est solus lux per essentia
quia ab ipa omnis notitia de
rminat. cuius participatioe alij ab
hac luce illuminati dicuntur.
lux. sed non per essentia ut
ipe. quia ipe est verbu a pa
tre pgreddis sicut lux a luce
Vnde scdm augustinu. lux
mundi a pre egredies nube car
nis tegitur et sic contempta
toleranda homibz efficitur ut
per homines veniat ad diu

mitate. Illa ego lux illum
nante illuminamur modo col
luno fidei. qui de adam cen
nati sumus et sequimur tam
verbis qm exemplis obe
diendo ut excludis igno
rantie vel peccatis tenebris
in futuro manifesta visio
delictis illuminemur. Itaq
subiungit. Qui sequit me
scilicet credendo amando
et imitando. non ambulat
in tenebris scilicet ignoran
cie. quia ego sum veritas.
nec culpe. quia ego su via
et per consequens non ven
et ad tenebras geheme.
quia ego sum vita. fructus
aut huius lucis subdit. sed
habebit lume vite nunc et
in futuro. quia habebit v
dei sapientia qui est lume
indefectus et inextingu
bile. hic per fide et ibi per
spem vnde. hoc q dicit q
sequit me pmet ad me
ritu. q verbo dicit. habebit
lume vite quod pmet ad
premiu Vbi augustinus
Ego fratres mei qm dno
breuiter ait. ego su lux
mundi. qui sequitur me no
ambulat in tenebris. sed
habebit lume vite. quibus
verbis aliud e quod iussit
aliud quod pmissit. facias
quod iussit ne impudenti
fronte deidem quod pm
sit. ne dicat nobis in iudi
cio suo. fecisti en quod iuss
ut expetas quod pmissi
ignit. iussisti dno deus in
Proci tibi ut sequens mi

quasi liberi essent et liberariorum
non indigerent. Sed manifeste
pater dicitur eorum: falsum esse quod
prius in egipto fuerit in magna
servitute et iterum in babilo-
ne. In terra eorum pia servierunt
regi assyriorum et macedonibus
aliis et item romani solvunt
tributa eis. Dicit autem apostolus
eis servitutem diffinire. Quod si
dices Amen dico vobis. Quod
qui sunt perit cum suis con-
ditionis ille sit. Que nobilisque
ignotus. Indulus vel grecus
divites vel pauper imperator vel
mendiculus. Servitus est perit.
Unde origenes dicit quod dia-
boli sequitur voluntatem. Servitus
est et si sit liber. Quia autem deo
obaudit ille servus iniquus
est. Et si fuerit servus iugum
tatem enim spiritalem non pro-
dat servitutis corporalis nec tur-
pitudine spirituali. Donestat
corporalis libertas. Servitutem
enim non dei dispositio sed hu-
mana violentia introducit.
Dicit enim homo liber creatus
est quem deus in libero arbitrio
populi nisi ipse se fecisset servum.
Unde et augustinus dicit. Homo erat
si servus liber est. Malus autem
etiam si regnet servus est. Nec
minus bonus. Quod quod est a
ius tot dnoza quod dnoza.
Servus esset. Vnde homo
non parat. Et item. Dicitur
qui facit perit servus est perit.
Imperabilis servus plerumque
homo. Cui dnoz malos parat
venales se perit. non querentes
dno non habere. sed alio mu-
tare. Servus perit quid facit
que interpellat. apud que in-
pellet. apud que venalem sa-

perit. Deinde servus homo
aliqui per dno dnoz impe-
rit. fatigatus. fugiendo re-
quirit. Et si perit perit
quo fugit. Sed se trahit
quorum fugit. Non fugit
perit mala conscientia.
Non est quo car. perit
minimo non perit. Et si
perit enim quod facit in-
tus est. facit perit. et ali-
quam corporalem capere vo-
luptate. Voluptas namque
perit. minime perit.
quod delectatur. remanet
quod vincit. Anula scilicet
est. Et dno omnia sunt
rem a perit. Deinde libertas
rem interpellat. Venales
nos perit. ut eius parat
redimamur. Libertas ergo
ab hac servitute perit dno.
Sed illam non habuit. Ne-
de illa libertas. Solus enim
in hac carne perit que per-
cat. hec dicitur. Peritator
ergo ut dno est servus est
tot dnoz quod dnoz.
Unde legitur de diogene
philosopho. Quod ad allegoriam
der dicitur se dnoz
oritur. Ille autem regit et
dno. sed perit. meo
servus. Cupit enim dno
tua. et animalia mea te ar-
tudent. ego autem cum suis
dicam. Carnalis concupis-
centia et gula per dno me
et animalia mea. que te ar-
tudent. et tibi dominant. ego
autem cum suis perit et
a. et ideo tu es servus
meo. perit. Deinde

ostendit pena huius securitatis. **P**ostquam autem filius culpe non manet in domo id est in ecclesia metina. licet modo ad tempus inquitur. est de numero fidelium. quia modo per admodum malitiam bonis. et in futuro abluantur. sicut omnes ab eis. filius autem dei naturalis. scilicet manet metina. quia filius est sine peccato et sic habet potestatem liberandi alios a peccato. faciendo eos filios dei per gratia adoptionis ut etiam maneat in domo libertatis. **E**t hoc est quod concludit dicitur. **E**r ergo filius qui vere liber est et potest in domo libertatis vos liberavit a servitute culpe. vere liber eritis. non a barbaris sed a diabolo. non a corpore captivitate. sed ab anime iniquitate. ut peccatum non dominetur in vobis quia in hoc consistit vera libertas. **A**nde dicitur quod per hoc. **S**ine conscientia descendit etiam inter accusatos. **U**nde et **h**oc est liber est qui habet liberam conscientiam. **P**atet ergo quod mundani libertas de qua gloriantur non est vera libertas nec carnis nobilitas est veri nobilitas. **S**ed hodie bene putantur qui de carnali libertate et nobilitate quam ex velle non veritatem de peccatis peccati. **S**ed **ad** augustinum. **Q**ui ex amore peccat non ex languore nature nec ex ignorantia leui. servus est

peccati. **A**lia enim sunt peccata imitatio. alia impure. alia inlicita. **I**nfirmitas et impetina contraria sunt virtuti et sapientie. **I**nalicia contraria est bonitati. **D**emum ostendit eos non esse filios abrahe. de quo gloriabantur. sed potius degeneres quia cum operibus fidei non imitantur. **V**era enim filiano declaratur per imitatione patris conditoris. quia imitatio patris est signum vere filiationis. **I**udei autem non imitabantur facta abrahe. quia querebat cum misere quod abraham non fecit. ex quo salvator concludit. quod ei non filii non erant quia ab eo carnaliter descendissent. **V**erant filii abrahe tantummodo carnis. sed non operum et fidei imitatione. **T**unc quidem illorum ex hoc erat. sed vita non erat. **P**ro hoc patet quod frustra quis est sonat. qui solum habuit est filius augustini vel benedicti seu aliorum sancti nisi opera ipsius solum sua possibilitatem studeat imitari. **V**identes autem iudei quod ex operibus filianonem acquebant. ideo dicebant se filios dei. cuius legem et ceremonias servabant. non sicut alii ydolatre. **S**ed **ad** augustinum. **A**nde dicitur ei. **N**os ymagines dei cultores. ex fornicatione scilicet spuali generalitatis que fornicatur cum multis dominis. nati non sumus. ydola colentes sicut ipsi. sed in fide unius dei. **F**ornicationem enim vocant ydolatram sicut et frequenter notatur in sacra scriptura. quod autem separatur a deo per eam. **V**nde plurimum spualiter habemus deum

quem colimus. per non relinquit
placuisse deo. prout quod ille.
Sed hanc pater imitator. pater
toti excludit et deo non esse. qui
patrem ostendit. quoniam dicitur
hunc cognoscit. dicitur filius. scilicet
et ipse deum ab eo. in ipsa
nam dilectio et notitia. hanc
est prout filiatione dei. et ostendit
omni que ab ipso procedit. ma-
tua est dilectio in illo. a quo
procedit. Deinde ostendit. cuius
sunt filii et dicitur eos ex patre
diabolo esse. non creatos sed
imitatores. quia desidia patris
sui filii et diaboli velut pater
et innocentem omne. quod pater
bat consequenter conditiones di-
aboli. dupliciter et postea ad ip-
sum applicans. Vnam autem co-
ditionem diaboli. primo tangit
dicens. Ille homicida erat ab
incho mudi et conditi hominis.
Primo homines malis suis operibus
occidendo. et eis immortalitatem
auferendo. Homo enim in peccato
humana reponitur per animam
et ideo magis proprie est homi-
da. qui diem per peccatum mortua-
le occidit. quam ille qui occidit cor-
pus per quod homo cum brutis
conuenit. **Vbi autem?** Noli ergo
te putare non esse homicidam
quod fratri tuo male persuaderis.
Si fratri tuo male persuaderis.
occidis. Et ut scias quod occidis.
audi psalmum. filii hominum
dentes eorum arma et sagitte et
iniqua eorum machera acuta.
Alia conditio diaboli tangitur
cum subditur. et in veritate operis
et iusticie non stetit. id est in de-
bita obedientia ad deum quod non
est veritas in eo. res enim dicitur
vere iniquitatem confirmatus.

Veritatem prout a qua veritate
denuntiat diabolo per peccatum
superbie et despectu ordinis
hominum nature que erat
ut deo subiret. continue
nec potest in veritate. Vnde
et loquere. quod mendax est
et pater id est inueteris eius
scilicet mendacium prout deus
pater est veritatis. Antequam
non erit mendacium ab ipso
et per ipsum est factum ut sit
omnis homo mendax. Ille
quidem dicit mendacium non
tamen pater mendacium qui
mendacium ab aliis multum
refert. sed mendax est et
pater mendacium qui non po-
tuit refert illud sed et fa-
cit. et propter hoc diabolus
dicitur pater mendacium quod
primo mendacium ad inuentum
dicens pulchrum nequam mo-
rem. Hanc ergo iniquitatem
hanc nephariam hereditatem
filii sui diabolus debet
ut mendacium et prout suum
diabolum mendando sequatur.
Cum enim mendat a diabolo
loquitur et cum imitatur.
Attendat mendaces illud
verbum dei dicens. et si
vera veritas et vita. quia re-
cedendo a veritate recedat
a vita et vita. Talis ergo
tamquam illegitimus in religione
diabolus merito sunt habendi
dici. quia a deo patre dege-
nerantes facti sunt filii di-
aboli. Quod multa sunt homines
filii diaboli etiam reliquos
et quod plenus est eis mi-
seria. Et vltima omnes tales
caracterem patris sui dicitur

holi in fronte gestarent. ut
cognoscant. ne alii per eos
mendacia deoperentur. Sed
heu aliqui habent frontem
metricam et parum erubescunt
de mendaciis. Ut quid ter-
ram occupant tales pesti-
feri seductores errantes
et in errorem mittentes ac
a patre suo. qui vniuersum
orbem seducit imitantes
audendo ergo in loquendo
et mendacia fingendo.
Iniquitate diaboli assumi
male viuendo. Unde dicit
Augustinus. q. diabolus no-
speciale nomen est. sed co-
mune. et in quocumque opa
diaboli fuerint inuenta.
diabolus est appellandus
operis enim nomen est. non
nature. Erubescite ergo o xpi-
ane. et maxime tu religio-
se de hoc nomine et ab omni
mendacio abstinere. q. in quo
libet viciando debet esse ve-
ritas tanta q. in iuramen-
to et simplicem narratione
nulla sit differentia. Et q.
sunt mores inter antiqua
subeant iudicia passionis
expetere iudicia de hominibus
omni. ideo dñs noster scit
iudeos in mortem sua con-
spirasse iudicia ex anima
hois ab eis expectit. ad of-
fendendo suam morem
et iudeorum malicia. et ad
conuertendam aperiens cor
iudicaria inuiscera. Quia
uis enim vltro morte pati
voluit. npe tamē suā in
morem omnibus manifestu.

Unde dicit
esse voluit. Rursus ex vobis cora-
mibus palam docui et mātū-
la feci. arguet et repūde po-
test me de peccato. Rursus dicit
Vos vultis me mēficere osten-
dite peccatum quo meruerim
mori. quod si non poteritis. ma-
nifestu erit q. me innocenter oc-
ciditis. Secundū greg. Pensu-
da est mansuetudo dei. qui ve-
nerat peccata relaxare q. non de-
dignat. ex ratione ostende-
re peccatorem non esse. qui etia
ex virtute diuinitatis poterat
peccatores iustificare. Et ideo cum
non possitis me de peccato argue-
re. id ē q. veritatem dico vobis
qm scilicet dico me filium dei
quare vos non creditis michi
et in me. ex quo non sit peccator
sicut ceteri. Et subdit causam
dicens. Cui est ex deo non na-
tura. sed fide. non ore. sed amo-
re. et per conformitatem volu-
tatis. Verba dei audit et hoc
auris cordis non solum corporis
audit ea libenter et amat. q.
quolibet libenter audit. de-
terminat ad quā affectu habet. q.
ali quasi conaturalis est. Ille
enim qui veritatem in deo credit
ac veraciter deū timet et diligit
dei verba libenter audit. Cui
vero non habet fidem nec dei
timorem nec amorem. sicut
iudei erant. Verba dei audire
non possunt. In hīs verbis dñs
vniuersum constringit sua pbae
potest. vñ ex deo sit an non
Cui enim verba dei celestem
patria desiderat carnis deside-
ria et mundi gloriā contempne.

et aliena non appetere et propria
largiri et alia. Hinc iubentis
libenter audire et libentius ope
complet nullo modo se ex deo
esse dubitet. **Qui vero** videretur
et durus verba dei audire co
tempnit vel si heri aures corporis
audiret et tamen nullo studio
vel labore in opus mitti cona
tus fuerit profecto se ex deo non
esse ostendit. **Et** tales erant isti
quibus concludendo a domino hu
diat. **Propterea** vos non auditis
id est non recipitis verba dei ex
ore meo et michi non creditis
quod ex deo non estis. **propter** videtur
quod a deo non est sed a dia
bolo suggeritur et a mala volu
tate perficitur et quia non estis
ex deo non habentes fidem et
amorem. sequitur quod scilicet ex dia
bolo non per creationem sed
per imitationem. **Vnde Augustinus**
Tum dicit ex deo non estis
noli attendere naturam sed videtur
ex deo quidem per secundam natu
ram sed ex deo non per virtutem
et per hanc affectionem. **Est autem**
secundum **Gregorium** triplex gradus
male affectionis. Nam per non
nulli quibus precepta dei et aures
corporis id est exteriori audiri
percipere dignantur. quidam vero
percipiunt sed nullo mentis de
siderio complectuntur non habet
tes voluntatem implendi que
audiunt quidam autem libenter
audiendo compunguntur sed post
lacrimas tribulationibus pressi
aut delictis allecti ad iniquitatem
revertuntur. **In** profecto verba dei
non audiunt quia ex opere
in opere contempnit. licet

ergo omnes sunt filii dei per
naturam illi tamen ex diabolo
per virtutem per quod verba dei
non diligunt. **Qui vero** ex
deo generationis adoptione
renati sunt audiunt verba
dei et custodiunt. **Idem** tamen
est sub recto et non complu
ta. latet quos fructus fer
re se apti. sed si est sub ac
re munda et compuncta pa
ret quis fructus veniat ex
ea. **Igitur** si diuinus se
mo sit tibi gratus et qua
si faciat aures time ne
sit profectus cum iudas quod
ymbes verbi compluit
et ipsi spiritus et tribulos
exseruerunt quo patitur
quod terra maledicta proma
erat qua ignis deuastare
debit. **Et** quia iuda co
iuncti sunt non esse filii Aba
he vel dei sed diaboli ideo
nescientes contradicere ver
bis contradicunt virtuti et
ingerunt conuicia quod respice
non possunt ex veritate
aliqua. **Modus** enim homi
qui nescit rationabiliter res
ponderi est ad conuicia se co
nectere et ideo iuda non ha
bentes quid rationabiliter
depo responderet ad conu
cia se conuertit. **Vnde** con
tradictes dicit eu sama
ritanum esse et demonum
habere. licet enim opus esset
genere iudeus et non sama
ritanus. tamen vocat eu sa
maritanum ex causis plu
ribus. **Samaritanam** enim qui

et alia non appetere et propria
largiri et alia. Hinc iubentis
libenter audire et libentius ope
complet nullo modo se ex deo
esse dubitet. **Qui vero** videretur
et durus verba dei audire co
tempnit vel si heri aures corporis
audiret et tamen nullo studio
vel labore in opus mitti cona
tus fuerit profecto se ex deo non
esse ostendit. **Et** tales erant isti
quibus concludendo a domino hu
diat. **Propterea** vos non auditis
id est non recipitis verba dei ex
ore meo et michi non creditis
quod ex deo non estis. **propter** videtur
quod a deo non est sed a dia
bolo suggeritur et a mala volu
tate perficitur et quia non estis
ex deo non habentes fidem et
amorem. sequitur quod scilicet ex dia
bolo non per creationem sed
per imitationem. **Vnde Augustinus**
Tum dicit ex deo non estis
noli attendere naturam sed videtur
ex deo quidem per secundam natu
ram sed ex deo non per virtutem
et per hanc affectionem. **Est autem**
secundum **Gregorium** triplex gradus
male affectionis. Nam per non
nulli quibus precepta dei et aures
corporis id est exteriori audiri
percipere dignantur. quidam vero
percipiunt sed nullo mentis de
siderio complectuntur non habet
tes voluntatem implendi que
audiunt quidam autem libenter
audiendo compunguntur sed post
lacrimas tribulationibus pressi
aut delictis allecti ad iniquitatem
revertuntur. **In** profecto verba dei
non audiunt quia ex opere
in opere contempnit. licet

erant gentiles iudeis infesti
et odibiles erant eo qd te-
ram eoru possidebant.
et ideo vulgare erat apud
iudeos qd homines malos
et eis odibiles etia si iudei
essent vocabant samari-
tanos. talis aut erat xps
sdm opinionem eoru que
habebant aigue eos ppter
odiu. ideo vocabat eum
samaritanu et quasi adu-
sariu. vel quia samaritani
qm legem seruabant et p-
firi non seruabant. viden-
tes iudei xpm in aliquo
legem seruare et in ali-
quo dissoluerem. vocabat
eu samaritanu. quasi a
lege diuina alienu. vel
a samaritans cu quibus
conuersatus erat eu sama-
ritanu quasi peccatorem
vocabant. quia ppter res
illos reputabat nec eis
coni volebat. Dicebat
etiam eum demoniu ha-
be ppter mirabilia q fa-
ciebat que magis arti-
bus imputabat. vel quia
cogitationes et secreta eoru
reuelabat et fregit dice-
bat. quod demoni attri-
buebat. cui tamen eoru
occulta sunt abscondita.
vel quia aliqui quedam
alta et subtilia loquebat
que non intelligebant. et
dicebat qd quasi demonio
plenus loqueretur et eu
arreptiuu reputabant.
Domino aut hic prout et
vbis ad parietem et man-

suetudinis exemplum nos p-
horet. quia mansueti ini-
riam declinat. Accepta ini-
ria non vastus neq conuictus
conuicta reddit. et ut dicit pe-
trus. cu maledixeris non ma-
ledicebat. Et attende qd licet
dus iudeos sepe docendo uel
corrigendo dicit et asperere re-
phendit tamen dura verba
vel facta miserentibus magna
vel hic vel alibi dicit vel as-
perere respondit erudies nos
sdm crisostom que ad deum
pertinent. vnde dicit que vere
ad nos desunt. vnde eu in
veritate eis responde post
vos demoniu habetis. in no-
luit sed malu quod in eis esse
cogitauit parietem tacuit in-
tubilem nobis parietem ostan-
dens. ut quociens a proximo
iniurias patimur. eoru ead
vera mala parietem taceamus
ne forte talis corruptio non
ex dilectio sed ex odio na-
ta videatur. In hys ergo sdm
gregm supbia inu confun-
ditur que si exagitata uel
leuiter fuit atrociores ini-
urias reddit qd acceperat.
facit mala que potest et in-
natur facere que non potest.
Duo quippe ei illata fuerat
vnu negauit et aliud tace-
do consensit. Tacuit quod re-
cognouit. et parietem repulit
quod dom fallaciter audiuit.
Demoniu se non habere respon-
dit. se tamen samaritanu ee
non negauit. Prima em sa-
maritanus inptus custos.

dicit Amen amen id est si
 debet dicit nobis. Si quis
 sermone meo seruauerit
 non solum fide sed etiam vita
 et ope mortem non vide
 bit id est non experiet
 metum. hoc est eterne
 mortis amaritudinem.
 sed vitam habebit eterna
 Deinde ex huius verbis
 domini volentes ostendere
 eum habere de mortui ducere
 ruit Abrahā mortuus est
 et sepelire. sed fundabant
 ratione sua super falsum
 scilicet quod dicitur de morte
 temporali quod tunc
 intellexerat de morte e
 terne. Et post pauca sub
 iungit. Si ego scilicet solum
 sine patre glorifico me
 ipsum scilicet matrem et que
 id quam mea preter regu
 lam diuine veritatis. ut
 vos michi imponitis glo
 ria mea qua dicitis mea
 nichil est et falsa quod falsum
 est non ens et nichil glo
 ria mundi nichil est. quia
 est fumus transiens et vetus
 tinitus et ad nichil culpe
 et ad infernum deducens.
 Sed gloria mea est a deo
 patre a quo nullum falsum
 potest esse. est enim pater me
 substantialis qui glorificauit
 me voce et per inuicibilis
 operatione et postea glo
 rificabit per resurrecti
 onis et ascensionis gloriam
 quem vos dicitis quod deus
 meus est per operum mira

ratione sed hoc est falsum quod
 probat dicens. et non cogno
 uistis eum scilicet per fidem
 formata in qua consistit dei
 filiatio per adoptionem. Et quod
 dicitur nunc tu maior es pa
 tre meo abrahā reputabat
 dominum eo maiorem. ideo osten
 dit se esse maiorem quam abea
 ham. quia abrahā ab eo
 tamquam a maiore bonum
 redemptionis expectabat sibi
 promissum. Unde dicit Abrahā
 pater vir secundum carnem de quo
 gloriam credes exultauit
 in spiritu. perorando ut videret
 diem mellis intelligendo et cog
 nostendo tantum misterium quod
 desiderauit cognoscere tempus
 aduentus christi. quod est videre
 christum in spiritu. et vidit in
 figuris et fide diem eter
 nitatis et diem future tempa
 lis mee natiuitatis quoniam in fi
 gura triu angelorum sibi ap
 parentium cognouit eternitatis
 misterium et quoniam dictum est ei
 in semine tuo benedicentur
 omnes gentes terre et in ob
 latore ysaac in loco. qui ideo
 dicitur est dominus videt. quia
 dominus fecit abrahā videre
 occultum christi misterium et ga
 uisus est propter beneficium a
 me et a maiore sibi promissum
 ineffabili namque gaudio ex
 ultare potuit. quoniam et verbum
 apud patrem manens et idem
 aliquando in carne venturum no
 de patris gremio necessarium
 necessarium propter quod eum

deus per dnm Vbi augustus
 Iam duricia quo curant
 In ad lapides sibi similes
 Sed dñs qui solo verbo e
 os superat poterat vindi
 care se noluit quia pati ve
 nerat et hostes suos non
 potestate sed humilitate
 vinct et ideo abstandu
 se ut homo et ut humilis
 et exiit de templo quia
 commendanda erat pacie
 tia non excenda peme
 potentia Abstondit se no
 timore mortis neq impo
 tentia resistendi eis sed ce
 densi furiis eoru usq du
 venisset hora passionis et
 docet nos furore hostiu
 quq et pro tempe decli
 nare et exiit de templo
 ab eis designas derelictio
 ne iudeoru ad transiit ad
 iudeos Notandu aut q
 dñs aliqu fugiebat. aliq
 occurrebat. aliq se occul
 tabat. fugiebat quidem
 honores ut quado ventu
 ri erant ut faceret eum
 regem. occurrebat suis
 crucifixoribus qñ volebat
 capere eum abstandebat se si
 aut hic patet a iudeis fu
 rentibus ut occasione fu
 rendi subtrahet ab eis ps
 ista tria exempla dat ho
 bis tria salutaria docume
 ta scilicet ut fugiamus mu
 di prospera. Desidemus pro
 xpo pati aduersa et in
 tems iurgia. Ros autem
 contrariu facimus quia
 honoris appetimus et pau

ram. adusa fugimus et vicia
 et linguas non immiscemus. Con
 sidera hic ut ait gregorius sal
 uatoris mñ mansuetudinem
 et humilitatem qui cu potetia
 diuinitatis nulu tacite men
 tis suos persecutores posuit subi
 to in penas mortis obire
 tamq. pauidus humilis se ab
 stondit. Hoc aut fecit ppter
 tria. pmo quia tempus mor
 tis sue nondum aduenerat
 secundo quia tale genus mor
 tis non elegerat. tertio ut
 daret nobis intellige. q li
 ceat persecutores declinare et
 hoc qñ est persecutio psona
 lis. pñ illud quod dñs ait
 discipulis si vos persecuti fue
 rint in vna ciuitate fugite
 in aliam. Sed qñ non est p
 secutio psonalis. tunc placis
 non licet fugere. ut patet de
 mercenario et pastore. Deo
 etiam abstandit se ab eis co
 pore. qñ non merebat eum
 videre mente. Vnde greg.
 Illis ipa veritas abstandit
 qui eius verba sequebatur
 mur. qñ ea qua non meretur
 humilem veritas fugit mente
 Et aug. Iamq homo a la
 pidibus fugit. sed de illis a
 quoru lapideis cordibus dñs
 fugit. Secundum augustinu No
 abstandit se in angulo tem
 pli. quasi times. aut in domu
 culam fugies vel post mu
 ru. aut culumpna diuites
 sed relicta potestate se inuibi
 lem insidiaribus constitues
 per mediu illoru conuit

ad suos tamen discipulis vide
bat. quia illi etiam sequebantur.
Hoc ergo exemplo suo dominus
instruit. ut locum ubi debemus
et ut precutendo aut malorum
securitatem quatuor sine fidei
periculo potest fieri fugia.
Unde gregorius. Quid autem
nobis hoc exemplo loquitur
nisi ut etiam cum resisteremus
iram superbiendum humiliter
declinemus. Quanta humilitate
nam proximi fugere debeat
pendat homo si furoribus
tentum abscondendo se declinat
ut dicitur deus. Nemo ergo
se contra acceptas contumelias
erigat. nemo commens communi
reddat. Imitatione enim dei glo
riosus est. Iuriam tacendo
fugere. quoniam respondendo su
perbiae. hoc gregorius. Sicut autem
multi qui iudeorum duritia
reprehendunt sed sua minime
attendunt. Unde gregorius. Quoniam
multi sunt hodie qui iudeos
duritiam detestantur quia per
ditione dominum audire non
erunt. et tamen qualis illos
acquirit fuisse ad fidem etiam
non sunt ad operatione. Precep
ta dei audirent miracula con
noscerent. sed converti a suis pra
uicitiis haeruerunt. hoc gregorius.
Compite hic dominus ihesus christus
et cum vehementer dolore quo
volens iudeorum furor cedere
abscondit se. et intus non
ac discipulos tamquam mabe
tilles inerte et melmato ca
piti recedere et eis ex corde
compatere. oratio.

Domine ihesu xpe qui
ad audiendum verbum
dei nos multas doce
nos contumelias et iniurias
sufferre pro gloria non
querere. Veritate vite iusti
cie et dante pro stande
tu vitandis non obmittes
propter iterata contumelia
et iniuriam a perditione
non desiste. Ihesu xpe su
ma velis. as. bonitas. iusti
cia. misericordia. largitas
mudicia. sobrietas. hu
litas. caritas. qui lapidas
et abscondens a medan
bus malitiosis iustis im
pioribus cupidis. mudis. lux
uriosis. superbis. et odiosis.
me excas a templo ale
mee. redde me corrigi
bilem. et tecum per omnia
seculorum concordantem amem.

De recta a iactantia
Capitulum lxxv.

Sapienter ihesus
inde in exitu
templi dixit
homines tecum a
iactantia quod ibi
sedebat mendicis elemo
sina ab ingredientibus in
templum. et diligenter intus
est cum ihesus ut dicitur in
psalms. quasi velleret ali
quid agere contra eum ut
ex hoc se misericordie ad
imperium ostenderet et disci
pulos in ammiracionem
et ad querendum quora
ret et ideo discipuli non
ad querendum de causa li

atque eius dicentes. Rabbi
quid peccavit hic aut pen
tes eius ut cecus nasceret
in mundum filius talis
su vel parentu peccati pu
tabant bin pena sine cul
pa non infligitur et ideo cre
diderunt quod peccatum ipsius vel
parentu eius esset causa
huius cecitatis. **Th**us autem
non negat simpliciter ipse
peccasse vel peccasse eius.
sed potius ad id de quo est
interrogatus dicit. Neque
peccavit neque peccasse eius
sicut ut ideo cecus nasceret
quasi diceret neque peccato
pro cecus natus est quia
sine mercede peccare no
possunt. **In** quo apparet qstio
simplex quatuor ad
hunc partem nec minus
quia adhuc iudei erant
ante spiritus sancti receptione
vel potest esse sensus talis
Rabbi quis peccavit et ce
tera. **Hoc** est ut in peccato
originale huius an peccatum
attuale in peccatis fuerit
causa cecitatis istius. **Omnis**
enim filius ne nascitur filius
autem ne merito punitur.
Et p. obicit quod si quilibet
punitur esset in quolibet
in originali concipitur.
dicendum quod misericordie di
vine est quado aliam pa
tur iustitia autem est quod alius
punitur. **Unde** in tremit. in
misericordie domini quod ne sumus
consumpti. **Et** **apla**. **Omnis**
peccavit et egent quod a
et sic qstio ad hanc

partem sunt bona. **Neque** pro
parentu hoc contingit. licet
peccaverit. **Th**us sciendum quod
duplex pena qua homines
punitur. **Una** quales qua
tu ad animam qua magis filio
pro patre punitur quia anima
filii non est ex parte sed a do
minante per creatione. **Alia** cor
poralis quantum ad corpus qua
filius est quatuor ad obsequium
se res quodam patris pro pe
ccato punitur temporaliter hoc est
malus pater in filio ut filius
videndo torqueatur. **Et** **h**ec
est causa cecitatis huius filii
et ut manifestent opera
dei in illo in eius illuma
tione mirabili. **Ac** si dicat. **Ro**
est cecus natus ad puni
tionem peccati sed potius ce
cus ista est dispensatio ut
manifestato ope mirabili in
eius illuminatione filius dei ma
nifestet et divina eius vir
tus declaretur et sic eo fide
homines edificent. **Th**us con
siderandum quod egredietur de
templo studiosi veni ad o
pus sui manifestam ope
em vidit cecum et non cecus
accessit ad eum. **Unde** dicit **in**
psalms. quod exiens de templo
curavit cecum et absentatione
furore mitigans et per ope
ratione signum. **Duricia** et misa
pabilitur eorum molliens. **et**
omnis que dicta sunt fidem fa
ciens. **Et** exprobat in terram
ut ostendet quod virtus sanatoria
quodammodo erat ab eius huius
mitate in quatuor est organo

diuinitatis. saluum enim fuit
a capite et fecit leui esse pu-
ro ut ostenderet se esse aliu qui
formauit primum hominem de
limo et limui luto super
oculos eius per et homo ex-
cecatus per peccata delectan-
one. appone debet pro reme-
dio per uilitate et misit eu
ad natatoria ploe ad eanum
du ut cecus transiret per
per ciuitatem limitus luto a
multis uideretur. et per co-
sequens inuaculo magis di-
uulgaret et firmiteretur qd
interceptum missus. hoc addi-
dit euangelista. uoles inter-
pretari nomen hebraicu et ad
designandum mysteriu xpi
missi ad salute homi et abnt
et laui et reme. uides no
uirtute luti vel aque. sed uir-
tute diuina qua fuit illumi-
natus. Est aut ploe fons ad pe-
dem et radicem montis non
descendendo in uallem. ipsa
phar. qui non iugibus aquis
sed in certis horis per con-
stana terram ebullit. quia
non singulis et cotinuis sed
interpolatis diebus. ter. vel
quater in obdormeda dulces
aquis ex uisceribus suis e-
mittit de quibus eu exope-
rantur quasi stagnu non lon-
ge a fonte constructu erat
qua collectione modo pis-
cinali modo natatoria spi-
ritualia uocat. Ibi est fons ui-
ginis marie de quo ipa a
quam pro se et pro suo fi-

lio hauriebat. et quos pui-
nos lauabat. Erat autem pal-
latus qn hoc fiebat et ideo
pharisei hoc cognoscunt
reprehendebant sed errabant
quia opera ad dei magni-
ficentia ordinata lute in
sabbato fiebat. **Vnde cypos-
tomus.** Ipe potius sabbatu
custodiebat qui sine peccato
erat. Sabbatu enim obser-
uare qualiter est no habere
peccatu et hoc admonet de-
us qn commendat sabbatu de
opus seruile non faciet
in eo. **Secundum** sit opus ser-
uile a dno audire. **Quis**
qui facit peccatu seruus est
peccati. **Sed** isti sabbatu car-
naluiter obseruabant spiri-
tualiter. Molabant. hoc cy-
postomus. **Ere** quo hy tra-
dicombus suis interbunt
ut nullo modo molat op-
punitet et mandata dei
magis necessaria obmte-
bant. colantes cultum et
gulaentes carnatu. **Quia**
et hodie multi quas tra-
ditiones et instituta ma-
gis sequuntur et obseruat
q dei mandata. **Similes**
in hoc phariseis in opere
sed timeant ne etiam in
mercedis retributis. **Et**
cu suscipia et dispensio
inde fieret. cecus illumi-
natus constant. et uilitate
etiam contra maiores
uideorū parte pui defen-
dit. in qua gratitudo est

magis apparuit et pui
alim ostendit q quilibet
magis et constant de
magis diuini recognoscit
debet constant adlect
et similibus confessor
uirtutis ipse futur
exponit ne incurat
exponit dampnu in
magis gratia euangelica
confiter libe uirtute
de gratia et laudem
et non in a dno nec a
magis in deus est m
fieri. **Vnde** cypos-
tomus. **Secundum** penitus
de quata auduit ex
et quata passus est
per perba. et per opa
magis testatur. **Et**
heredatius est de pui
constat. neq formidat
e fuorem plebis neq n
ut ostendit pui ut p
et benefactoris. **hoc** aut
magis pui. ut et nos in
magis. **Et** uirtute her uir-
tute est natura per que
magis in pui ab hori
et pui hoc fortior fit
et hoc claret per que co-
stant. **Vnde** autem uirtute
magis obnat et per ea p
de lade uirtute uidentur
et claret ea ostendit
de quod et uirtute factu e
magis eundem cypos-
tomus ten constantia ap-
et pui forte quid sit uirtute
et que p de pui assup-
et claret et fortis eos
et ostendit. et qm n
uirtute quid sit mendan

magna apparuit et p hoc
eadem ostendit q quilibet
stratus et constant bene
fau diuini recognoste
Debet Constantis adletha
et immobilis confessor
veritatis aperte fateretur
beneficium ne incurrat
gratitudinis dampnum
nunciat gram euangelizar
et confiter libe veritate
ad dei glam et laudem
hoc non nisi a dno nec a
discipulis nisi deus esset in
eis. fieret unde crisostomus
videt pconem veritatis
videt quanta audiuit ex i
iis. et quanta passus est
a per verba. et per opa
et qualiter testatus e. Ro
em verendarius est de pri
ori cecitate. neq formida
ut fuorem plebis neq ren
mut ostende pcpm ut p
dicit benefactore. her aut
stripta sut. ut et nos im
temur. Et utend her ven
tatis est natura per que
putatur impdias ab hoibz
pati po. hoc fortior fit
per her claret per que co
umbrat. Mendaciu vero
stimp obuiat et per ea p
que lode veritate videtur
per ea clariore ea osten
dit quod et nuc factu e
Secundu eunde crisostomus
ex ista rei constantia appa
ret. qm forte quid sit ven
tas. que si de ppro assup
ent clares et fortes eos
fuit. et ostendit. et qm in
beulle quid sit mendaciu

quod et si cu fortibus fuerit mbe
alles eos monstrat et reddit. Tan
dem post longum coertatione
maledico erit et pdm sua repu
tatione licet magis esset bene
dictio pdm veritatem et dixit
rui. cu discipulus illius p dnm
aug. maledictu est si cor dis
ticias non p verba pendas
Ale maledictu sit sup nos
et sup filios nostros. Et sequit
nos autem mori discipuli pmi
corpes p dicitur pccatibz
fertilitate et bona tempalia
et ppter hoc habet plures dis
cipulos q xpus. qui p dicit
ut paupertatem et similia Et
miste condemnantes eieci
rui cu foras extra synago
gam. id est extra societate
iudeoru. tamq excoicatu
et reprobato. quod apud eos
erat maximi obprobriu. sicut
apud nos excoicatio et eiec
tio a societate et ordine xp
anoru. Ob confessione qui
dem veritatis. et quia dno
adhesit immobilis. eiectus e
foras a iudeis Ipe ne deu
contempneret voluit contempni
ab hominibus. nos vero ne
ab hominibus contempnam
deu contempnimus. Deinde
cu recus curatus. foras eiec
tus esset a iudeis. et ad ihm
venisset ab eo interrogatus
et instructus etiam lumine fi
dei recepit. et fide sua qua
coide credidit ore testatus
est dices. credo dne. et ope
p testatus. quia p tidens ado

vauit eu adoratione et pietate
te latine. per hoc eius diu
nam in tunc ostendens et ve
bo opus adiuget nam pstra
tio et adoratio debet fieri deo
et creatori in signum qd manu
eius de nichilo sumere recti
pcepit eu credidit et confessus e
rem deum et hominem. Quem
ergo iudei repellabant huc
opus recipiebant. quoniam
gle em quis ppter deum ab ho
minibus contempnit. tanto
magis a deo diligitur et qua
to amplius ab illis erit
tanto amplius ab illo recipi.
Vnde crisostomus. Cum ppter ve
ritatem et xpi confessione
inimici opprobriant. hi maxime
honorant quod in celo factu
est. Crederunt em eu ex
templo iudei et inuenit eu
domus templi. et eu suscepit
sicut agnoscit adletham
multum laborante et corona
uit hunc crisostomus. Christus
itaqz hunc totum sanat extra
oculos. et mitis cor aperit
Iam dñs agnus missus ad
tollenda peccata mundi. sanat
duncto faciem cordis na met
oculos illuminat. et ille cofitetur
non tantum filium hominis sed etia
deum. Et commendando eum
ex deuotione et fidei illumi
natione dixit ei ihc. In iudiciu
scilicet districte non damp
nationis ego in hunc mundum
qui complectitur bonos et ma
los. veni scilicet per assup
tionem carnis ut simplices
et humiles. qui non vident

id est se non videri reputant
et confitentur ac medicum
requirunt. Videant et illu
minentur per fidem et ve
ritatis cognitionem ac le
gissent et sapientes quibz
qui vident id est se videri
presumunt et iactant ac me
dicum non querunt sed si
ant amplius. id est in sua
cercitate permaneat et in
durentur per infidelitatem
et quatenus ad vituenda
veritate potentes sunt me
ditationis vitam. ut patet
impleti in hoc celo nato
et in apostolis. qui ppter suam
humilitatem a xpo sunt illu
minati. sacerdotes autem et
legisperiti ppter suam superbiam
sunt excecati. Item expo
nitur hoc de illuminatione gen
tilium per fidei susceptionem
et oblationem iudeorum
per fidei reputationem qd
antea reputabantur gentes
ceci et iudei videntes. mo
do uero gentes vident
et iudei ceci sunt. Vnde no
accipitur hic iudiciu con
demnationis et pmanens
manifestu. quod in ista
aduentu expectatur. fu
turu. sed iudiciu distre
ctionis credentiu et non re
dentiu occultu. quod in
primo aduentu est factu.
Quasi dicit in hoc qd te
illuminaui intellige qd ego te
separe pauperes spiritu a
superbis ut illi illuminentur
isti recedant. Et non notat

et. xviij.
quia ad hoc
finitur ut ali
notat. sed notat
quia aduentus
ad hoc finitus
in media operatio
aduentus finitus ad
et audieris pluri
magis dicit
et nos qui su
magis et illi
in lege sumus et p
magis illumina
Sed ex eo
magis eos confutat
et non essent id est
magis spiritus et p
de me non habet
magis in quantum
magis vero qd dicit
id est reputans hos
magis pectant
magis id est aggr
magis punietur
magis paret qd paret
magis non obsecrantes
magis grauius delinquit
magis penam meretur
magis illud. Quia
magis rotatur dñi qui
magis rapulabit
magis potest
magis de co pa
magis matuloi to
magis boni quia p cu
magis habebant
magis de bo
magis crediderunt magis
magis viderunt po
magis aggrauat. et
magis puniendi sunt. pel

hic causam quia ad hoc
non venit finaliter ut ali
quis exeret. sed notat
terrimus. quia aduentus
eius fuit ad hoc timatus
sicut boni media operatio
in desperatis timatur ad
mortem. Et audietes plu
ri repugnauerunt dicen
tes Numq[ue] et nos ceti su
mus qui religiosi et lit
terati in lege sumus et spi
ritualem visum illumina
tum habemus. Sed ex eor[um]
responsione eos confutat
dicens. Si ceti essetis id e
ignorantes scripturas et p
phetias de me non habet
perit. scilicet in quantum
habetis. nunc vero q[uod] dicit
videmus id est reputatis vos
intelligere scripturas. peccatu
vrm manet id e[st] aggr[av]a
uat[ur] et magis punietur.
Ex quo patet q[uod] scietes
scripturas. et non observantes
eos eas gravius delinquit
et gravio[re]m pena[m] incur
rit. sedm illud. Bernardus
qui fuit voluntate d[omi]ni sui
et non facit vapulabit
plagis multis. potest
etiam exponi de culpa
li visione maculor[um] id
et opere d[omi]ni. quia si ei
non vidissent haberent
aliqua excusatione de h[oc]
q[uod] ei non crediderunt. nunc
autem quia videntur. ideo pec
catu eor[um] aggr[av]uat[ur]. et
magis puniendi sunt. vel

si ceti essent vni reputatores. id e[st]
si ex humilitate vos cetos aduocatis
seu reputaretis. recognoscetes
per humilitate perit vrm. et
curretis ad veniam et medicinam
non habetis perit. q[uod] ego veni
auferre perit. quod remittit[ur]
per gratia que non datur
nisi humilibus. et de se no[n] pre
sumentibus. Nunc vero q[uod] sup
be dicatis. videmus id est vos
vide[re] reputatis ac veniam et
medicinam non queritis. peccatu
vrm manet id e[st] non remittit
tur. et in recitate infidelita
tis v[ost]re non permanetis. **C**risti
ce cetus iste h[ab]et naturam h[um]ana
m[od]i genus est habens recitatem
ab adam. unde scdm mente
cet[us] nati sum[us]. hoc em[en] recitas
contigit in p[ri]mo homine per
perit. de quo omnes origine
h[ab]ent aduocant. non solum mortem
sed etiam iniquitatem. Cet[us]
etiam ideo nascitur omnis
habens perit originale. p[er]
puatus est dei visione. Cet[us]
ergo a naturam id est omne
genus humanu[m] d[omi]n[us] in hunc
mundu[m] venies illuminat. Spiritu
in terra. deitate associat[ur] na
ture humane ac de salua et
terra luto fecit contempando
terram sapientie diuine. id e[st]
deus homo factus est. p[er] spu
tum em[en] quod e[st] salua de ca
p[itu]te descendens significatur
verbu[m]. quod a deo capite
omni reru[m] p[re]cedit. et sapientia
que ex ore altissimi p[ro]dit
salua em[en] est humor salus
et sal sapientia significat. per
terram vero caro et humanu[m]

per p[er]und vel salina que
a capite in os defluit in
telligitur diuina sapientia
que ex ore altissimi p[er]dit
per terram aut intelligit[ur]
corpus hu[m]anum que duo
commota fuerunt in xpo
scilicet verbum eternum.
quod per salina. et caro
hu[m]ana. que per terra in
telligitur. et hoc benedic
tu lucu[m] est remedi[u]m cari
tatis nostre. si tu sup[er] oculo
los cordis tui limatur. q[uo]d
fit q[uo]niam p[er]cor ad considera
tione dei. p[er] p[er]am offen
s. ad recognitione vilita
tis sue p[er] p[er]am induit.
tunc em[n] nobile lunc xpi su
per vile lunc p[er]coris p[er]
tunc ex quo compunctio cau
sat p[re]dicto d[omi]ni luto suo
tunc deus lures p[er] oculo
los p[er]coris limat q[uo]niam ead[em]
ad consideratione sue offen
se et vilitatis p[er]coris ac in
ferre sui status instigat et
inducit. Et aut p[er]cor ple
ne illuminetur ad rectam
cognitione et vera compun
ctione. oportet q[uo]d ex gratia
dei consideret hec septem.
Primo ut consideret p[er]cor
quod commisit. ut possit vi
de p[er]cor multitudinem et
obmissione boni et comp[un]
ctione mali. cogitatione.
locutione. et opatione q[ui]q[ue]
sensibus. contra decem p[re]
cepta. contra septe sacra
menta. in opibus miseri
cordie. et tunc dicat. p[er]cor

in super. numeru[m] arene maris
et cetera. Item p[er]cor magnitudine
q[uo]d tam magna p[er]cor fecit et con
tam magnitud d[omi]ni. et dicat
pater p[er]cor in celis. et non
sum dignus et cetera. Item
p[er]cor turpitudine. q[uo]d tam tur
pia p[er]cor fecit. Secundo ut vi
deat tempus quod amisit. Vi
de ergo quot dies. quot men
ses. quot annos maniter con
sumpsisti. quia s[ecundu]m bernar
du[m]. omne tempus p[er]didisti. in
quo de deo non cogitasti. Tercio
ut videat pulchritudine anime
qua polluit que pulcherrima
est et dignissima q[uo]d ad ima
ginem dei creata et q[uo]d se se
tur p[er]cor vilificauit. Quarto
ut videat gram qua amisit
et quanta bona p[er]cor p[er]di
dit. Q[uo]niam multum q[uo]d a clam
multi negligit deus em[n] semp
paratus est dare. sed pauci voluit
accipere. Quinto ut videat uia
dei qua p[er]corauit. et q[uo]d bene
ficus dei ita ingratus fuit. Sex
to ut videat pena qua meruit
que est eterna. amara. et diuisa.
Septimo ut videat gloria
qua demeruit. que est infim
ta. pro eius gustu ad vna ho
ram. s[ecundu]m augustinu[m] cote[m]
nenda essent omnia. s[ecundu]m septe
consideratis. bene duru[m] et
lapideu[m] cor habet homo qui
non amara contritione co[m]p[un]
geret[ur] de p[ec]nis suis. Tertiu[m]
quod e[st] pura p[er]coris confessio
designauit. d[omi]nus per hoc q[uo]d istu
cetu[m] sic limbu[m] misit lauare
se per confessione apud sacer

dotem. **Q**ualis enim deus dimittit peccatum ad contritionem peccatoris obligat tamen eum ad confessionem boni vite dei faciendam. Et talis absolutio facta in confessione secundum augustinum reducit hominem ad baptismi puritatem. **P**rimus autem tribus peccatis tunc incipit peccator. Unde et sic a sua cecitate diuina gratia curatus perducitur humilis et adoret simpliciter gratias agens deo. **S**ignificatio vero quod peccator sic illuminatus est. quoniam clare videt et cognoscit. **I**llis autem cognitionis in duobus consistit. scilicet in cognoscendo deum et in cognoscendo seipsum. **C**ognoscere deum in presenti est cognitio sue potentie et sue bonitatis. **C**ognitio autem potentie generat in nobis timorem qui timor facit recedere a malo. **C**ognitio bonitatis generat in nobis amorem qui amor ducit nos ad bonum faciendum. **C**ognitio autem nostri generat in nobis humilitatem que est mater omnium virtutum. **E**t sic patet quod hec duplex cognitio scilicet dei et nostri est causa totius nostre salutis. nam cognitio potentie dei generat timorem qui facit vitare malum. **C**ognitio bonitatis dei generat amorem qui facit operari bonum. **C**ognitio nostri generat humilitatem que nos conseruat in euertitione mali et in operatione boni. **T**empus igitur obseruemus et ab intemperantibus abstinemus ne cum cecis iudeis illud in uentribus consummetes cum ipsis

in cecitate maneamus. **U**nde aut hoc loco crisostomus dicit tibi vix te immundum de ad curanda aiam tu vero maniter et vane consumis. **E**t si argentum paucum corpus peris simpliciter dampnabis res vocas. **D**ies autem tuos consumes in pompas nullas putas facere inuoluens. **C**onglutino existente in le tamis et orationibus consumas vitam tuam omnem tu in tumultibus et turpibus verbis et iocunditate intemperantibus opibus et laboribus lassius vitam tuam consumis maniter et in malo tuo. **N**escies quod omni rei magis pretere oportet quam tempore. **A**urum si consumperis potens rursus recuperare. **T**empus vero si perdis. **D**ifficile id resumes. **Q**uid enim nobis seruatum est tempus secundum presentem vitam. **S**i igitur in quod oportet eo ipso non fuerimus. **Q**uid dicemus abutentes eo. **C**um hoc consumpsimus maniter quid habebis excusatione. **E**t cuius gratias autem primum reddidit. **O**mni sensibilitatis et in deuotionibus. **P**ro quo gratias maxime age optebat quoniam tuos labores et sudores maduit et requiem longa et immortalem fecit. **P**ro his incipit et grauat. **E**t crisostomus. **U**nde et **S**eneca. **E**tiam si multum superesset etatis parum

et vixit ut pessi
nec que de
supra vixit
egestate
indignor
tempore
ad necessitudinem
etiam si
laqueum
marote
Non tam
liberale tem
nobis dedit
ex co parat p
inde quoniam inter e
maxime pe
alud valudo sua
alud puer
negotia
occupare
nobis tum di
et hoc re
et rapido et
quid in
pote nnt
Seneca
omne istu vixit
oculos ceti
alud queso o
ma ne in te
offenda vel vixit
obdormia deo
qm hanc con
pud qm in frut
digna sua tempore
dedit michi ut
voluntate tua in eis
Quot anni qd
quod dicit quod ho
parat apud me in
sine fructu vixit

dispensandum erat ut suffi-
 ceret necessarius nunc que de-
 mentia est superflua diste-
 et tanta tempestas egestate.
 Et magis itaque indignior
 aliquos ex hoc tempe quod
 suffire ne ad necessaria
 quidem potest etiam si aus-
 rodum diligentissime fue-
 rit in superflua maiore
 item erogare. Non tam
 benignum ac liberale tem-
 pus natura nobis dedit
 ut aliquid ex eo pareretur
 dere. Et vide quoniam intra e-
 ciam diligentissimis pe-
 reant. Aliud valitudo sua
 cuius abstulit. aliud suorum
 aliud necessaria negotia
 aliud publica occupavit
 aut vitam nobiscum di-
 uidit sompnus et hoc te-
 pore angusto et rapido et
 nos auferente quid in-
 uat maiorem partem mit-
 tere in vanum. **Seneca**
Omnino ista vix quod
 alluisti oculos cecum
 nati illud queso o-
 culos cordis mei ne in te
 nebris offenda vel vix
 in morte obdormiam. Deo
 vite mee. quoniam vane con-
 sumpta sunt. quoniam infir-
 tuos elapsa sunt tempora
 mea. que dedisti michi ut
 facere voluntate tua meis
 et non feci. Quot anni sunt
 menses. quot dies. quot ho-
 re perierunt apud me in
 quibus sine fructu vixi

coram te. fiat amande pater
 hoc residuum temporis mei fructu-
 tuosum et sanctificandum in gratia
 tua ut in diebus et minutis in-
 ueniat locum et computabi-
 le sit ante te. Amen. **De pas-
 tore ouium hoxxyby raptm**

Sed quia ceteri et in-
 duli pharisei et
 iudei non creden-
 tes ad lucem christi.
 qui est via veritas
 et vita. nec intrantes in ouile
 ouium. ut oues domini fierent
 iactabant se. Vide si me oportet
 et per consequens posse ad
 veritatem peruenire sine eo.
 ideo vixit qui supra incepit
 disputare contra superbiam et
 iactantiam eorum. nunc ut hanc
 magis retundat promittit con-
 eam similitudinem humili-
 tatis de ouile et ostio eius
 quorum utriusque est humile
 nec admittit nisi humiliter
 se. Ac si eis diceret. Si vultis
 intrare per humile ostium in
 humile ouile ouium oportet
 ut vos humilietis nec tam
 alta de vobis sentiat. Et no-
 tantum inducat hanc similitu-
 dinem ad humilitatis infirmia-
 tionem. verum etiam ut ostendat
 per quod ostium in ouile ouium
 sit intrandum et exiendum. Prin-
 cipaliter distincta conditio furis
 et pastoris ouium propter diuersum
 ipsorum ingressum et exitum. In-
 cit ergo. Amen amen dico vo-
 bis. qui non intrat per ostium
 in ouile ouium ille fur est et
 latro. Non enim venit propter

auris voce et littera non sequitur
recipere eius doctrinam. vel
exempla. quia verba indu-
cunt ad errorem. et exempla
ad malum. sed fugiunt ab
eo tamquam a latrone et
inimico. quia non novimus
apprehendere vocem et doct-
rinam alienorum. quia aliam
alienam loquuntur. et ideo
non novimus. Quia ergo
omni commune est eccle-
sia catholica. sub uno pas-
tore. vpo ecclesie auctore con-
gregationes particulae co-
tinentes sunt etiam omnia
et caule omni. sicut con-
ventus religiosorum. et eccle-
sia conventus alium et par-
ticularium in quibus fecit
deus accubare quas omnes
hoc est fideles simplices. et
mansuetos subiectos et hu-
miles. Cum ergo non intrat
per ostium hoc est qui per
principia religionis christianae
non venit. sicut per prin-
cipia veritatis non venit he-
ticus. per principia gratie
non venit promeritarius per
principia libertatis non venit
potenter vel armatis pie-
tibus intrusus. per principia
simplicitatis non venit
dolosus. sed aliunde ascendit
quidam enim ad intrandum
desuper. per scalas ascendit
sicut amoricos in luciferum
at in dathan et abiron quod
propter ambitionem divos ter-
ra absorbit. quidam panete

irumpit sicut avarus cum simoe
mago. quidam fundamenta suf-
fodit sicut hereticus cum arno. ille
fur est et latro. qui in hoc dif-
ferunt quod fur est qui in furno
hoc est in magno id est in tene-
bris salit ignoantibus hominibus
alienam rem contrahit sicut
domino. latro autem est qui violentiam
infert et manifesta con-
trahit domino inuito. et ideo
fur est qui omne omni suffo-
dit. ac omnes et utilitatem omni
clam inuito domino contrahit
et iste est occultus et subdolis
vel hypocrisis vel hereticus quia
vitiosus omnes et utilitatem omni
furatur. latro autem est qui vio-
lentiam facit ut rapiat. et tales
sunt qui potent se intrudere
volunt. fur ergo et latro per
ostium non intrat. quia vel am-
brosius ascendit aliunde. vel do-
lose suffodit occulte vel vio-
lentia irruit manifeste ut in-
trudat se. Cum autem intrat
per ostium in catholicam vitam
et dignitatem. pastor verus
est omni. et iste inuito est
veritatis. per catholicam fidem
intrat ostium libertatis per su-
pernam vocationem. intrat ostium
gratiae bonitatis nulla propter
hoc facies aliqua promissione
intrat ostium simplicitatis.
non obtinet per aliqua do-
lores. Spiritus autem est ostium
veritatis et libertatis et gratiae
bonitatis et simplicitatis. Si
vero alius aliquis intraverit.
dicit ei illud. amice quo hic
intrasti non habes vestem nup-
tialem. et eicitur extra omnes

liberis gratia bonis
et simpliciter intrat
aut ostium veritatis

in tenebras exteriores. Hinc vero
pastor ostiarius aperit qui est
triplex. **O**pus quidem exem-
plo. **S**criptura doctrina. et **S**piritus
sanctus inspiratione. isti enim
sunt ostiarii ecclesie. **S**piritus dat
claves hoc est ligandi et sol-
uendi potestatem. **S**criptura docet
claves volvere et seras refe-
rare. **U**nde etiam una clauis
est auctoritas discernendi quod
est scientia. **S**piritus autem sanctus
dignitatem et idoneitatem
confert ad introductum
domum. sicut iamtor fidelis cui
comittitur custodia rerum. **T**alis
ergo ostiarius exemplo christi.
doctrina scripturae. et dignitate
spiritus sancti. aperit tali pastori
aperit autem ostium humile. ad quod
superbi impingunt. vero pastori
humili ut non impingat. ape-
rit ostium actum per quod audi-
ri introitus non possunt pauperes
paupertate spiritus ut non constri-
gatur. ut humilem et construc-
tum in vita recipiat et alios
repellat. **H**ic etiam nota quod tri-
bus modis munera captantur
in officio. ad que a plerisque festi-
natur. **E**st enim munus a cor-
de sicutet fauor et gratia mu-
nus ab ore sicutet popularis
adulatio. munus a manu si-
licet premi donatio. **C**uius ad-
huc se excussent et sine bono
intentione introeunt beatus
erit. qui autem bono intentione
ingreditur fur est et latro hoc
puerbum dicit eis iste puerbum
dicit quod verbum pro verbo po-
nitur. **Q**uia est in parabola quod
per vocem unam rem signifi-

cantem. aliud designatur.
Et quia illi non intellexerunt
consequenter exponit dicens.
Ergo ad ostium omni per dor-
timus et exemplum. per quod
ostium est intrandum. **O**mnes
quocumque venerunt non per-
me et non intrantes per
ostium sed per me. per diui-
nam auctoritatem et inspira-
tionem. non ad intentionem
diuine glorie querende. sed
per me. non a deo missi. sed
per me sponte ingresses sep-
os impudice. fures scilicet. ali-
qui scilicet omnes de sibi
surpando et latrones malo
exemplo et puerba doctrina
quantum in se est occidendo
sed non audierunt eos omnes
id est fideles in domo ecclesie
permanentes illi scilicet de
his domus est nouus domus qui
per eius. **D**emum probat se ad
ostium. quia officium ostii est
saluare ea que per introitus
domus. et quod per ipsum sit in-
gressus et egressus. sic autem
est de christo. quia per ipsum
fideles secunantur et saluantur
et similiter per ipsum est ingressus
ad gloriam. **P**er christum enim
qui solus est ostium si quis
introierit et peruenierit
saluabitur quia non est aliud
nomen sub celo datum homi-
nibus in quo opteat nos sal-
uos fieri. et ingredietur
hic ad fidem et ecclesiam et
egredietur ab ista misera co-
gnatione et vitam eternam

* *diuinitas et exercitus in aspectu.*

a fide ad spem et credulitate
ad contemplatione. magis
dicitur etiam per studium co
templationis et secreti ora
tionis. et egredietur per ex
ercitum boni operis. et ex
emplum bone actionis. et sic
inueniet in eterna refec
tione pascua vniuersitatis
scilicet in eis diuinitatis.
et lac vniuersitatis. quia be
atam refectum interius in a
spectu diuinitatis vniuersitatis
quem per saluati. et ideo
dicit pascua in plurali. ut
in eterna inluante inuen
et pascua. scilicet doctrine et
gracie. et in eterna triumphante
scilicet gaudi et glorie
Unde augustinus. Quasi
ergo et hic in ipso ovile no
desunt pascua inuenient
tamen pascua ubi saturati
qualia inuenit tunc dictum
est. hodie mecum eris in pa
dis. fur non venit ad sa
lutem ipsi. sed magis ad
destructionem. scilicet ut fu
retur. quod non est qui sibi
vsu pascendo. non de preceptis
xpi suos sectatores instrui
ens. sed suis exemplis eos
vniuersitatis. et mactet pra
uo exemplo. et mala doc
trina ad malum trahendo
et pascit in eterna damp
natione mittendo. Ego ve
ro non sicut fur. sed per bonum
salutem missus a patre. ut
ingredietur in ovile vitu
grane habeat in pascua per

fidem in ipse. quia iustus ex fide
vivit. et egredietur de corpore
vitam glorie habundantius da
beant in futuro per spem in
re quia gloria est gratia con
firmata. *Unde gregorius.* Oves
ergo eius pascua inuenient
quia quisquis illud corde sim
pliciter sequitur eterne vniuersitatis
pabulo nutritur. Attendamus
ergo animus fides. matres fratres
ad superna nostra desideria. ab
eterne solemnitate gaudio
nulla nos aduersitas reuocet
quia si quis ad locum propin
que desiderat. eius desiderium
quolibet inieciat. non mu
tat. Nulla nos prosperitas blan
diens seducat. quia stultus in
ator est. qui in itinere amena
pascua conspiciens obliuiscitur
quo tendebat. ut si celestis
pastoris veraciter oves sumus. quia
in via delectationis non fingimus
et in pascuis in pascuone
satiemur. *hec gregorius.* Dem
de ostendit se etiam esse pas
torem. hoc autem patet per
rationem. quia sicut per pasto
rem grex gubernatur et pascitur
ita etiam per xpm fideles
reguntur. et spirituali cibo ac etiam
corpore et sanguine suo reficiuntur
sed ad differentia mali pas
toris et furis addit bonum.
Bonum quidem non solum
in natura et gratia. sed et in
pastorali cura. quia implet
boni pastoris officium. *Unde an
thony.* Pastorem semper et
ostium indifferenter pascit. Ra
tem adducit nos patri ostium

oues ppe sed tantu vsu pa
tue. quod probat per se
effectu. quia videt lupu
veniente scilicet diabolu
ut oues recipiat uel heri
tad ut decipiat. vel trian
nu ut corpali affligat.
et timens dampnu retu
vel corpis incurrit dimit
it oues direptionem pare
et fugit tacendo non resis
tendo. et auxilium debitu
subtrahendo. Du em pla
exteriora comoda requit
interiora et ena exteriora
q. dampna negliget
pauit et contra her nullo
zelo attendit. nullo feruore
dicoms exortat. q. mer
cenarius est solu curans
de mercede ac lucro et co
modo tempali. et no pti
net ad eu. id e ad eius cu
ram de ouibus de quaru
pdioc non sollicitat et
curat. quia non amore
eoru sed pro sua mercede
tempali laborat. Ra scdm
augustinu. non diligit
ouibus ppm. sed lac et
lana. Et lupus rapit ad
matu et pculu ptrahe
do. et dispergit oues ab
unitate caritatis et ecclie
sepando uel affligendo.
Sed bonus pastor aduer
sus pdictos lupos anima
sua pmit. quia resistit
temptationibus diaboli ar
guendo et increpando.
vina resistit fallacis he
tioniu pducendo vera.

resistit psecutionibus maloru
orando et implorando celeste
beneficiu. Bonus pastor que
rit vilitate ouiu. sed malus
pastor et mercenarius como
du ppm. Bonus pastor vi
dens lupu veniente scilicet
temptatione diabolu. de
ceptione heretica. uel pnuia
tyrannica opponit se et sub
ditos contra huc lupu tri
plitem tuctur et defendit
sed malus pastor fugit et
dimitit oues. nec aduersa
rns resistit. Unde in Jerhama
O pastor et idolu. derelin
ques gregem. Quasi dicit
Non es pastor. sed similitu
dine et idolu geris pastor.
Bonus pastor non queris
que sua sub. sed que ihu xpi
supra grego suu sollicitu vi
gillat. cogitat cotidie qua
ratione de commissis deo red
dat. Unde aug. dicebat. Et
ptinetis ad iura mram. ut
ratione de vobis bona red
datis. Lota aut ratio nra
que est. scitis. Domine scis
quia dixi. scis. q. no facui.
scis. quia ex animo dixi.
scis. quia fleui. cu dicere
et non audier. Ipa puto.
q. integra ratio nra est. Hec
augustinus mercenarius vob
sua non que ihu xpi queris
supra grego non vigilat
nec de greg. sollicitus ~~est~~ cogitac
lat. quam ratione de eo red
dere valeat. quia no ppter
deu. sed ppter tempalem

faciunt persona non ponunt
 qui malis non resistunt.
 Christus autem ista tria pro omni-
 bus populi. Unde in vere
 mia. Reliqui domum et fa-
 miliam meam sicut angelos.
 omni hereditate mea
 sicut celestem substantiam
 dedi dilectam animam in
 manus inimicorum eius. Ter-
 tium signum boni et veri pas-
 toris est quia oves omnes
 ad ovile deducit. Unde vo-
 ne creditur. quod pro solis
 iudeis mori debet quibui-
 git. Et alias oves habeo
 cum in predestinatione ex ge-
 nibus michi credituras. que
 non sunt ex hoc ovile. sicut
 et de synagoga iudeorum
 sed populo gentium et illas
 oportet id est oportuit et
 me adducere in fidem et eccle-
 siam cum ipso iudeorum quod
 factum est per predicationem
 apostolorum. pro principaliter
 operante in predicatione eorum.
 Secundum crisostomum hoc
 quod dicit oportet non e-
 necessitas demonstratiuum
 sed confirmatiuum eius. quod
 omnes oves suas salvas
 faciet. Et subdit. Et vocem
 meam audiet. et ad fidem
 venient. quia gentiles ad
 predicationem apostolorum deuote
 fidem receperunt. et sicut in
 ovile et fidelium recep-
 tulum id est una ecclesia
 ex iudeis et gentibus col-
 lecta. et unus pastor qui
 in celo est Christus. quia ipse

est pater meus qui fecit utraqque
 in terra autem est papa Christi vica-
 rius. Bonus enim pastor gre-
 gem suum pascere debet. Unde
 et a pascendo nomen accepit.
 Sicut autem dominus petrus. quando
 pastorem ecclesie ipsum instituit
 pascere oves meas. Secundo
 debet ipsum diligere. ideo petrus
 qui debuit pro ecclesia fuisse ex-
 annatus de caritate. petre a-
 mas me. Tercio debet grege-
 a lupo custodire et defendere.
 Unde dominus ait petro. et aliqui
 conuersus confirma fratres
 tuos. sicut contra quorum-
 luporum turbationes. Sed autem
 tria per quanda excellencia
 facit nobis dominus noster. ut
 mentio bonus pastor dicit de
 beat. etiam nos pascit nos di-
 ligit. nos diligit. Ostendit
 itaque Christus sub metaphora
 predicta. quod per eum tamquam per
 ostium sit intrandum. et quod ipse
 tamquam pastor bonus sit se-
 querendus. Bonum ergo pasto-
 rem ipsum sequamur. sub
 eius disciplina maneamus
 et vocem preceptorum ac consi-
 lium eius audiamus. ut ab ipso
 pasci mereamur. Quarta vero
 fuit huius proximi pastoris
 ad predicandas oves sollicitudo
 cura. quataque clementia ipse
 bonus pastor alibi in parabola
 pastoris. et ovis centesime per-
 dere. multaque cura quesitae
 ac tandem inuente. et in hu-
 meris cum gaudio reportare
 pia metaphora indicat. sed

hic sermone expresso aperte
declarat ad dicit bonus pastor
aiam suam dat pro ouibus suis.
et in eo illud prophetia uere et
perfecte impletur. scilicet pastor
regem suum pascet. Nam propter
hoc labores lassitudines. et me-
dias passus. inter phariseos
invidias et pericula multa eua-
gelizando regnum dei ciuitates
circuibat et castella. noctes du-
cebat in oratione pinguis nec
phariseorum ventris. murmur.
et scandalum. publicanis se pre-
bebat affabile. asserens propter
male habentes se uenisse in mu-
dum. ad penitentes quos pater-
ni predebatur assensum. aptus eis
ostendens diuine misericordie
semm. Audite hec pastores. et ab
uno pastore boni pastores ee
discite. quod ipse fecit. hoc et
vos si necesse fuerit facite. ut
aut hugo dicit. Anima per ou-
bus ponit. qui periculosum re-
gnum locum ascendit. clauso
seu silentij ostio claustrum
gregem in pace custodit. ani-
mam ponit. qui solus mundum
dama pericula. exterius negotia
curans necessaria querit. ani-
mam ponit. qui ad sustinenda
uirgia rei famulans exiit. qui
inter adulantem et detrahentem
linguas medijs interit qui
pro infirmis laborat et labo-
rantes pascat consolatur pupi-
llos laudes. et cum superbis
increpando contendit. Hec hu-
go Rempe ad omnes cure pas-
torum portandum. et salutem

promorum querenda. **H**ortat
bernardus ad querenda ab
batem sic scribens pastas
verbo. pastas exemplo. pas
cas et sanctarum fructu o
rationum. **R**emaneat tua her
verbu exemplum oratio au
ior aut huius est oratio. **R**ad
et si vocis virtus sit opus
operi tamen et vocis gratia
efficacialis promeretur ora
tio. **E**t quid causans te ali
quorum qui tunc per magis
grauari compendio quam frui
solatio. **D**emum in quantum gra
uari in tantum lucrari. et
in quantum iuuari in tantum
tua tibi prima minus. **E**lege
eego quos eligas. an qui gra
uando iuuant. an qui iuu
do grauatur. **S**ed tibi promer
itores. illi fraudatores me
trorum exstus. **N**am qui per
laboris. percul dubio et mer
cedis principes erunt. **P**ast
eego te missum iuuare non
iuuari. illius te agnoscere vi
carum. qui venit ministrare
et non ministrari. **I**tean si per
promanserim in fine. **V**ix
semper et ubique querentes no
que nostra sunt. sed que illi
vixi. **H**ec bernardus. **S**ed ad
hec facienda. nate est habere
cor bene sibi consuetum. et
conscientia securam. **V**nde
idem bernardus. **I**n omnibus
actis vel dictis suis. nichil
suum quis querat sed tantum
aut dei honorem. aut salu
tem promorum aut vixi.

...tuler dei ut pro
 ...qui pira no
 ...bona obli
 ...neficias ut
 ...bona in tam
 ...nece est
 ...constru pbi.
 ...securus fo
 ...cu pcuran
 ...constram
 ...pbi. m
 ...luceny. ac
 ...detmen
 ...ad adm
 ...ur qui ad su
 ...luberu
 ...pbi. dilige
 ...suo su que
 ...reddu
 ...de mat
 ...a malis hoc e
 ...bri gregory
 ...fieri et flendi
 ...donu neutru
 ...virtutis
 ...ammi se
 ...despiciat
 ...perdat. ut
 ...ber. ber.
 ...pasta
 ...standall
 ...ruine as
 ...et eterne dai.
 ...p quos
 ...et amma
 ...Ram p
 ...moribus pla
 ...ad sub
 ...ocem
 ...et p
 ...Sui ammas

Nec pure valor dei ut p[ro]u-
quere lucra. qui p[ro]p[ri]a n[on]
contempserit. Bona obli-
uio. si temp[us] nescias ut
p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o. Bona in tan-
ta obliuione su[n]t necesse est
cor bene esse consti-
tutum. quod se in lucra p[ro]p[ri]o fo-
ras extendat. cu[m] p[ro]p[ri]o
m[er]ita se reliquerit consti-
tutum. Quid em[?] p[ro]dest hoc si m[er]i-
tu[m] vniu[er]sum lugetur. aut
aut p[ro]p[ri]o d[omi]ni d[omi]ni
tu p[ro]p[ri]o. Sed et d[omi]ni
exigit ratio. ut qui ad su-
mensura p[ro]p[ri]o lubetur
dilige p[ro]p[ri]o. diligere
n[on]it. Itaq[ue] duo su[n]t que
post p[ro]p[ri]a bona reddu[n]t
consti-
tutum p[ro]p[ri]o de mal-
et abstine[n]t a malis. hoc e[st]
ut verbis loquar b[eat]i greg[or]ii
et com[un]ia flere et flenda
non com[un]ite. H[oc] neutru[m]
sufficit. Vtriusq[ue] virtutis
bene conscius am[er]i se
cure iam p[ro]p[ri]o d[omi]ni
et quodammodo p[er]dat. ut
alios lucrifaciat. Hec ber-
nard[us]. Caneat aut[em] pasto-
res ne subduos scandalizet
vel occasionem ruine eis
p[ro]beant. Ve em[?] eterne d[omi]ni
nationis eis imminet p[ro]p[ri]o
scandala veniunt. et am[er]i
p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]o. Nam s[ecundu]m
greg[orium]. Cor moribus pla-
ti digni su[n]t. quot ad sub-
duos suos p[ro]p[ri]o d[omi]ni
pla transmittit. Et s[ecundu]m
Augustinu[m]. Qui am[er]i

ad petendu[m] inflamant et deo
subtrahunt magis petant q[uam]
qui carne xpi crucifuerit
Et s[ecundu]m ysaia. Cui exem-
plis v[er]a moresq[ue] bono-
rum iungunt. detentores su[n]t
h[ic] qui substantias alioru[m]
prediaq[ue] diripiunt. Non pre-
sumat tales de quibusdam
iusticiis et opibus suis nec
sp[er]ent saluari alibi neglect-
ram. ut ait greg[orius]. Nichil ei
sua iusticia suffragat[ur] de cui[us]
manu anima p[er]iculis exi-
geat. Unde et Crisost[us]. Sa-
cerdos et p[ro]p[ri]a bene dispe-
sauerit v[er]a. alioru[m] vero no[n]
tu diligencia cura habuerit
cu[m] p[ro]p[ri]o in geberma va-
dit. Hec crisost[us]. Attendant
etia[m] pastores quia subduos
culpas deus per ip[s]os leu[er]
vniu[er]sat. sed platoru[m] mala
p[ro]p[ri]o q[uod] aliis dampnat.
Unde greg[orius]. Cui modo sub-
duos culpas per ip[s]os
vniu[er]sat. tunc p[ro]p[ri]o mala
per semetip[s]um semens dap-
nat. Attendant aut[em] subdi-
ne p[ro]p[ri]o negliget[ur] et malos
pastores a cui[us] p[ro]p[ri]o
p[ro]p[ri]o d[omi]ni. sed ag-
tientes in ip[s]is totius bo[n]i
speculu[m] etia[m] talis iudiciu[m]
p[ro]p[ri]o sustipuit. quia tunc
postmodu[m] non habebit aliud
iudiciu[m] cu[m] non p[ro]p[ri]o de-
bis midipm. Unde sup[er] illud
verbu[m] ysaie. Nulquid tota die

arabit arans ut ferat. dicit glo
pator arucus. A milio aut et
vina non dicit terotus antu
reus. quia subiecti condie de
suis actibus infirmis per
platos iudicatur. Et p pns
iudiciu pacem suscepit
ac de cetero mores suos em
dauit non vltra iudica
bitur. alioq et ipi iudica
bitur. Attendunt ena subdi
ti et humiliter. quia defecto
et negligencia pastoru sepe
puerit de meritis subditoz
et a deo idcirco pmitit q
bonos pastores habe no me
rent. Vnde greg. cetero me
diolanensi pastorem ab eo
populanti m' cetera p' p'ri
bit. Verumptame q' antiq
mee deliberationis intentio e
ad suscipiendi pastor alis
cuius onera pro nullius vni
qua miseri p'ona. oratio
ribus psequor electionem
vram ut omnipotens deus
talem vobis pastore prebeat
in cuius lingua et moribus
exhortationis diuine pastua
valeat inuenire. Sed quia
iuxta meritum plebiu plet
supno iudicio p'one pludei
pastore. Vos p'ualia queite
celestia amate. temporalia et
fugitua despiciat. et c'ip
m' tenete. quia placent
deo pastorem habebit. si vos
in vris actibus dno placetis
Domine ihesu xpe pastor

bone qui pro ouibus tuis po
suisti. nam tua in p'p'ri
carnem in cibum et sang
nem in potum. qui factus es
nobis ostium in ecclesia mi
litate et triumphante et p
te. ad saluandu introem
ad te. cognosce me m' oues
tuas et misericorditer nos
respice in viam salutis
dirigendo. ut cognoscam
te et tibi conformem te
nuntando. Non audiam
vocem alienoru sicut
mudi. carnis. et diaboli.
sed tui. obediendo tuis
ceptis et consilis ut vita
habeam. gratie. et habu
dancius habeat glorie et
apud te pasqua inueniam
refectionis eterne. Amen

De entem in quib' vole
bant. ihm lapidare lxxviii ca.

Facta sunt aut en
tema in iheroso
limis et hiemps
erat. Entema di
citur ab en quod
est in et neos qd
est nouum m' posita te pilla
dica adiectione et sonat
mouationes. qn' stultet ali
qua res noua suo v'p'u ap
plicat. vel aliqua res a
cor v'p'u ad celebrand et di
uinu op'u dedicat. quod
en latinus dicit dedican
one. hebreus vocat m'ho
acione v'p'u noue rei. seu

habe et v'p'u be
n' q' q' noua
dicitur entema en
tema et ali
de facit. Vnde
dicitur quod
et episto
entema q' ad
entema po
templa
v'p'u quod
plem
v'p'u in plu
v'p'u per plu
v'p'u hoc aut
v'p'u ad se
ad tertia per
v'p'u lectur
v'p'u facta
v'p'u templo
v'p'u deima
v'p'u celebra
v'p'u quorans
v'p'u temple fac
v'p'u Genida
v'p'u a p'enna et
v'p'u ab his qui re
v'p'u de h'oloma capu
v'p'u templo ab eis
v'p'u d'aderna die
v'p'u eadem die quo
v'p'u quicquid
v'p'u ambobus.
v'p'u templo ydolum
v'p'u p'p'ri hanc
v'p'u facta est
v'p'u quod tem
v'p'u a gentibus

inovatione. Unde et vpus h
 hoc verbu ut si quis noua
 veste induit. encemare dicit.
 Est igit encemio encemare en
 cenare. id est incitare et ali
 quid de nouo facere. Unde
 vestem noua encemiat qui
 pmo eam portat et episto
 pus etiam encemiat quia
 deditur. Sic igit encema vo
 cant festum dedicationis tem
 pli. quia in dedicatione templi
 applicat diuino vpi quod
 festu annuatim solempniter
 celebrabat iudei. Et dicit
 encema encemioru in plura
 li. quia istud festu per plu
 res dies solebat agi. hoc aut
 non ad prima. neq ad se
 cunda. sed ad tertia spec
 tabat dedicatione. legitur
 em triplex dedicatio facta
 a diuisis et diuisis tempib.
 Prima a salomone decima
 die septembris. que celebra
 bat eadem die quorams.
 vsp ad euerione templi fac
 tum a babiloniis. Secunda
 tempe esee. a neenna et
 zorobabel et ab his qui re
 dierut de babilonica capti
 uitate repato templo ab eis
 facta est duodecima die
 martii. et eadem die quo
 tams celebrabat quousq
 illud polluit antiochus.
 ponet in templo idolum
 reus. Tertia ppter hanc
 contaminatione facta est
 a iuda machabes qui tem
 plu pphanatu a gentibus

mudauit. quatuordecima die de
 cembri. et eadem die exinde
 celebrata est quorams. et hec
 dedicatio tempe vpi celebra
 unde hic agitur. Curambu
 labat ibi in templo scilicet i
 portu salomonis. id e in por
 ticu templi vbi salomon ad
 orandu stare solebat. nome
 em templi non solu corpus
 vpius sed etia porticus et anna
 seu loca constantia et ad do
 mino domini pmeria intelli
 gunt in qbus plus stabat
 ad orandu non in templo
 non em lucebat ingredi tem
 plu. nisi solus templi mystis
 alii aut orabant ex in por
 ticibus seu atris templi in
 gentibus. Vbi rex salomon
 sibi oratoriu fecerat quod hic
 appellat porticus in quo ora
 toio die dedicationis colume
 nam seu basem eneam haben
 tem quip cubitos longitudis
 et tres cubitos latitudinis. et
 tres cubitos altitudinis erexit
 sup qua gembus flexis ora
 uit. qui locus etia regis ora
 toriu dicebat. Vbi theophilo
 Baragas tu quoq dum hrens
 immet. id e vita pms turbi
 mbus iniquitatis concussa p
 rituales encemas tuu templi
 celebrae. semp renouando te
 ipm et astensioes in corde tuo
 dispones. hic ihesus est preste
 in portu salomonis pacificu
 statu tibi tribuet sub regimine
 pmo In seculo aut futuro ne

sunt qui testimonium dant i
celo. pater. verbum et spiritus
sanctus. Et tres sunt qui tes-
timonium dant in terra. spiritus
aqua et sanguis. Et enim
spiritus filius celestis. id est
verus. Deus testimonium de-
dit pater quoniam dixit. hic e-
st filius meus dilectus. testimo-
nium dedit spiritus sanctus quoniam
in petra columbe super ipsum
baptizandum descendit testimo-
nium dedit ipse filius. quoniam
dixit ego et pater. Unum
sumus. Et autem fuerit testes
his. id est verus homo. et
tres testes sunt. scilicet spiritus
id est deus. quam in cruce e-
misit. aqua que de eius la-
tere et sanguis qui de eius
venis efflavit. Causa autem
incredulitatis eorum subditur.
Sed vos non creditis quia non
estis nec esse vultis ex omni-
bus meis. id est innocentibus et
honestis sed perversi et maligni
et ideo dei iudicio execra-
ti. Quos mecum id est honestos
quibus revelatur veritas a
me voce mea audire cre-
dendo corde et obediendo o-
pere. et ego cognosco eas.
non solum nomine diplomatis
sed etiam approbationis et sequi-
me imitando hic in presenti
per gratiam et in futuro per
gloriam. ideo sequitur et deo
viva eterna de eis. hic in pas-
tu mei corporis et sanguinis
et in futuro in dulcedine
fructibus. et ideo non pibit
metemur. quia predestina-

no de eis frustrari non potest.
Et non rapiet eas quisquam de
manu et potestate mea per vio-
lenciam hic trahendo ad cul-
pam. vel in futuro ad penam
quod probat dicens. pater meus
quod dedit michi manus omni-
bus est. id est deus quia habeo
a patre. quia omnia excedit in
infinitum. Unde augustinus. Dedit
michi ut sim verbum eius. ut
sim unigenitus filius eius.
ut sim plenitudo lucis eius.
Et nemo potest rapere de manu
patris mei per violentiam au-
tem infinite potencie. ergo nec
de manu mea contemere eas
et conservare. Ego enim et pater
Unum sumus. scilicet in virtute et
potencia. sicut in deitate et
essentia. Notandum autem quod
ex hoc verbo salvatoris ego
et pater. Unum sumus. exclu-
ditur duo errores contrarii.
cuncta articulo sanctissime
trinitatis. Rabellius enim po-
suit in deo unitatem persone
sicut et essentie. et hoc remo-
uetur. cum dicitur ego et pater
sumus. si enim pater et filius
essent una persona. dixisset
sum in singulari. Arius autem
contra posuit divinitate essen-
tiam sicut et personarum. et hoc
excludit. cum dicitur. Unum. si enim
pater et filius haberent diver-
sas essentias non diceretur Unum
neutrum sed plura. Igitur
per ego et pater sumus distre-
ctio et equalitas personarum ex-
primitur. per Unum unitas
divine substantie intelligitur.

In theologia enim per neutrum ge-
datur substantia diuina p mas-
culinum p pater. per femininum
notio. Unde patet q non de-
bet in pmpno cantari vnus pa-
tri cu filio. sed vnu quia pat-
et filius non sut vnus in per-
sona. sed vnu in substantia
Unde aug⁹. Vnde et audi et
vnu et sumus. q dicit vnu
liberat te ab arto. q dicit sum⁹
liberat te a sabellio. Si vnu
non ergo diuersu. p sum⁹ ergo
pater et filius. Ques ergo dei
per signa quatuor cognoscunt²
que hnt per ordine tanguntur.
Prmo per bona opea que fa-
ciunt cognoscuntur quia ones
xpi sunt. Istud signu ponit
dñs de se qui e pastor cu dicit
opera que ego facio testimoni-
phibent de me. Notandu in
est q sunt quedam opera q ho-
minem sanctu ostendunt. sed no
faciunt. sicut sut opera miracu-
lor que etia aliqui mali faci-
ut virtute fidei. Alia sut opa
que sanctu faciunt. sed no oste-
dunt. sicut est simplicitas et hu-
militas sanctoru hominu. et ce-
tere virtutes eoru. que faciunt
homines sanctu cora deo. sed se-
pe reddunt despicibile coram
mundo. Alia sut opea q hominem
sanctu faciunt et ostendunt. sicut
sunt opea pietatis que ex car-
tate fiunt. Secundum signu est
quia ones xpi sut. qñ voce eis
audiuit. Unde subdit ones mee
voce mei audiuit. Tercium
autem voces iste pastor dat om-
nibus suis. Prima est exterior

exhortatio. scda est interior
inspiratio. tertia est benefi-
cium elargitio. quarta est
corporalis flagellatio. Sed q
multi sut qui istas voces
non audiunt. ideo dñs con-
uenit dices. Vocauit sili-
cet per exteriori exhorta-
tione et renuisti. extendi
manu mea multa bona fa-
ciendo. et non fuit qui aspi-
ceret despicistis omne co-
silium meum quo vobis bona
proposita inspirabam. et mne
pariter meas neglexistis
per quas aliqui vos argue-
bam et flagellebam. ideo sub-
ditur magna commatio.
ego quoq in mteritu vestro
ridebo. Tercium signu est q
aliqui sut ones xpi quando
ipse xpus qui est pastor.
eas cognoscit. Unde sequit²
et ego cognosco eas. Cog-
noscit autem ut etia supradm
est fideles suos per imagine
et similitudine sua. quia eis
impressit per arma virtutu
quibus eos ornduit p signa
bonoru operu quibus eos de-
corauit. per caritatem admi-
cem qua eos instruit. Qua-
tu signu est q sint ones xpi
qñ ipm vnu pastorem sequunt².
Unde subdit. et sequuntur me
vni aut noluit sequi xpm
sed ab eo fugiuit et se auertit
hom vero sequit². xpm per
imitatione bonoru operu
ipm etia quidam sequunt².
fide sicut i ponit. quidam
fente sicut tepidi et neglig.

collate sicut amo-
fructus. Vnde autem
dñs dicit qñ dicit
pater vnu sum⁹ ui-
tutes. Vnde no
ad lapides sustule-
re dñs. sicut ut la-
cu pnt blasphemie
non laore. Unde
mors iustice q absq
ordine. Quia em da-
mor et profunda domi-
melligit non pote
adhibere similes ad la-
cu rebat. Respondit
dñs eos sepm
pula bona operu oste-
dunt ad vram vtilitate
meo. hoc e virtu-
tate mei facta. sicut
decendo mfirmos
ado et alia miracula
vnde. ppter quod horu
mi lapidans cu sy-
re me. honorat debetis
pbona q quida sut q
mala pro malis et
et phibent. quia deus
restituunt dices da m
viam et ego retribuam
et qui reddunt bona p
et iud e quoddam na-
debitu et no meri-
tū et publicam hoc
Aliput qui reddunt
pro bonis malis et
pfecte caritatis in-
pnt opus et docuit
suo. Aliput qui
mala p bonis et q
valde iniqui et tales

res. quida pollicite sicut amo
re dei ferientes. her autem
p'dicta d'm verba q' d'vot
ego et pater v'md sum' iu
dei certa ferientes. iam no
tulerunt sed lapides sustule
runt. et hoc durissima m'e
rone fecerunt. scilicet ut la
pidaret eu sicut blasphe
mum. moti amore iudie
non amore iusticie q' ab ip
legis ordine. Quia em da
ri erant. et p'funda domi
verba intellige non pote
rat. lapidibus similes ad la
pides curtebat. Respondit
eis ihs. Dulce eos rep'me
do. Multa bona opera oste
di vobis ad vram utilitate
ex patre meo. hoc e' virtu
te patris mei facta. scilicet
veritate docendo infirmos
curando. et alia miracula
faciendo. p'pter quod horu
operu me lapidatis. cu ty
ob hoc me honorat debetis.
Alii sciendu q' quida put q'
reddat mala pro malis et
istud est phibitum. quia deus
sibi repetundat dices. da mi
vindictam et ego retribuam.
Alii put qui reddat bona p'
bonis. et istud e' quoddam na
turale debitum. et no meri
toriu. quia et publicani hoc
faciunt. Alii put qui reddat
bona pro bonis malis et
istud e' p'fecte caritatis in
dian sicut fecit xpus et docuit
discipulos suos. Alii put qui
reddat mala p' bonis et q'
tud e' valde iniquu. et tales

erant iudei cura xpm. et ideo
eos arguit dices. multa bona
opera et. Respondit ei iu
dei dices. De bono opera
non lapidam' te sed de blasphe
mia. quia tu homo cum p'
facis xpm deum. Asseres em
se esse v'md cu patre inuit
se esse deum. Non aut ipe xpm
fecit deum. sed pater generat
eu. fecit ipm deum. Dns aute
vobis eoru furor tempore.
respondit eis se non esse blas
phemum. dicendo se esse deum
vel dei filiu naturalem. quod
pbat p'mo per scriptura. q' scrip
tura sacra cu sit iniquata no
potest esse falsa. et q' actri
buit hominibus sanctis et p'phet
deitate p'ticipatue. ergo mul
to magis. qui pater sanctifi
cavit id e' sanctu ab eterno
genuit p'dm deitate. et iam
sanctificavit id e' plenitudine
gracie replevit quatu ad hu
manitate. et misit in mundu
ad saluandu et sanctificandu
ipm. sicut erat per p'phetas
dictu. potest dici deus p'prie
cu tamne dicatur homo deus
et verbu deus dissimiliter. q'
homo adoptione. verbu na
turalit'. Si inquit adoptiu fi
lius dii dicitur. quare natura
lis filius deus non dicitur. Scrip
tura quidem sacra attribuit
hominibus sanctis deitate p'ti
pate dicta. sed xpo attribuit
deitatem p'prie dcam. Scdm
em augustinu tribus modis
dicit' deus. natura. ut deus

ompr. adoptione ut puerpes de
itatis de quibus in psalmo d^r
dñ estis opmone seu matura
tione ut idola et demones
Demide hoc idem ostendit per
ratione scilicet ex operibus
patris que faciebat. Omnia
enim scdm philosophu detm
nant pmo opere. et ideo p
ppriam opatione certificam
de natura rei. opus aut fa
ciebat opes diuinitatis ppria
scilicet miracula tota faculta
tem creature transcendens et
virtute ppria no solu obseua
do diuina potentia sed aliqñ
imperando. ex quo concludi
q in eo vere erat natura di
uina. et per consequens non
erat blasphemus. dicendo se
esse deu vel dei filiu &c si di
cetur Non tantu per verba me
esse filiu dei credas sed etia
per opera que et modo quo ea
facio. et facto ipso ostendit in
me natura et virtute dei esse
Si non vultis crede verbis
fidem adhibete operibz ut me
rito fidei amplius cognosten
do opes demones ad fidem
deitatis. ut cognoscatis et re
datis quia in me est pater p
natura inseparabilitate et sui co
sensu voluntate in omnia fra
mea. et ego in patre sicut a q
habeo natura et virtute et o
pera In eo est pater. et ipse in
patre inquadu est vna natura
amboru. sicut vna opatio Cui
ergo magis diligit vel credit
amplius cognoscit. Vide hic
mirabilem iudeoru infama

Ipsi volebat scire si esset xps
et quia verbis et opibus hoc
comprobabat eum lapidare vo
lebant Ipsi ergo nec verbis
nec operibz inducebant ad
credendum. sed tamq obsti
nati querebant studiose eum
apprehende non bona appre
hensione. scilicet ad creden
dum et intelligendum. sed ma
la scilicet ad semendum et
occidendum Tu apprehendas
ut habeas illi apprehende vo
lebant ut non haberet Et
exiuit de manibus eoru
virtute diuina transiens
per ipos sicut alias fecerat
vt ostenderet se non posse
detineri nisi qñ vellent. et
ut daret nobis exemplum
declinandi maloru sententia
qñ sine fidei pculo fieri
potest Non enim appren
derunt. quia manus fidei
non habuerunt Et relictis
iudeis ppter incredulitatem
eoru abijt iteru traspordi
nem in locu ubi iohannes
pimu baptizauit et ibi ad
tempus cu discipulis suis
manebat. ut populi ven
ientes ad ipm recordarentur
de testimonio iohannis.
et de testimonio dei patris
et alijs ibi factis et dictis
et sic habita pmonu et no
uissimoru collatioe cofu
maretur in fide pprie. Con
spice igit tam eum q disci
pulos suos mestos recede
et eis toto posse copatere

ad deum ad eum no
q mens deus
occederunt in ipm
hic isti appren
dentes ut ha
miqui iudei ap
voluerunt disci
non habent. mis
scdm theop. rece
discipulis dñs
plebe iudica ad
habentia se his
ad certum ex gen
tibus habet fontem dap
per que multi ad
credendum quasi traspordi
nem. Sciendum e
mali iudei qui no po
tunt lute leges et c
tamq mites
blasphemias. sicut isti
iudei hic dñt. sed ead
mali xpiam qui
non xpiam put. et
non habent xpi a
pellunt xpiam qui
confitent xpm sicut
negat de quibus
scribitur quod hic d^r
apprehendit lapides ut
miseret in iude. am
e. Tunc fecerunt
prophetes hoc vo
lente mali xpiam
miseret. ad xpm xpi
miseret et occidunt
et opus veritas
miseret. Tunc ergo
miseret veritas dñe
pro discordia odi
miseret et pacem p

Et multi venerunt ad eum non
tam coepe quam mentis deuo-
tione. Et crediderunt in ipsum
ex corde. Erant isti apprehen-
derunt permanentem ut ha-
beret. sed iniqui iudei ap-
prehendere voluerunt disce-
dente. ut non haberent. Mis-
ere autem secundum theoprop. rece-
dens ab iherosolymis dominus
hoc est a plebe iudaea ad
loca fontes habentia se trans-
fuit. id est ad eurtiam ex gen-
tibus que habet fontem bap-
tismi. per que multi ad
ipsum accedunt quasi transien-
tes iordanem. **E**clendum est
hic quod mali iudei sunt non so-
lum illi qui lute legis et c-
ircumcisionis carnis imitantes
ipsum blasphemant. sicut isti
de quibus hic dicitur. sed etiam
omnes mali christiani qui
pro nomine christiani sunt. et
plura nomina habent christiana
quo appellantur christiani qui
verbum confitentur christum fac-
tis aut negant. de quibus
etiam verificatur quod hic dicitur
quia sustulerunt lapides ut
lapidarent ipsum. Unde am-
brosius. **Q**uod fecerunt
tunc iudei persequentes hoc vo-
luerunt hodie mali christiani
male viuere. ad ipsum christum
enim lapidant et occidunt.
Quid est opus. Veritas
pax et iustitia. **E**t cum ergo
pro falsitate veritate dere-
linquit. pro discordia odi-
unt unitatem et pacem. et

tempali precio relinquunt ius-
ticiam. nihil aliud facere videtur
quam lapidare crucifigere et oc-
cidere christum. et ipsius dona ex-
tinguere in seipso. **H**ec ambrosius.
Et tales sunt in triplici genere.
Quidam enim lapidant ipsum cor-
de. quidam ore. et quidam ma-
nu. **P**rimum sunt corda sua
prauis cogitationibus et malis
voluntatibus indurantes. secundi
sunt verba blasphemie in deum
et sanctos proferentes vel precepta
maiorum et prelatorum suis recal-
citantes. tertium sunt per oppro-
brium violentie proximos lede-
tes. **P**rimo ergo lapidat dominum
ipsum quelibet enim mala cogi-
tatio et mala voluntas est unus
lapis qui iacet contra eum. **V**nde
beda. **U**ocant malas cogita-
tiones quis assumit. quasi tot
lapides in ipsum mittit. **E**t
ideo beatus ambrosius nos amo-
net dicens. **V**idete fratres ne
per opera uel cogitationes ma-
las lapidatis ipsum. **S**ed di-
ceres. **Q**uomodo tam graue
iudicatur per unam cogitationem.
si ad opus non procedat. **A**d hoc
dicendum. quod tota ratio peccati est
in corde. actus autem exterior
non aggravat peccatum nisi ex-
tensum. **E**t quia ipse habet
dormitorium suum in corde dicitur
aplo. **V**os estis templum dei viu-
bunt est. quod sicut ipse mutat
ad templum suum per cogitationes
et voluntates bonas ita expel-
litur per malas. **E**t secundum hoc
quelibet mala cogitatio et mala

Voluntas est quasi lapis quo
dñs iherus lapidat et expelli
tur de templo suo. **Q**uod detes
tabile est dñm dominus lapi
dare de hospicio suo. Nā sicut
dicit apls. quis consensus tem
pli dei ad ydolis. **E**t ad
aliud sic cogitationes quas qñ
formant in corde quasi quada
m imagine contra honore dei
ipsi quedam ydola. **E**t ad ta
libus ydolis xpūs in eodem
templo habitare dedignatur.
Unde ad conservanda xpi p
sentia in templo suo. hortat
nos apłs petrus. dñm inqt
ihm sanctificare in cordib⁹ vris.
Ille dñm ihm in corde suo sac
tificat qui nichil nisi quod fac
tum et deo placitū ē in cor
de versat. **S**ecundū lapidant
dñm ihm multipliciter scdm
q̃ blasphemia in deū multis
modis committit. **P**rimo enim
committit qñ deo negat quod
sibi convenit. sicut qui negaret in deo
omnipotentia et omnes scientia
vel omnes prudentia. **E**t ad hac
speciem blasphemie pertinet illi
qui in adulteris successibus di
cit in aīo suo. Vere deus no
curat res buenas vel sum
ma. de quibus dicit augustin⁹
super psalmo tricesimo pmo
Item illi de quibus bernard⁹
dicit sup cantica q̃ velle
deū petra sua vel iudicare
non posse aut nolle aut ea
nestare. Vult ergo eū nō esse
deū qui quātū in ipso ē vult

eū aut impotentē aut iustu
aut impietē esse. **E**t crudelis
plane et omnino extranea
malicia que dei potentia
iustitia sapientia petire
desperat. **E**t qui aut vult
deū esse iustu. vult deū
nō ē deū. et qui deū de
siderat nō ē. nōne qua
tū in se est deū lapidat et
occidit. **H**ec bernard⁹. **S**cd
modo blasphemia in deū
committit. qñ deo attribuit
quod sibi non convenit. si
aut illi qui dicit deū ē aut
torem petri. **A**d quā speciem
blasphemie pertinet illi q̃
petra sua in deū retorquet.
dixentes. deus sic voluit
ut adulteraret fluxaret. vel
occideret. et ut sic confide
ret et turbaret. et ita oīa
fata attribuit. **A**d hanc etiā
pertinent lapsos. qui cū nō
p̃sperant. deo maledicunt
et contumacia in sanctos p̃se
runt. **E**tim illi et illi qui iu
rant per deū verbis ex
crabilib⁹ et vituperiosis.
sicut per mures dei. p̃ ierem
dei. per brachiale dei et si
milia. que execrabilia sunt
auditu. **T**ercio modo blas
phemia in deū committit
qñ illud quod dei est aliq̃
sibi vel alibi creaturē attri
buit. sicut illi qui sibi diu
mū honore ṽsurpare p̃sūp
serunt. ut pmo magus. et
om̃s ydolatre. **E**t ad istam

et
gloriosi qui
attribuit
et meritis
gloria
Item ad hanc p̃te
quod sibi ṽsur
que p̃ria ē
illū temerari
et solus de aliq̃
cū hoc sit
per hoc est
blasphemia genus q̃
in sanctos regna
et in quib⁹ reg
Item in eis xpi
scilicet blasphemat
quod petri deo
et ṽice dei supra
posui sit. ac p̃ hoc
et honorat. et etiā
similit̃
dñm ihm sicut in
blasphemat
in mala ṽp̃iam p̃i
lapis stephanu
qñ in op
et affligit p̃m
dicit a ledendo
cū p̃m qui ē
ṽpe ṽ
ṽpe suo lapidatur
p̃pe tristitia taliter
cōstit̃ eis in
per lapides quos
ṽpe ṽpe contra ste
ad afflictione car
ṽpe illi fuerit ex
mens et coner
in lapides p̃p̃os
capitis. qua

pacem pmet ambrosius et
supbi. et vane gloriofi qui
sibi gloriam attribuunt quasi
eam ex seipis et meritis
suis habeat. cuius gloria sit
dei propria. Item ad hanc pte
pntent nacti qui sibi vpur
pant vmdicta que propria e
dei. Similit' illi temerarij
qui psumunt et volunt de alijs
cordibz iudicare. cu hoc sit
ppriu dei tñ. pter hoc est
aliud blasphemie genus qd
committit' in sanctos regna
tes cu xpo. et in quibz reg
nat xps. Unde in eis xps
laudat' ac etia blasphemat'
et in platos qui secum deo
in subditis. et vire dei supra
subditos positi sunt. ac p hoc
deus in eis honorat' ac etia
blasphemat'. Ecce similis
lapidat dñm ihm sicut ui
dei lapidauerunt stephanu
Et em mali xpiani spi
ritualit' lapidat stephanu
imo ipm xpm. qñ in op
pñuit et affugit pñm
Lapis em dicit' a ledendo
et ideo cu pñm qui e
membu xpi ledit'. ipe x
in membro suo lapidatur.
Sed sepe tristitia taliter
oppressum cōstit' eis in
gaudiu. sicut lapides quos
mitabat iudei contra ste
phanu. ad afflictione car
nis. dulces illi fuerunt ex
gaudio mentis et conuer
tebat' in lapides pños ad
corona capitis. quia

posuit deus in capite eius co
ronam de lapide pñoso pos
set etia dñi qd vniuersaliter
homo xpianus in omni pñe
mortali lapidat xpm. In
ambrosius. Et qñ pauci sunt
in tanta multitudine xpia
nor. qui ihm non psequat'
et lapident et occidant. hñ
em lapidatio sic declarat'.
Cu em opus sit aduocatz
noster et pñatio pro pñis
mris. qui nupellat pro no
bis apud patrem. id curio
ipe de petis dolet et lugeat
sicut etoneus de ma con
uersione gaudet. Tuor' em
cuius em peccam' xpm con
tristat' et ledit'. ac per
hoc cu quodammodo lapidat'
Est intelligenda pñ her sane
non qd opus in corpore suo
nam gloriosu ledatur sen
sibiliter cu xps corpus illud
sit impassibile. uel qd in ipm
cadat passionis animi uel
in parte sensitiua. et qua
sic pñis mris lapidetur.
Sed hmod lapidatio e me
thaphorica sicut et crucifixio.
que admodu dicit apls
de quibusdam baptizat' et
phariseis rursu crucifigen
tes in semetipsis filiu dei.
Vbi glosa. Non qd crucifigat
filium dei. sed quia similes sunt
crucifixionibz. Crucifigit
autem in semetipsis. id e qua
tu in ipis est. Et in pñto
qñ mortali peccat' xpm la

mudam qui factis vasa
 dñi isti de solo corpore
 lauando seculabatur. **S**upst
 tiopa ergo homin traditio ob
 manducatu pane pcept
 crebrius lauare. sed neces
 sariu est eos qui pane de
 celo descendente participat
 desiderat. crebro elemosi
 nis lacrimis et alijs iustitie
 fructibus sua opa expur
 gare. hec beda. **I**sti seru
 tūpū eoru qui plus zelat
 transgressionē humanarū
 traditiōm qm diuinorū
 pceptorū plus decretaliū
 q enageliorū plus consue
 tudinū qm vtilitātū per
 istos etiā mltū sollicitos de
 mundicia exteriori et mo
 diū de interiori. signatur
 ypocrite et simulati. ar
 guentes alios de leuibus
 tū tamen sint infecti gra
 uibus. videntes festinā
 aliteris oculo et non trabe
 in suo. **D**ñs quoq similes
 put multū qui voluit habere
 exteriori pulchra. interiori
 autem habet fetida. **D**is
 cipli autē dñi instructi
 ea que virtutis pte tantū
 operati. non longis manibz
 manducabat. quia hoc no
 ptine ad virtutē vire i
 telligebat. **V**nde crisostomus
 Ideo autē discipuli non lo
 nis manibus manducabat
 quia iam supflua despi
 ciebat. ea solū que sunt
 necessaria attendentes

et neq lauare. neq no lauare
 pro lege habentes. sed ut cōm
 gebat alterutru faceret. **E**rgo
 en et ipm necessariū cibū co
 tempnebat. qualis cura hoc
 studiu haberet. **E**t quia hec
 traditio scilicet iubere manus
 lauare non erat contraria
 legi. ideo dñs alia traditio
 nem legi contraria dicit
 in mediu. et quasi clauū
 clauo retundes. dicit eos de
 fice. quia faciebat transgre
 di. mandatu dñi ppter mā
 datū homin. quod non erat
 faciendū. quia scdm bern
 hardū nichil placet deo. q
 cuq ei obuiens neglecto eo
 ad quod tenens. **V**nde respo
 dens ait illis. **Q**uare et vos
 transgredimini mandatu dei
 ppter traditionē homin. **Q**uasi
 dicit scdm glossā. **E**t vos co
 tempnitis mandata dei pro
 traditiōibus homin. quare ar
 guitis discipulos meos q mā
 data homin dimittit. ut p
 cepta dei custodiat. **E**t dñs
 quidē non reprehendit mandatu
 mundicia corpalem. sed hoc
 reprehendit. q relicita mundi
 cia interiori putabat sufficere
 tantū exteriorē. **D**emū
 hoc q dixit pbandū subdit
 Nam deus dicit honora si
 licet necessaria dando et re
 uerentia exhibedo. nā honor
 iste nō solū intelligit reue
 rentia. sed etiā necessarios

administratio. patrem et matrem
in quibus etiam promissa quilibet
intelligitur. sed illi nominantur
quibus magis obligamur. Et quod
maledixit patri vel matri
non tam verbo vel signo quam fac-
to morte monatur. Dominus enim
inbecillitati et penurie pare-
ntum consulens hoc per moysen
precepit. et ideo vel illis qui pa-
rentes debiles vel pauperes
contempnit et debitis obsequiis
sicut reuerentia et necessariis
et exhibere defraudant.
Hanc autem legem pharisei cu-
pidi per suam doctrinam falsam
subvertentes. ut sua auaritia
consulerent. et sub nomine pi-
etatis inducerent. docebant
filios parentum et dicebant quod
melius erat bona parentibus
administranda deo vouere et
offerre. tunc quod pater pri-
ncipalis et principalis. tunc quod lux
per talem oblationem pau-
tes sustineret. detinendum
corpale. consequeretur tamen
bonum spirituale. in quantum illud
quod erat in eorum necessitate
conuertendum deo offerebatur. ut
ita parentibus suis ab eis ne-
cessaria exigentibus ea negare
possent. et diuites frequenter
offenderent. ex quo parentes egem
flebat. et oblatio filiorum sub
pretextu religionis in lucra sa-
cerdotum cedebat. Unde instru-
ebat filios quid egem pa-
rentibus responderet. et hoc
est quod saluator dicit. Vos
autem sicut aduersariis diui-
tis id est in traditione vestra

alios instruatis. falso sili-
cet exponendo mandatum
dei pro lucro. Vro. Et cum
cuique dixerit id est dicit po-
terit patri vel matri. Opus
et mater qui indiges et
petis munus a me. munus
quodcumque est ex me. id est
ex mea deuotione deo si-
lueret consecrandum et oblatum
tibi pater sicut ad verita-
tatem autem magis quam si da-
rem tibi. quia tunc pater
cepi sola. vel per legem mi-
rogatione sit munus quod
cumque est ex me id est ex
meis rebus iam deuotum
deo tibi pater. Et quasi di-
ceret. Et quod voui deo.
vis tuis verbis applicare
et tibi pater. Absit quia
sacrilegium faceret si acciperet.
Sic dicebant parentibus ut
illi timere accipe quod
deo videbat mater patri
et sacrilegium timeretur incur-
re inopem magis vellet
vitam dare quam de conse-
cratis comedere. Et est hic
constructio defectiva.
Unde est sensus. Cumque
dixerit. et. sub sicut
licite et bene potest dici
illud et implet preceptum di-
uinum et legem. et est dig-
nus vita eterna et regno
celorum. quod tamen est fal-
sum. quia secundum veritatem est
transgressor precepti et hoc
est quod subdit. et sic per
vestras passionem. filius per

bonificabit patrem
et matrem illud quod
debetur patri et matri
per hoc utrum fecit
deus de parentibus
et sustinendis
indigne vestram
indigne prout auaricie
et mandatum in
debetur per cupidum
et timorem. Sed in
autentate ut
fuerit abutans
modum de rebus et
e pauperum. et regis
ad maiorem aut
est considerandum
per se tenet si
de. quia est cau-
tum ad esse
debet esse nunc
dominus. filius aut
de parentibus de
per accidens
et illi indignum
et sic sit po-
tens si pater iam
debetur tunc bona
filii potest
de alieno autem
potest deo facere
et ideo talia
non sunt licita. quia
transgreditur preceptum
de parentibus. Secus
si filius bona sua
et antequam parentem
esset postea esset
et non esset licitum
quod parentibus de

tea non honorificabit prem
suo et matre illud quod
erat sibi debitum sub albed
et ita per hoc irritum fecit
mandatum dei de parentibus
honorandis et sustentandis
propter traditionem vestram
que vestre perit auaricie
quasi dicit mandatum pi
etatis deperitis propter cupidi
tatem impietatis Sed vi
de ne hac auctoritate ut
plurimum faciat abutans
supra modum de rebus et
de se et pauperum et agas
parentibus Ad maiorem aut
intellum est considerandum
quod pater per se tenet si
lium puerum quia e cau
sa eorum quatuor ad esse
et ideo debet eis nutrie
tu et documentu filius au
tem tenet proinde parentibus de
necessariis per accidens
predestinet si illi indigebat
indigebat et ipse sit po
tens et ideo si pater iam
necessitate inciderit bona
de quibus filius potest
ei administrare iam sibi de
bita sunt de alieno laque
nullus potest deo facere
sacrificiu et ideo talia
offerre nonne licitum quia
hoc est transgredi preceptu
de honore parentum Petrus
autem si filius bona sua
vouisset antequam parentem
in necessitate posita esset
quia tunc non esset licitum
de eis proinde parentibus de

inde redargues eos de sanctitate
simulatione subdu. Ipotrite.
bene prophetavit de vobis isa
ias dices Populus hic labris
me honorat cor autem eorum
longe est a me quia ostende
bat sanctitatem in verbis et in
exteriori conuersatione. cum
corrupti essent interior. hoc
potest dici de illis qui bene
docet et male viuunt labris
enim et non corde deum hono
rant est bene loqui et male
vivere Sine causa et frustra
coluit me non habetis fructu
mide sicut enim medicina
dicit frustra et sine causa
propter maiorem que non confert sa
nitatem sic cultus diuinus
qui non duat ad felicitatem
docentes doctrinas et mandata
hominum et per hoc transgredi
dei mandatum propter auariciam
et lucrum Et confutatis su
perbis et superstitiosis scribis
et pharisais qui ad partem
vident sibi predicta contra
discipulos dixisse conuertit
se ad turbam humilem et sim
plicem vocat eos a falsa
doctrina phariseorum reuocat
et conuocatis eis dicit Au
dite exterius aure corporis
et intelligite interioris aure
mentis audite vocem et intel
ligite virtutem Non quod in
trat in os corporis scilicet ci
bus corporalis inquinat ho
minem spiritualiter scilicet in
anima et apud deum nisi i
quatuor per delectationem male

affiat quis ad cibum. vel alias
ibi esset prohibum. quia non mirat
in cor eius hoc est in aiam q
causa est omnis immundicie spi
ritualis. unde copales por
des non congnat spiritualis
et ideo non est cunctu vnu
lons uel non lons manibus.
copalis accipiat cibum. Sed
quod pcedit ex ore cordis
et ab interiori radice volunta
tis hoc congnat homine si
uat recta male cogitationis
que sunt malicie interioris sig
nificatia. quia ex cibo pcedit
se non est ex culpa. sed ex
hinc que pcedit ex ore cor
dis et corporis. et ideo op nrm
est diligenter custodiendum.
Et quia non sufficit custodi
a humana. petenda e custo
dia diuina. sicut petebat
pheta dices. pone dnm cus
todiam ori meo. Tunc scilicet
qn audierunt illoz religio
nem euacuam. accesserunt dis
cipuli simplicitate moti. et
dixerunt ei. Scis quia pha
risei quoz magna re est re
ligio in tibus. audito hoc ver
bo quod scilicet euacuat dis
cretionem ciboz. et traditionem
semoz scandalizati sunt. id e
indignati uel offensi. Istud
non erat scandalum actiuum
quia neq ex facto neq ex
dicto minus recto. sed potius
passiuum. quia audito verbo
veritatis pietatis et equitatis
scandalizati sunt. quia oculis
egris odiosa est lux. Unde

non dicit. tu scandalizasti
sed scandalizati sunt. Et p
tale scandalum alioquin veri
tas vite. iusticie et doctrine
non est dimittenda. quia
pcedit ex ipius scandalizati
malicia. Unde greg. Sed
veritate scandalum ontu
rectius omni pmitte qm
q veritas relinquitur. Et do
dms respondes aut. Sms
plantatio traditionis huius
nam id est doctrina ab ho
mine mucta que legi dei
non est congrua. quia no
plantauit pater meus ce
lestis vno consilio tpi
ditas carnalis. eradica
cu plantatoibus suis. et h
a fundameto vpo per re
probationem. a fidelibus per
separationem. a terra a vnu
culum per puationem. quia
non habet firmu funda
mentu et radicem. Simile
illos in pceptu dampna
tionis nre. et doctrina ille
euitate. Non sunt in se ca
rentes vero multu legis
et dices ceteru in regi
me alioz. quia alios su
o errore exorcat. et eos
ad pceptu ducit. Ceteru
aut ut platus si ceco ut
subdito ducatu prestat.
ambo in fouea cadunt
sicut obliquitas linee pre
dit ex obliquitate regu
le. Unde greg. 9. cu pastor
per abrupta vinez gra
ditur. consequens e ut grex
in pceptu ducat. Et ber.

adultera res e m
magis pculosa ppe
doctus. doctor iustus
claudus. platus
pro mutus. Sed
claudus claudi ho
fatu pesse.
de pecto exegente
distipulis pabo
dicitur. Quia de
os mirat id e ali
de omni quod
os in secessum
tamen pceptu
et aliud tam
retinet. et neu
congnat horei
et qd modus
frequent e m
ut in michea oes
moderant id est
multa. et si
tunc aut pcedit
mris nascitur
eade exorat id e
immundicia. sicut
de igne. et ferra
ma. et ea horez
mignati cogitatioe
congnat id e si
a magis mignat
ne pceda. qd p
mris mentis et ma
pationis sig fignat
pceptis tby em ma
dicit et mala per
m acta interiori
dicit e culpa. cuius
opera apparer
pceptoma. Unde p
de eade am in quo

nardus. Indivulpa res e ym
mo magis magis pindolosa. pe
culator cecus. Doctor infulus
pcurator claudus. platus
negliges. pro mutus. Sed
heu quia pind claudi vo
lue pue ita fatu pesse.
Deinde petro exigente
coposuit distipulis pabo
lari predicta. **¶** Tunc de
quod in os intrat id e ali
qua pars de omni quod
intrat in os. in secessum
p euacione tamq supfluo
emittit. et aliud tamq
necessarium retinet. et heu
tunc istoru congnat hoies
pualiter. et iste modus
loquendi freques e in
scriptura. ut in micha. oes
sanguis impudant. id est
de omnibus multi. et si
milia. **¶** Tunc aut pcedit
de ore intus nascitur
et de corde exeat id e
de cordis immundicia. sicut
fumus de igne. et fetor
de latrina. et ea hoies
iam iniquitate cogitacione
praua congnat. id e si
mul et magis iniquat
locutione peridida. qz puz
conceptus mentis et ma
le cogitacionis significatio
¶ Ex cogitacionibz em ma
lus puenit et mala ver
ba. et in actu interiori
pntipalit e culpa. cuius
ea que extra apparet
sunt testimonia. Unde p
uidet. De corde em in quo

est sedes anime et de libero ar
bitrio exeunt cogitaciones ma
le. sicut principia malicie et
ex cogitacionibus malis. mali
actus et verba pcedit. utren
stillet homicidia. adulteria.
fornicaciones. furta. falsa tes
timonia blasphemie. auaricia
iniquitate aliquaparte detinet.
nequitia cu malu affectam
et imple non possum. dolus
qui consistit in deceptione
proximi. impudicia in cogi
tacionibus in verbis in asser
tu in tactu et quatu ad qua
libet corruptione mentis et
corpis. oculus malus id est
odiu et adulator. nam qui
odit oculu mundu et malu
habet ad eu quem odit. et
adulator. non ~~est~~ oculo. **¶** Recto
videt que puz proximi ad ma
lu ipm deducit. supbia in
verbis. factis vel signis. et
stulticia cu quis sit malu
et non cauet. vel stulticia
est cu non re sentit de deo
contrariat em sapientie q
est diuina. **¶** Recto cognatio
¶ Tunc hec mala et hmoi
transgressiones pceptoru
dei in corde generant. et ab
intus a corrupta voluntate
pcedit ac spualiter homines
congnat. id e mundu. et
impuru reddit. hoc enim
in culpa hor imputat. quod
in sua potestate leuist. ta
lia aut puz que pcedit ab
interior voluntate. per qua
homo est actu suoz dñs

et ideo causa immundicie spualis
non est nisi mala voluntas. Igitur
scribarum et phariseorum verba
maledicta. que ex iniqua vo-
luntate contra christum et disci-
pulos eius procedunt. illa eos
cominuat. Non lotis aut ma-
nibus manducare et huiusmodi
gressiones superstitiosas tradi-
tione non cominuat homines
in mundicia spuali. nec facit
impium. Quasi dicitur. Ex quo
nullus cibis cominuat spua-
liter homines. ergo a maiori
non lotis manducare non co-
minuat eum. Et sic ostendit
quod spualia literaliter intelligi de-
bent. Unde quod scriptum est in
scriptura lotio absolute magis
de spuali quam de corporali in-
telligendum est locutione. Sed
ut dicit crisostomus. Videmus
multos ut miras ecclesiam
lauantes manus et os. qualiter
autem munda offerat anima.
curam nulla facientes. par-
tus pro non lotis ponit co-
muni. et pro cominuat
ponit conuincit. iuxta be-
reoro ydema. qui comu-
ne immundum dicebant. Iudei
enim parte dei se esse iactantes
conluces cibos vocant. quibus
omnes videntur homines. quos
ideo quia in lege prohibiti e-
rant immundos iudicabant.
Commune ergo quod ceteris
hominibus patet et quasi de
parte dei non est immundum
appellatur. Ex eo autem quod dictum
est de corde exeunt cogitationes
male et colligitur. quod et per dia-

bolus quique inuitur hominum
cogitatione mali. cogitati-
onem tamen mala non per-
mittit. que mala sunt tantum
per consensum qui est in cor-
de. Unde quod dicitur. cum mi-
sisset diabolus in cor iude
et in psalmo. in missiones
per angelos malos. in mis-
sione accipit pro suggestionibus. A-
liis enim non potest illi abire
Vbi Hieronymus. Ex hac sen-
tentia arguendi sunt qui
cogitationes a diabolo in-
mitti putant. et non ex pa-
nata voluntate. Diabolus
adulator et intenter ma-
larum cogitationum esse potest
auctor esse non potest. Si
autem semper in insidiis po-
situs leuem cogitationum
malorum stimulum suis fo-
mitibus inflammat. non
debemus opinari eum cor-
dis quas occultas rimari
sed ex corporis habitu et ges-
tibus estimare quid ver-
semus interius. Verbi
gratia per pulchrum muli-
erem nos crebro vident
appare. intelligit cor amo-
ris iaculo puluerant. In
et augustinus. Intrinsecus autem cogi-
tationes diaboli non videntur
certa sumus. sed motibus
eas corporis et affectionum
videmus ab illo colligi. Expi-
mento didicimus. Secreta
autem cordis solus nouit ille
ad quem dicitur. tu solus nos-
ci corda fidelium hominum
augustinus. Solet quippe diabo-
lus antequam veniat pnu-

aduersus primum
cogitatione qua
in corde sustenta
diabolus in cor
habitualem parat
diabolus quique
et octavo ma-
cogitationum non in
illa quique procedit
in corde. Unde augustinus
omnes male cogita-
tiones a diaboli myste-
riis. sed aliquo
de modo arbitrii mo-
mentum bone autem
cogitationes semper a deo sunt
autem cogitationes
malas resistendum sit
auctorem dicens
autem quia voluntas
autem mala cogitatio
diabolus occidit. huius
autem consilium quod vo-
luntate intelligite et tene-
re lingue. cum per
cogitationibus ut
voluntate sed cum vo-
luntate sit aliqua in-
terior et voluntate
in manu. donec ille
cogitationes occidat
autem expellit
autem vel voluntas in-
cogitationes vel volu-
tate non concordat illi
autem hoc habet ad
cogitationes ut to-
tius intendendo ad uti-
tatem suam dedignetur
autem recordari vel
autem autem pulchrum
autem in aliqua bona
cogitatione intendit. per

tere sui aduentus pcurpon
silicet mali cogitatione qua
si quis in corde suscepta
nutritur diabolus in cor
de suo habitaculo parauit
Et quoduis diabolus quis
sit adiutor et occasio ma
lari cogitationi non in
omni. quia quis pcedit
ex nobis in. unde aug.
Non omnes male cogita
tiones me a diaboli myste
rii excitatur. sed aliquo
dens ex me arbitrii mo
tu emergit. bone autem
cogitationes semp a deo sunt
Et qualis autem cogitatio
bus malis resistendum sit
docet anselmus dicens
Etuo autem quia voluta
tem. aut mala cogitatio
ne a vobis excludatis. h.
parauit consilium quod vo
bis do intelligite et tene
te. Rote lurgare cu per
uenis cogitationibus ut
pusa voluntate. sed cu vo
bis infeste sit aliqua vti
li cogitatio et voluntate
mente vram donec ille
enaneant foris occupa
te. Nulquid em expellit
cogitatio uel voluntas in
alia cogitatioe uel volu
tate que non concordat illi.
Et ergo vos habete ad
mutiles cogitationes ut to
to in se intendendo ad uti
les. in eis vram dedignet
eas saltem recordari uel
aspicere. Tu autem vultis
orare aut in aliqua bona
meditatione intendere. **ad**

probis tunc impotue put cogi
tationes. quas non debent sus
cipe. iniqua ppter impotui
mitatem. boni quod incepti
velitis dimitte ne instigator
eand diabolus gaudeat. quia
vos ab incepto facit deficere
sed eo quem dno modo illas
contempnendo eas supate neq
doleatis neq tristemi de illa
manifestatioe qm dui illas facit
dno contempnendo nulli eis
assensu prebetis. ne occasioe
tristitie ueru redeat ad me
moria ut sua importunitate
requisitet. Hanc em habet
in eis hominis consuetudine ut
hoc unde detratur aut contris
tas sepius ad memoria re
deat. qm hoc quod negligi
du sentit aut cogitat. Eum
lites se debet habere psona in
sancto proposito studiosa in quo
libet motu inderet in coepe
uel aia. paut est stimulus
carnis ne iudice uel manus
glie. Tu em facillime extin
guunt. cu et illos velle sen
tue. aut de illis cogitare ut
aliquid eoru suapione face
dedignam. Neq timeatis
q hmoi motus uel cogitatio
nes vobis ad peccm imputet
si nullatenus voluntas vram se
illis assonat. qm nichil dap
nariou est hnt qui sunt in
xpo ihesu. qui non scdm car
nem ambulat. Recudu car
nem em ambulare est carnis
voluntati concordare. Carnem
aut vocat aptus omes inno
sum motu in aia uel in cor
pore. cu dicit. caro concupiscit.

aduersus p[ro]m et p[ro]p[ri]e aduersus
carnem. facile q[uod] ipse h[uius]
suggerit ex[em]plum s[ed] p[ri]m[us]
t[em]p[or]al caru[m] s[ed]m p[re]d[ic]t[um] co
sillu[m] con[te]n[er]it. Difficile v[er]o
postq[ue] caput e[st] m[en]te men
tem admittit. h[ec] an[te]lm[us]
Vnde et **Jerom[us]** **Ad petru[m]**
quod ope p[er]trahit. m[ul]t[us] p[ro]p[ri]e
mes s[ed] in[te]n[t]a m[en]te sta
tim in m[en]te iugulabis. et
puulos babilonis ad petra[m]
allides in qua p[er]p[et]u[us] vesti
gia non rep[er]iuntur et tade
deo p[ro]mittes s[ed] mei no[n] fue
runt dormati tu[us] macula
tus ero. h[ec] **Jer[onimus]** **Ad vitadu[m]**
ecia[m] cogitatio[n]es malas mul
tu valet habere cor. **Vnde** cu[m]
deo. quia hoc ipe a nobis p[ro]
p[ri]e requirit. **Vnde** **Hug[ue]** s[ed]
omni creatura que sub celo va
nitatibus h[uius]m[od]i occupatur
nichil h[uius]m[od]i corde p[ro]b[er]it.
nichil nobilius. nichilq[ue] deo
p[ro]b[er]it. quare in
nichil aliud querit a te m[en]te cor
t[em]p[or]al. Et **Vnde** s[ed] in omni t[em]p[or]e
t[em]p[or]is remedi[us] salub[er] e[st] deo
m[en]te. **Vnde** **aug[ustinus]** **Tu** m[en]te
ro tibi. exoner[is] me. et o[mn]i
m[en]te erit m[en]te dolor et la
bor. **Cor** aut[em] in hoc eua
gelio ponit d[omi]n[u]s queda[m] ad
m[en]te p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e. que
dam ad m[en]te p[ro]p[ri]e. **Vnde** p[ro]p[ri]e
m[en]te p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e. p[ro]p[ri]e de
m[en]te p[ro]p[ri]e. cu[m] d[omi]n[u]s quae et
vos transgredim[ini]. s[ed] de
simulatione cu[m] subdit[ur] p[ro]p[ri]e

ente bene p[ro]p[ri]e de
ms vobis **ysaias**. t[er]cio de
sup[er]stitione cu[m] subdit[ur]. et
comuocans t[er]tib[us] in p[ri]m[us]
mo suggillat[ur] t[er]tib[us] qui
mala statuta facit in se
cundo falsi fratres q[ui] s[im]u
lant ext[er]ius. quod m[en]te
non p[ro]p[ri]e. in t[er]cio heretici
qui p[ro]p[ri]e homines a t[er]tib[us]
quos deus creauit et non
abstinet a falsis doct[ri]nis
quibus se et alios corru
p[er]it. **Circa** s[ed]m p[ro]p[ri]e t[er]tib[us]
plurim[us] m[en]te p[ro]p[ri]e. **Vnde**
in destructione gulostatis
cum d[omi]n[u]s. omne quod m[en]te
m[en]te. aliam in refrenan
onem o[mn]is. cu[m] subdit[ur] que
aut p[re]cedit de ore t[er]tib[us]
in custodia[m] cordis cu[m] sub
dit[ur]. de corde em exiit
Omnis ihu xpe da m[en]te
ac mandata dea p[ro]p[ri]e
transgredere se. ut ea
omnib[us] et singulis p[ro]p[ri]e
et ab eis quicunq[ue] octa[n]one
non recedam. **Vnde** etia[m] m[en]te
in omni quod in os corporis
m[en]te gulostati resistere
ac m[en]te cordis m[en]te
p[ro]p[ri]e m[en]te. et os cor
dis ac corporis diligent[er] cus
todire. Et quia non sufficit
custodia h[uius]m[od]i m[en]te aspi
ditur ideo te d[omi]n[u]s p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e. pone tu custodia[m] ip[s]i
b[us] boni m[en]te. ne aliquid
in illud m[en]te uel p[re]cedat
quod me p[ro]p[ri]e in anima
et apud te macula[m] valeat
Am[en]. **De muliere chanaanica**
Capitulum lxxxviii.

et dicitis scribis
et pharisaeis ca
lumnias et p[ro]p[ri]e
m[en]te p[ro]p[ri]e. et p[ro]p[ri]e
de ihs saluet a
m[en]te. abnt et se
p[ro]p[ri]e et p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e cura
et p[ro]p[ri]e benefactet
et p[ro]p[ri]e h[uius]m[od]i
et ge
p[ro]p[ri]e in terra p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e lib[er]am
et p[ro]p[ri]e. quia filius
et non p[ro]p[ri]e ro
et exim
et de terra p[ro]p[ri]e
et cu[m] m[en]te p[ro]p[ri]e
et p[ro]p[ri]e d[omi]n[u]s cau
et p[ro]p[ri]e laborie. et
et cu[m] m[en]te genti
et p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
et p[ro]p[ri]e h[uius]m[od]i
et p[ro]p[ri]e quia t[er]tib[us]
et p[ro]p[ri]e et p[ro]p[ri]e
et p[ro]p[ri]e ut d[omi]n[u]s
et p[ro]p[ri]e. quia a p[ro]p[ri]e
et p[ro]p[ri]e descendit
et p[ro]p[ri]e et nome ge
et p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e no
et p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e co
et p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e et
et p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e et
et p[ro]p[ri]e illis egressa
et p[ro]p[ri]e a t[er]tib[us] p[ro]p[ri]e
et p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e. sed a fi
et p[ro]p[ri]e elongatione et
et p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e. quia
et p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e et
et p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e

Sed relictis scribis
et phariseis ca-
lumnatoribus propter
iniquitatem
eorum. egressus in
de istis saluet a
populis iudeorum. abiit et se-
cessit in parietes et predomus
ut huiusmodi predomus cura-
ret et gentilibus beneficeret
Virus enim et predomus urbes
fuerunt chanaanorum et ge-
tilium iste tamen in terra per-
missionis pro monte libani
in corde maris. quia filius
israhel non potuerunt to-
taliter expellere et exim-
inare gentiles de terra per-
missionis Et cum ingressus
esset quanda domus cau-
sa quiescit ex labore vie. ac-
cessit ad eam mulier genti-
lis non edocta per prophetas
et legem chanaanem nativae
prophetia gratiae. quia cha-
naei quippe peritiam et phe-
nem tenebant ut dicitur
prophetia. quia a prius
et phemabz descendebat
Sina quippe est nomen ge-
nerale puencie. phem no-
men cuiusdam specialis co-
nate in illa pueria sit. et
ideo componit prophetia
id est de tali contraria ori-
da. a fimbis illis egressa
non solum a ciuitatibus per
predomus permissionem. sed a fi-
mbus per elongationem et
ocasionem vitandam. quia
istud in fimbis gestum est
gentilium ubi mulier per-

bat. ~~alim~~ Mulier a fimbis
illis egressa. non solum a ciui-
tatibus. sed et gentilibus et per-
catorum egressa significat hu-
manam peccatorem a fimbis per-
catorum per penitentiam se auer-
tente. Non enim sufficit hoc
a peccatis se auertere nisi etiam ex-
eat a fimbis peccatorum qui sunt
ocasiones peccandi et calyx
Vnde augustinus. fines peccatorum ex-
ne est calyx peccatorum exinde
et eorum suggestio aditum
non indulget. Vbi notandum
quod quod supradixit dominus in via
gentilium. ne abieritis saluet ad
predicandum istud verbum phi-
bet imitatione non receptione
si veniet Vnde dominus mulierem
non mutauit sed vehementer
recepit. et hoc significatur
in aduentu magorum qui a domino
sunt recepti quia primae gen-
tilium Ista enim mulier fama
et miracula ihesu audierat.
ideo firmiter firmiter cre-
debat quod filia sua sanare po-
terat Vnde clamauit dicens
ei. Miserere mei. quia misera
sum. et in hoc quod dicit mei pa-
ter vehementer affectus fuit
quia malum alienum saluet si-
lle reputat suum. si debet sa-
re quilibet platus. dominus propter
naturam diuinam. fili dauid
propter humanam. sed simul dominus
fili dauid propter personam in dua-
bus naturis. Vnde et quasi
dicit. Ex diuina habes potestatem.
quia potens es domine
ex humana voluntate. quia dauid

in persona ipsa quia non fuit
missus nisi ad iudeos primo
et personaliter sed ex consequenti
et per apostolos ad gentes et ideo
iudeis tamquam ex apostolis
principaliter missus in propria
persona tantum edicatur. et
innocentia fecit nisi in casu
ex aliqua causa speciali. tunc
contra alios hoc ageret ut
sibi et ecclesiam in fide gen-
tium esse fundanda ostenderet
sicut habet hic. et supra ubi
opus edicatur summatim
delote tunc recipientibus post
mortem aut tunc edicatur a
fidei publice gentilibus. Et
illa misera misericordiam
sequitur repulsa non erubescit
at impotenter clamat pul-
uator adorator lachryme
adorat dices Domine adiuua
me. Et adiuuans postulat.
infirmum enim filie suam
reputat. et per consequens
etiam summatim. Quasi di-
ceret. Et ipse modo non
fui tamen modo volo esse ovis
dei in signum huius adoro
te. sicut ovis pastorem. et
ideo domine adiuua me sicut
pastor adiuuat ovem suam
debilem et infirmam. Cui
respondet ait. Non est bonum
quod est contra ordinem iuris et
etiam nature. sume et au-
ferne panem id est verbum dei
et salutem seu doctrinam et o-
perationem immaculatam. filiorum
habet iudeos. quia promissa
sunt iudeis tamquam specialibus

filij propter cultum unius dei et
mittere canibus. id est dare gen-
tilibus qui in conspersione dice-
bantur canes ratione immundicie
ratione idolatrie. ratione se-
cundarie in sanctos. At illa dicitur
Ecce humilitas mulieris. que tan-
to plus magnificabat. quanto
maior fuit oburgatio. que
quanta fuit parat ex tribus. quia
non filia. non pame digna. sed
canis potius est dicta. et ipsa
concepit omnia. Unde sequitur.
Ecce domine. quasi dicit. Verum
dixi. quia si canis. Cane me
vocas. canis tuus esse volo. er-
go me cane tuum nutre. quia non
possum relinquere mensam domini mei.
Domini canes non expelluntur.
et si expelluntur per viam portam
ipsi revertuntur per aliam. Et ergo
si canis non debes me expel-
lere a te. et si expellis me a
te propter minus redibo ad te. Nam
et catelli edunt de mensis. que
cadunt de mensa domini.
sicut. Quasi dicit. domine
non peto panem sed micam. quia
istud quod peto est tibi quasi
mica panis. et quia consuetudo
est quod domini dant canibus et ca-
tellis suis solum micam. da
michi ergo istam micam. quia
peto sicut filie mee curam
domine. vel etiam domine. id est bonum
est in casu. Unde non est con-
tradictio in verbo domini et mu-
lieris quia verbum domini est in-
telligendum quod non erat regu-
lariter et universaliter bonum ad
opus esset apostolis iudeis. sed
verbum mulieris intelligendum

actionibus significat ordo est
 factum gre. In prima peti
 gram remissionis et hoc pti
 net ad gram iustificationis
 in scda gram operationis. et
 hoc ad gram operantis. Inter
 cia gratiam operationis con
 plationis et hoc ad gram
 consummationis. Et quia sic
 prudens se habuit ideo ta
 dem benignus audire respo
 sum meruit. Tunc enim re
 spondes ihc. aut illi. O mu
 lier magna est fides tua
 quod patet ex verbo et scio
 quia quia non fuit retar
 data a fecuore petendi
 pmo pti op. tantumate
 nec postea pti eius negati
 ua responsione. nec ppter
 illam colurum. Nam non
 voco te carne sed muliere
 fidelem. q. tanta est fides
 tua q. me superauit et viat
 et ideo fiat tibi sicut vis.
 Quasi dicit fides tua hoc
 meretur. quod patet ex scio
 cu subdit. Et sanata est
 filius eius ex illa hora
 ex qua scilicet dñs dñs
 fiat tibi sicut vis. dñs em
 dei est fac. Quia em a
 fecuore petitionis no refri
 guit. sed psecutus et val
 de se humiliavit. ideo di
 uina pietas se amplius
 contine non potuit. que
 semper in ordem humilium
 repperit et pces eoz non
 desperat. Igitur q. magna
 fidem habuit. hoc quod pe
 tuit impetrauit. vno plo

obtinuit q. postulauit. Na postu
 lauit filie sue corpus sanare
 et non solum hanc ei obtinuit
 sed etiam mens iustificatione. et
 sibi ipsi plena conuersione. Et
 pe em pti magna fidem pe
 tentis deus plus exauduit. et
 plus concedit q. ille petit. In
 cruposto. O mulier magna e
 fides tua. Non vidisti mortuum
 suscitatum nec leprosum mundatum
 nec prophetas audisti nec lege
 meditata es neq. mare indi
 uisum. scindi vidisti. Nichil
 horum contemplata es in sup
 et despecta et contempta a
 me es. et non recessisti sed p
 secutisti petendo. Et q. mag
 na est fides. copiosa effusa
 est gloria. Et sanata est in
 quit filia eius ex hora illa.
 Non ex qua venit mater eius
 domum. sed ex qua dñs sermo
 pcepit. Et uerum Chananea
 mulier magno dono impleta
 remisit. In hoc euidens osten
 dit qm deus etiam illa q. nob
 parata non sunt dare possit
 si rehemeculus postulet. Non
 est inquit bonum tolle panem
 filiorum et dare canibus. et
 tamen dedit. quia illa rebe
 met exegit. Iudeis vero e re
 gione monstrauit. q. de pdis
 sis nec illa quidem tribuat
 que eis fuerat parata. De
 moq. illi accepit. nichil. vno
 etiam ppria pdiderunt. et ideo
 q. minime queperunt. ne sua
 quidem acceperunt. illa vero
 quia rehemet merubuit ven
 dicare. et rem filiorum accepit
 canis. Tantu quippe bonum e

Sed forsitan dicitur Non ha
deo filiam. que demonia
plena sit. Sed habes anima
pens refertam. Dicitur et tu
impere mei domine. q. aia
mea male a demonio ver
atur. grandis em demon
pctm est. **Hec** crisostomus
Nale aut veratur anima
quando veratio non sen
titur. peius qm morbis de
perat. pessime qm medius
contempnit. **S**ecundu the
philu. quop unusquisq nos
trū cu peccat mulier e aia
eius peccatno id e fugit
et infirma. eius filia est
opano praua. que filia a
demone est possessa. quia
actus prauu demonu pu
peccatores aut existeres
mudupam catelli impleti
m mudius ppter quod no
sumus digni pane dei reci
pere. aut pntes fieri ima
cularu mterioru dei. Si
vero cognoscentes nosmet
ipsos per humilitate esse ca
tellos humiliter confitemur
petu m a tur sanat filia
quia detet opano praua
Secundu vero augustinu
per muliere chanaeam
potest intelligi. iano super
que legibus etims mptine
dis et consulendis mtend
pet. demon aut ipa sen
qualitas que ead per ser
pente significat. **S**ic ex
go filia mulieris chana
nee veratur. qm per se
qualitate inferior rano ad
consensu peccati mortalis

impellit. cuius sanatio per ma
trem id est ratione superiore
a dno petat. na ratio supe
rior ad optima deprecatur.
Et sicut dms distulit exau
dne petitione mulieris cha
naee ut eius fides clarius
apparet. pr et dms aliqui dimi
tit impulsu rationis inferior
per sensualitate diuiciis p
trahi ut augeat meritū fep
tati ppter quod paulo petenti
stimulu carnis a se auferri
dicit dms. Virtus m infirm
tate pficit. Imitemur ergo et
nos littlepe fili hanc mulierem
que de gentibus credendo
mater ma m fide effecta e
quia de gentilitate venimus
Habeat fidem ut dnu et tri
nu deu credentes. quidquid
iuste ab eo petim. nos impe
trare creda. **H**abeat constantia
ut si diuina dispensatio pres
mde tardius exaudiat. ta
diu pces pibus uigam. quo
usq hoc quod petim. impe
trare. **E**t si ad impetrandu
nos idoneos non sentim. spi
ritualiu fratri. orationis ad
uictoru queram. sicut ista
mulier aplis pro se intuem
entibus. quod petebat pmeruit
ita nos eibus pibus magis
qm singularibus et pms ad
uictu credam. **H**abeamus
humilitate ut alijs de nobis ma
iora existimatis. nos mino
res iudicem. exemplo huius
mulieris que cu a domino ca
mbus compata esset. ipa de se
humilis pntes catellis se coe
quauit. **H**anc humilitatem m

eu. effusio est em man⁹ xpi
ad saluandu. **S**anat^r quem
tangit ihs. sanat^r que tan
git saluator. qⁱ ipe e salus
et vita. Non aliunde quent
herbas. ipe est et medus et
medicma. Tangit et sanat.
reparat et medetur. **N**ora
luer. omis xpi actio ma est
instructio. Si ergo tu vis cu
ran. sequaris exemplarem
instructiome medu. **E**oe
as de tyro id est de p^o per
conitione. mⁱ p^oat^r em an
gustia venas per p^odonem
id e confessione. mⁱ p^oat^r
em venatio. et confesso ve
natur. **E**ustacias p^oorum
ad mare galilee transmi
grando per satisfactionem
a detractionib⁹ curms. ad opa
satisfactoria. per medios fi
nes decapaleos obseruado
stiliat decem p^ocepta. **C**on
ducit aut te timor et amor.
Et apprehendit eu ihsus de
turba p^o p^o p^o mⁱ p^o di
guos suos in auriculas eis
et expuens. tetigit sp^oto
lingua eius. **X**pus aliqⁱ
sanauit mⁱfirmos tagendo
eos corporaliter ut ostendit
huanitate sua esse deit^r
instrumentu. quia per hua
nitate faciebat mⁱatula
strumentu. sed per deit^r
p^oncipal^r. **E**t sup^o p^o mⁱ
celu ingemuit ex compas
sione. ut queres a deo aux
iliu. ostendit se veni hoies.
Et ait effeta. quod e ad ap^o
stiliat tam mⁱ v^o mⁱculis. **A**m

hauriunt in d^o h^o

que ut audias et loquar. p^ofecte
In quo ostendit se esse v^o d^o
curando per imperiu. **N**or vno
p^ormoe curauit eu quia statim
ad eius imperiu aperte p^ont
aures eius. et soluta e lingua
eius et loquebat^r recte. **S**us
per surdu et muti accipitur
genus huanu quod mⁱ mⁱta
salutis non audierat et a lau
de dei cessabat. **P**ro quo depre
cabat^r parache et p^ohete. in
carnationem xpi desidera
tes. ut imponat illi manum
p^oncordie. que homine sanat
per adueniu eius in carne.
Ed et varia peste et omni
fere morbo in p^omo parente
p^ocupu est genus huanu. **C**e
tatur du videt non videda.
Burdus fit du audit no au
dienda. **D**u odorat. emulgit.
Obrutescit du loquit^r. **S**an
cus fit du manu erigit. et ad
v^oatu p^omu extendit. **I**nu
natur du sup^obia erigit. **I**dro
p^ous fit. du concupiscit. **C**lau
dus fit. du p^ogredit. **L**ep^ora p^o
fundit. **D**u virtutib⁹ nudat.
Demone implet. **D**u deitate
appetit. **N**on^r du audacter
p^occat^r exp^oat. **C**urta sana
trione istius languidi p^oud
hic tangit. **P**rimu est eius ad
ductio ad deu per p^oces pat^o
sancto^r. **S**ecundu est eius
app^ohensio. ut em genus hua
nu libearet natura man⁹
app^ohendit. **T**ertiu est ip^ous
a turba p^oquestratio. ut do
ceret nos fuge^r manem glo
riam in actibus nris. **R**uac
tu est digno^r p^omissio. ut

ut doceret in eius membris diu
initatem habitare. licet potes esse
etiam verbo sanare. **D**ignus autem
etiam qui in aures mittit. do
na spiritus sancti que de quo dicit
dignus dei est hic. Et ita digi
tos in auriculas mittit. cum per
dona sancti spiritus aures cordis
ad intelligendum verba salutis
aperit. et preceptis suis gratiam
obediendi tribuit. **R**ursum e
tactus lingue eius ad salua
ut ostenderet quod omnia membra
sacri corporis eius diuina ex
istunt et sancta. et eadem spi
ritu quod vinculum soluit. etiam
omne spiritum superfluitas que
dam est. sed a domino omnia sunt
diuina. **S**alua etiam ex ca
pite in os deflues diuina sa
pientia est. que vincula li
briorum soluit. Et sic expropterea
lingua tangit. ad ad fidei
confessione et predicatione sapi
entia dat et ora relaxat. **S**ex
tum est affectus in celum ut in
de cunctis infirmis mede
lam ac omne remedium que
rendum esse ostendat. et in ce
lum thesaurum cordis inuenge
et ad dei mentionem nostram
semper dirigat. docet. **S**eptimum
est gemitus. non quod ipse opus
esset. cum gemitu aliquid pete
re a patre qui cuncta petentibus dat
ad patrem. sed ut gemere nos
docet. et gemendi exemplum
nobis daret. cum pro multis seu
aliorum excessibus et erratibus
vel deprecando patrem celestem.
supreme pietatis presidia inuocamus.
Ingemuit etiam matrem causam

superius in sermo ac nature
imperius humane et compassi
miserie tantarum infirmitatum
in quas genus humanum madet
propter peccatum. **O**ctauum est verbum
imperium cum ait effectus. **H**oc
est hebraicum. et idem quod ape
rire. imperium passum ver
bi id est si aperitur. quod
licet proprie loquendo ad po
las aures referat tamen
per verbum istud dominus in
tellexit quod utraque infirm
tas curaretur quod patet per
effectum subsecutum. **V**bi se
culum beatus. **U**traque natu
ra vniuersa et eiusdem est
verbi manifeste distincta.
Suspiciens enim in celum qua
si homo deum precaturus in
gemit. sed mox vno ser
mone quasi potes diuina
maiestate curauit. **A**ures
denique infirmas ad audien
dum aperuit. et lingua ad
loquendum soluit. **D**um quid
dicit qui preceptis diuinis
aures aures cordis non co
modat et mutus qui clau
sa in laudibus diuinis o
ra tenet. per gratiam dei ius
tificatus vniuersa operatur.
Vinculum quoque lingue sol
uitur. quod ad orationem. ad per
sonam edificationem. ad per
sonam confessionem et ad dei
laudem lingua vniuersa. **S**unt
igitur docemur. ut quosli
bet peccatores condie per pre
dicationem matrem deo addu
cere studeamus. et pro illis

uaciter exoremur. De p[er]t[ur]batione
 enim adducit[ur] significat et
 de p[er]t[ur]batione. Unde be-
 da. quidus et mutus est qui
 nec lures habet audiendi
 verba dei. nec os aperit pro
 loquendis. quales necesse e-
 ut hi qui loqui iam et au-
 dunt diuina eloquia didice-
 rint. dno saluandas offerunt
 unde et greg[orius]. Sed cum au-
 res cordis ad obediendu[m] apte
 fuerint. ex subsequenti p[er]icul-
 o dubio etiam lingue eius in
 oculu[m] soluit[ur]. ut bona q[ue] ipse
 fecerit etia[m] facienda alijs
 loquat[ur]. Unde et b[e]n[e]dict[us]
 et loq[ui]t[ur] ite. Ille eni[m] recte
 loquit[ur]. uel dnm confite-
 do. uel alijs p[re]dicando. qui
 prius obediendo fecerit que
 loquendo admonet esse fa-
 cienda. Quilibet etia[m] pec-
 cator. quo ad deum p[ro]p[ri]us
 est qui obturat aures suas
 ne audiat deum sibi loquen-
 tem. siue per p[re]dicationem
 siue per scriptura[m]. siue per
 m[en]tu[m] interiu[m]. h[uius] eni[m]
 tribus modis deus loquit[ur]
 nobis. et p[er] di[ct]u[m] qui eum
 non audiuit. Sicut etia[m] mu-
 ti qui deo per multa bene-
 ficia eos ad se vocanti no[n]
 respondet per graui acti-
 uam et debita[m] recognitio-
 nem. De quibus quantu[m]
 ad vtriusq[ue] defectu[m] conque-
 rit[ur] d[omi]n[u]s per ysaiam d[omi]n[u]s.
 locutus sum inquit et non
 audierunt. vocaui et no[n] ead[em]
 qui respondet. Quidus ergo

e[m] inobediens et mutus. laudes dei
 debuit obnites. et nec aures
 nec os ad dei verba audienda
 et p[er]uicanda aperies. sed tar-
 tu[m] v[er]bi v[er]itatis tollit impedime[n]t[um]
 tu q[ui] tu deus sua gra[tia] tam-
 qu[am] d[omi]n[u]s cor. fit humil[is] obedi-
 ens. et deuote deum laudans.
 Talis vero adducit[ur] et sanat[ur]
 in p[re]sentia vbi p[er] decem verbes
 decalogu[m] significat. Cuius
 aut[em] p[er]tor de vtriusq[ue] defectu
 per diuinam clemenciam tu-
 tati habeat. p[re]fatus sanari
 om[n]is huius infirmu[m] declarat
 in quo plures eorum ut cura
 sanare signat[ur] attende de p[ri]mo
 eni[m] infirmu[m] ad saluatio-
 nem adducit[ur]. p[ri]mo saluator
 pro illius saluatione rogatur
 tertio infirmu[m] a saluatore con-
 phendit[ur]. et a turba sequest[ra]t[ur].
 quarto saluator digros in au-
 riculas eius mittit. quinto im-
 quam eius palma sua tangit.
 sexto in celu[m] suscit[ur]. septimo
 gemit. octauo dicit effeta.
 et sic nono infirmu[m] p[er]fecta
 sanitate recepit. Et sic omnia
 cura sanatione huius infirmu[m]
 gesta corporaliter. exple[n]t[ur] in sal-
 uatione cuiuslibet m[en]tis p[er]ua-
 luer. p[ri]mo ergo ad saluatione
 p[er]toris exigit[ur] ut saluatori
 adducat[ur] quod sit pluri[m]o
 dis. aliqui virtute p[re]dicationis.
 aliqui conceptio[n]e infirmitat[is]
 et p[re]cipue tu timet[ur] ne sit ad-
 m[en]te. aliqui hoc fit exemplo
 alterius vitam p[re]sentia corrigit.
 aliqui fit elemosinaru[m] largitio[n]e.

aliqui ductu ipse constiit. **S**e-
cundo saluator rogat. na sepe
tribus sanctorum salus aliorum
impetrat. deus enim vult ro-
gari. licet tu velis fuisse. **T**ercio
infirmus a turba sequestratur.
quod fit ad dñs quemlibet im-
pud uisitas de societate ma-
le uiuentium diuidet. uel a con-
suetis malis moribus euocat
et retrahit. quia sicut iero.
propterea semper a tu dulcissimi co-
muniombus et actibus mori-
datis. sermonibusq. copos-
quasi de turba edunt. qui sa-
nam meret. **S**ic dat docume-
tu permissibus. abstrahendo
se a prauis mudanor homi-
societatibus. **S**ed si non omnes
qui per permissa adducuntur
ad deum possunt se segregare a
turbis fuga corporali. salte h
debent fuisse abstractiue men-
tali et sufficit ad salutem. **Q**uarta
ro saluator digitos suos in au-
riculas petitoris mittit. quod
fit qñ deus condeatione pec-
catorum suorum et mittit quasi
omnia peccata sua in corde
suo digito dei scripta videat.
Tercio saluator salina sua
lingua bonis tangit. ad ipm
ad confessionem instruit. **E**t
recte cognitionem veritatis di-
gitos dei per aures missam de-
bet sequi confessio que per tar-
tum lingue significatur. **E**st
autem triplex confessio. scilicet
peccatorum. fidei. et laudis diuine.
Primo saluator in celu pspicit
docens per hoc pmore hominis

conuersu oculos mentium et
desiderij suu ad celestia di-
bere erige. **S**ic em pdepi-
a tremis fore erupit. sed
non animi habet ad celum ere-
tu. **S**eptimo saluator in-
gemit infirmum sanandum
docens per hoc nos gemere de-
bere pro incolatu patris in-
ferni. dicendo tu dāuid. heu
hinc quia incolatus meus
prolongatus est. **P**rimo
septem patris dicit salua-
tor effectum quasi per hoc in-
dum dñs petori plenam
absolutionem a pena et a cul-
pa. **S**ic em mox sequitur. **E**t
tunc aperit patris aures eius
et plura est. **S**icut uero
eius et loquebat recte. **E**t
per petori restitutus est ppe
sancti et non restat ei m-
si enolare. **E**t propterea est. **N**o
precepto obseruationis sed in-
structionis ad humiliandum se
in factis exemplo ipsius.
cui diceret. et per hoc non
sartae bona sua diceret. q
sartanna in omni ope bono
phibuit. **P**recepit ne tu de-
teret. primo ut doceret non
glorandum in uirtutibus. sed
in cruce et humilitate. **S**ed
ut doceret q beneficia lar-
gentes. de eis laudare
non debet queri. **S**ed qui
accipientes conuenit laudare
benefactores. ideo in gub-
nato aut et habet. **S**ic
humilitate eis precepta. **S**ic
magis pducit gl-
et dilatabat. q humilitas

semper gloriam perdur. Per
hoc autem ostendit qd bene
paratus de beneficiis debet
se gratum ostendere et benefico
rem laudare. quatuor hoc
benefactor non querat aut
velit. Unde theop. Docent
aut ex hoc cu aliam beneficia
largiri minime applausus et
laudes appetit. Et vero ac
primus beneficia benefico
les pducit et laudat qua
uis noluit. Per hoc etiam
monebit ut frequenter pducit
propter gloriam qui ab ipso ma
datum habent. Du eos qui
bus datum erat pceptu p
leney pducit se compertimus
Unde Augustinus. Crebar il
le qui omnia nouit antequa
fieri qd magis pducit. sed
hoc papiendo pignus voluit
ostendere quato studiosius
q. atq. seruetur pducit de
beant q. uolent ut pducit
q. quidem illi qui pducit
rute non poterat. Et qua
no ipse ex humilitate non di
latat pducit. eo amplius
admirabili. dicentes et eu
lauando pducit. Bene oia
fecit et se fieri pducit q. et
fidos fecit. adue et multos
loqui. quatuor voluit et p
placuit. licet em hic non ex
pmar m. vnu pducit et mutu
esse curati. tamen plures fue
re pducit et muni ac cetera et
claudi alios infirmi curati
ut parebit in capitulo seque
ti q. me illos erat vno cura
cura fuit in uoluerit m. ce
etor. quia ipso pducit. Seco
ma contineat miracula. sili

et in recuperatione audiat et loque
at libeant a demone. Et notat
dicit bene oia fecit. q. non p
fuit dona facit m. bene fiant. bi
aut fuit q. dei adiutorii postu
lat. et q. humana gloria fugit
ha ergo docem vana gloria fu
gere. et omnem iactantia declina
Cui p aliquid dignum laude a
liq. fecimus. hoc non ad vulgi
fauore extollit et pducit vno
humili. abscondit et celare debet
Et hoc totu vertit in contrarium
quia plus laudat illi qui fra
gia abscondit voluit q. illi qui
ea pro vana gloria manifeste
contendit. Si gloriam fugit ipa
te pducit. et p eam sequat ipa
te fugit. Unde Aug. Virtutes
habent magna virtus e contem
nere gloriam. quia contemptus
eius in conspectu dei est. iudicio
aut non appetit humano. Et qui
contemptus iudicia laudant
contemnit eia suspicant te
meritare. neq. est vera virtus.
m. que ad eu finem tendit. vbi
est bonu hominis. quo melius no
est. Unde et in pto. Reputa e
vana glia et ad ea que valde
sunt manifesta exerceat mentem
eum qui ab ea capuit. Ebre
tas em quedam p funda e ideo
difficile redutibilem eu qui ap
tus est facit hoc passio. hoc cor
qui capuit animi abscondit a
celis terre affigit. et luce respi
ce veram non dimittit. hoc pas
so auaritia gemit. luctu. am
fatione. in pducit. hoc eos qui in
et h. mali passio p. adueq. p
eos qui nihil mali fecerunt ar
mat et irritat. Neq. amicitia

nam qui in hanc egritudine ma-
du non recedat ob aliquo im-
uegalit sit. sed omnia ab animo
eius bona ad omnes bellat in
stabilis et per amicitias confis. Reg-
lem itaq; dilecti. et summa pen-
sa humilitatis nobis a deo date.
Contempnamus multos gliam
nichil em ita densibilem et de-
honoabilem facit ut hec passio
nichil ita confusioe plenu. Sim-
gliam quidem cupit in gloria
no est. gloria autem vere e bar-
despice et nulla eius ferre cu-
ram. sed ad id quod deo placet
omnia dire et fare. Ita em po-
terimus et mercedem recipere ab
eo quyma videt diligenti. cu
eo solo contenti fuerimus imper-
tor. Nos vero talem habetis
dum ne per alios inquirere in-
spectores qui pdesse quide no-
bis nichil. notet vero ex imper-
tione eoz possit. et omnes
uacuat laborum nobis. Sed
unde habemus mercedem sustipe-
bunt voce laudatorum eoz que
fuit hunc inspectore. Nichil no-
bis et quam oculis sit. Si em
volumus et hac potui gloria. tu
hanc fungem cu eam que a
deo est querimus solam hec en-
Omnine ihu vpe. Iosom
qui finalit malos despo-
nem per pdone pdrationis. ad
mare contritionis. galilee con-
fessionis satisfactionis et transim-
glationis in medios fines
decapaleos. caritatis in decap-
logo pficiens. et apprehende nos
prope a turba temptatoris mul-
tiplicat. Ante dignu distractionis
in cupiditas in intellectu et qu-
tum sapientie in os in affectu

ut ad confuendum soluat
cula lingue me. et loquam
recte. Verbo et ope non dis-
dante a voluntate. Quem
laudes homi ut et pueri al-
dignit per conceptione et mu-
ti loquunt per confessionem
Amen. **De refectione qua-
tuor milium homi. Cap. lvi.**

Omnis ascendens
ihesus in mon-
tem et defectum
locu pedebat ibi
ad quiescendum
et accesserunt ad
eu turbe milium
quia de multis civitatibus
et castellis et villis venerat
ad imperandum sanatione
infirmos. habentes per
multos claudos cecos et de-
biles. et alios multos infir-
mos quod addit euangelista
ad includendum omnia in-
firmi generis. que hic so-
lut nominata. et prece-
los ad pedes ihu. ut fide
et deuotione non solum
verbo sed et facto essent
felices pedes ihu ubi p-
purgatur. ut ibi p-
tro p-
mori cuiat ut dicit. et
verba sancta discunt ut
ibi. que pedes p-
dm ubi gaudia renoua-
ut ibi accesserunt et tenu-
pedes eius. Et cum aut
solo verbo. Ille em sole
poterat curare qui totum
dum solo verbo de m-
tuit creare ita ut m-
rarent. videtur omne fa-
et glorificabat deum